

VYBRANÉ ÚDAJE O SOCIÁLNÍM ZABEZPEČENÍ

za rok 2022

Sociální zabezpečení

Praha, 15. 11. 2023

Kód publikace: 190029-23

Č. j.: CSU-014329/2023-63

Zpracoval: Odbor statistik rozvoje společnosti

Ředitel odboru: Ing. Martin Mana

Kontaktní osoba: Mgr. Markéta Pištorová, e-mail: marketa.pistorova@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na internetu: www.czso.cz

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 051 111 | www.czso.cz

Oddělení informačních služeb | tel.: 274 052 648, 274 052 304, 274 052 451 | e-mail: infoservis@czso.cz

Prodejna publikací ČSÚ | tel.: 274 052 361 | e-mail: prodejna@czso.cz

Evropská data (ESDS), mezinárodní srovnání | tel.: 274 052 347, 274 052 757 | e-mail: esds@czso.cz

Ústřední statistická knihovna | tel.: 274 052 361 | e-mail: knihovna@czso.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

Hl. m. Praha | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 052 673, 274 054 223
e-mail: infoservispraha@czso.cz | www.praha.czso.cz

Středočeský kraj | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 054 175
e-mail: infoservisstc@czso.cz | www.stredocesky.czso.cz

České Budějovice | Žižkova 1, 370 77 České Budějovice, tel.: 386 718 440
e-mail: infoserviscb@czso.cz | www.cbudejovice.czso.cz

Plzeň | Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň, tel.: 377 612 108, 377 612 249
e-mail: infoservisplzen@czso.cz | www.plzen.czso.cz

Karlovy Vary | Sportovní 28, 360 01 Karlovy Vary, tel.: 353 114 529, 353 114 525
e-mail: infoserviskv@czso.cz | www.kvary.czso.cz

Ústí nad Labem | Špálava 2684, 400 11 Ústí nad Labem, tel.: 472 706 176, 472 706 121
e-mail: infoservisul@czso.cz | www.ustinadlabem.czso.cz

Liberec | Nám. Dr. Edvarda Beneše 585/26, 460 01 Liberec 1, tel.: 485 238 811
e-mail: infoservislbc@czso.cz | www.liberec.czso.cz

Hradec Králové | Myslivečkova 914, 500 03 Hradec Králové 3, tel.: 495 762 322, 495 762 317
e-mail: infoservishk@czso.cz | www.hradeckralove.czso.cz

Pardubice | V Ráji 872, 531 53 Pardubice, tel.: 466 743 480, 466 743 418
e-mail: infoservispa@czso.cz | www.pardubice.czso.cz

Jihlava | Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava, tel.: 567 109 062, 567 109 080
e-mail: infoservisvys@czso.cz | www.jihlava.czso.cz

Brno | Jezuitská 2, 601 59 Brno, tel.: 542 528 115, 542 528 105
e-mail: infoservisbrno@czso.cz | www.brno.czso.cz

Olomouc | Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc, tel.: 585 731 516, 585 731 509
e-mail: infoservisolom@czso.cz | www.olomouc.czso.cz

Ostrava | Repinova 17, 702 03 Ostrava, tel.: 595 131 230, 595 131 232
e-mail: infoservis_ov@czso.cz | www.ostrava.czso.cz

Zlín | tř. Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín, tel.: 577 004 932, 577 004 935
e-mail: infoservis-zl@czso.cz | www.zlin.czso.cz

978-80-250-3436-1 (brožováno)

978-80-250-3437-8 (pdf)

© Český statistický úřad, Praha, 2023

Obsah

ÚVODNÍ SLOVO	5
KAPITOLA 1. DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ	6
1-1. Výdaje na důchody podle druhu důchodu (2000–2022)	16
1-2. Příjemci důchodů podle druhu důchodu a pohlaví (stav k 31. 12.)	17
1-3. Průměrné měsíční výše sólo vyplácených důchodů podle pohlaví v prosinci (2010–2022)	18
1-4. Příjemci důchodů podle druhu důchodu a krajů k 31. 12. 2022	19
1-5. Průměrné měsíční výše sólo vyplácených důchodů podle krajů v prosinci 2022	20
1-6. Příjemci důchodů podle měsíční výše vyplácených důchodů a pohlaví k 31. 12. 2022	21
1-7. Nově přiznané důchody – počet podle druhu důchodu a pohlaví v letech 2014–2022	22
1-8. Nově přiznané důchody – průměrná výše podle druhu důchodu a pohlaví v letech 2014–2022	23
1-9. Podíl výdajů na důchody k hrubému domácímu produktu a relace průměrného vypláceného starobního důchodu k průměrné mzdě (1995–2021)	24
KAPITOLA 2. NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ	25
2-1. Příjmy a výdaje nemocenského pojištění (2000–2022)	30
2-2. Průměrný měsíční počet výplat dávek nemocenského pojištění podle druhů dávek (2010–2022)	31
2-3. Výdaje na dávky nemocenského pojištění podle krajů v roce 2022	32
2-4. Relace průměrného denního nemocenského a průměrné denní mzdy (1985–2022)	33
2-5. Pracovní neschopnost pro nemoc a úraz (2000–2022)	34
2-6. Pracovní neschopnost pro nemoc a úraz podle krajů v roce 2022	35
2-7. Ukončené případy pracovní neschopnosti podle příčin v roce 2022	36
2-8. Ukončené případy pracovní neschopnosti podle pohlaví a věkových skupin v roce 2022	37
2-9. Smrtelné pracovní úrazy a nemoci z povolání (2005–2022)	38
KAPITOLA 3. DÁVKY STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORY, NÁHRADNÍ VÝŽIVNÉ A DÁVKY PĚSTOUNSKÉ PĚČE	39
3-1. Výdaje na dávky státní sociální podpory a náhradní výživné (2002–2022)	49
3-2. Průměrný měsíční počet vyplácených dávek státní sociální podpory a náhradního výživného (2002–2022)	50
3-3. Výdaje na dávky státní sociální podpory podle krajů v roce 2022	51
3-4. Počet vyplácených dávek státní sociální podpory podle krajů v roce 2022	52
3-5. Příjemci příspěvku na bydlení podle vztahu k bytu a krajů v roce 2022	53
3-6. Příjemci rodičovského příspěvku podle pohlaví, věku a krajů v roce 2022	54
3-7. Příjemci přídatku na dítě podle výměry dávky, věku nezaopatřeného dítěte a krajů v roce 2022	55
3-8. Výdaje na dávky pěstounské péče (2005–2022)	56
3-9. Průměrný měsíční počet vyplácených dávek pěstounské péče (2002–2022)	57
3-10. Výdaje na dávky pěstounské péče podle krajů v roce 2022	58
3-11. Počet vyplácených dávek pěstounské péče podle krajů v roce 2022	59
KAPITOLA 4. DÁVKY POMOCI V HMOVNÉ NOUZI, DÁVKY PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM, PŘÍSPĚVEK NA PĚČI	60
4-1. Výdaje na dávky pomoci v hmotné nouzi a příspěvek na péči (2007–2022)	65
4-2. Průměrný měsíční počet dávek pomoci v hmotné nouzi a příspěvků na péči (2007–2022)	66
4-3. Výdaje na dávky pomoci v hmotné nouzi a příspěvek na péči podle krajů v roce 2022	67
4-4. Průměrný měsíční počet vyplácených dávek pomoci v hmotné nouzi a příspěvků na péči podle krajů v roce 2022	68

4-5.	Průměrný měsíční počet vyplacených příspěvků na péči podle stupně závislosti a věku osoby v roce 2022	69
4-6.	Příjemci příspěvku na péči podle pohlaví, stupně závislosti a krajů v prosinci 2022	70
4-7.	Výdaje na dávky pro osoby se zdravotním postižením (2007–2022)	71
4-8.	Počet vyplacených dávek pro osoby se zdravotním postižením (2012–2022)	72
4-9.	Výdaje na dávky pro osoby se zdravotním postižením podle krajů v roce 2022	73
4-10.	Počet dávek pro osoby se zdravotním postižením podle krajů v roce 2022	74
4-11.	Držitelé průkazů osob se zdravotním postižením podle krajů v prosinci 2022	75

KAPITOLA 5. SOCIÁLNÍ SLUŽBY .....

76

5-1.	Výdaje na vybrané terénní a ambulantní sociální služby (2010–2022)	88
5-2.	Počet uživatelů (klientů) vybraných terénních a ambulantních sociálních služeb (2010–2022)	89
5-3.	Ekonomické ukazatele vybraných terénních a ambulantních sociálních služeb za rok 2022	90
5-4.	Výdaje na vybrané terénní a ambulantní sociální služby podle krajů v roce 2022	91
5-5.	Výše příjmů celkem za vybrané terénní a ambulantní sociální služby podle krajů v roce 2022	92
5-6.	Počet uživatelů (klientů) vybraných terénních a ambulantních sociálních služeb podle krajů v roce 2022	93
5-7.	Evidovaný počet neuspokojených žádostí o vybrané sociální služby podle krajů v roce 2022	94
5-8.	Pečovatelská služba v letech 2000–2022	95
5-9.	Vybraná pobytová zařízení sociálních služeb (stav k 31. 12.)	96
5-10.	Počet zařízení sociálních služeb a jejich kapacita v roce 2022	97
5-11.	Počet zařízení sociálních služeb podle zřizovatele v roce 2022	98
5-12.	Kapacita (počet lůžek) zařízení sociálních služeb podle zřizovatele v roce 2022	99
5-13.	Ekonomické ukazatele vybraných zařízení sociálních služeb podle zřizovatele v roce 2022	100
5-14.	Uživatelé (klienti) zařízení sociálních služeb v roce 2022	101
5-15.	Počet uživatelů (klientů) zařízení sociálních služeb podle krajů k 31. 12. 2022	102-103
5-16.	Evidovaný počet neuspokojených žádostí v zařízeních sociálních služeb podle krajů k 31. 12. 2022	104
5-17.	Počet bytů v domech s pečovatelskou službou v roce 2016 a 2021	105

KAPITOLA 6. EVROPSKÝ SYSTÉM JEDNOTNÝCH STATISTIK SOCIÁLNÍ OCHRANY (ESSPROS) .....

106

6-1.	Výdaje na sociální ochranu v ČR podle základního systému ESSPROS (1995–2021)	112
6-2.	Výdaje na sociální ochranu ve vybraných evropských zemích v mld. eur (2012–2021)	113
6-3.	Výdaje na sociální ochranu ve vybraných evropských zemích v eurech na 1 obyvatele (2012–2021)	114
6-4.	Výdaje na sociální ochranu ve vybraných evropských zemích v PPS na 1 obyvatele (2012–2021) ..	115
6-5.	Podíl výdajů na sociální ochranu k HDP ve vybraných evropských zemích (2012–2021)	116
6-6.	Podíl výdajů podle funkcí sociální ochrany ve vybraných evropských zemích v roce 2021	117
6-7.	Příjemci důchodů celkem ve vybraných zemích k 31.12. (2013–2021)	118
6-8.	Příjemci starobních důchodů ve vybraných zemích k 31.12. (2013–2021)	119
6-9.	Příjemci invalidních důchodů ve vybraných zemích k 31.12. (2013–2021)	120

ZKRATKY, MAPA OKRESŮ .....

121

ZNAČKY V TABULKÁCH .....

123

Úvodní slovo

Publikace **Vybrané údaje o sociálním zabezpečení za rok 2022** (kód **190029-23**) přináší základní údaje z oblasti sociálního zabezpečení v České republice v roce 2022 a u vybraných ukazatelů v dlouhodobých časových řadách. Většina předkládaných ukazatelů je k dispozici také v třídění podle krajů. Sociální zabezpečení zahrnuje systém **důchodového pojištění, nemocenského pojištění, dávky státní sociální podpory**, nepojistné dávkové systémy (zahrnující **dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky pro osoby se zdravotním postižením, náhradní výživné a příspěvek na péči**) a **sociální služby**. V publikaci lze nalézt údaje o vývoji výdajů na důchody (starobní, invalidní, pozůstalostní), počtu důchodců, průměrné měsíční výši důchodů, a nově přiznaných důchodců. Dále výdaje na dávky a počty příjemců dávek nemocenského pojištění, dávek státní sociální podpory a dávek pěstounské péče, dále informace o výdajích a počtu vyplácených dávek pomoci v hmotné nouzi, vývoji výdajů na dávky pro osoby se zdravotním postižením a příspěvku na péči. Jsou zde uvedeny informace o počtech registrovaných sociálních služeb, uživatelích sociálních služeb a ekonomických ukazatelích vybraných sociálních služeb. Závěrečná kapitola publikace se zabývá mezinárodním srovnáním výdajů na sociální zabezpečení a členěním výdajů podle jednotlivých funkcí sociální ochrany a obsahuje základní informace o **Evropském systému jednotných statistik sociální ochrany (ESSPROS)**.

Data jsou publikována v následujících kapitolách, sestávajících se vždy z úvodní textové části doplněné grafy a z datové tabulkové části:

1. Důchodové pojištění
2. Nemocenské pojištění
3. Dávky státní sociální podpory, náhradní výživné a dávky pěstounské péče
4. Dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky pro osoby se zdravotním postižením a příspěvek na péči
5. Sociální služby
6. Evropský systém jednotných statistik sociální ochrany (ESSPROS)

Většina údajů uveřejněných v této publikaci je přebírána z **Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (MPSV)** a **České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ)**. Zdrojem informací o pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz a o věkové struktuře obyvatelstva je Český statistický úřad (ČSÚ). Údaje o ukončených případech pracovní neschopnosti dle příčin a věku a o nemocech z povolání jsou získány z Ústavu zdravotnických informací a statistiky České republiky (ÚZIS ČR). Statistika smrtelných pracovních úrazů je převzata z internetových stránek Státního úřadu inspekce práce. Mezinárodní srovnání výdajů na sociální ochranu podle Evropského systému jednotných statistik sociální ochrany jsou převzaty z internetových stránek Eurostatu: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/social-protection>.

Další informace ke zveřejněným údajům jsou dostupné na internetových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) <http://www.mpsv.cz/cs/> nebo na internetových stránkách České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ) www.cssz.cz/cz.

1. Důchodové pojištění

Důchodové pojištění zajišťuje občany pro případ **stáří, invalidity** nebo při **ztrátě živitele**. Ze základního důchodového pojištění se tedy poskytují důchody starobní, invalidní, vdovské, vdovecké a sirotčí. Důchodové pojištění upravuje zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Výše důchodů se vypočítává ze dvou složek, a to ze základní výměry, která je stanovená pevnou částkou stejnou pro všechny důchodce, a z procentní výměry určené podle délky doby pojištění a výše výdělků. Každoročně dochází k valorizaci důchodů. Důchody se zvyšují v závislosti na růstu cen a růstu mezd.

O nároku na důchod, jeho výši a výplatě rozhoduje Česká správa sociálního zabezpečení a orgány sociálního zabezpečení ministerstev obrany, vnitra a spravedlnosti.

System základního důchodového pojištění je založený na **povinné účasti** a na **průběžném financování**. Jedná se o univerzální systém zabezpečující všechny ekonomicky aktivní osoby, jehož financování probíhá na základě solidarity mezi generacemi. Právní úprava je jednotná pro všechny pojištěnce. Určité odchylky v oblasti organizačního a administrativního zabezpečení platí v případech, kdy jsou k rozhodování příslušné orgány sociálního zabezpečení ministerstev obrany, vnitra a spravedlnosti.

Pokud není uvedeno jinak, jsou v předkládaných tabulkách a grafech zahrnuty důchody, které se poskytují podle zákona o důchodovém pojištění – tzv. **důchody v civilním sektoru**. Nejsou v nich obsaženy údaje týkající se ozbrojených složek Ministerstva obrany, Ministerstva vnitra a Ministerstva spravedlnosti.

Nárok na důchod vzniká splněním podmínek, které se liší u jednotlivých druhů důchodu.

Plný starobní důchod může být pobírán buď **po dosažení věkové hranice** (důchodového věku), a pak se jedná o řádný starobní důchod, nebo v zákonem stanovené době před dosažením důchodového věku, a pak se jedná o **předčasný starobní důchod**. Nárok na řádný i předčasný starobní důchod je zároveň podmíněn získáním potřebné doby pojištění. Při odchodu do předčasného důchodu je důchod krácen v souladu s tím, kolik času zbývá do dosažení důchodového věku. Při nesplnění potřebné doby pojištění na plný starobní důchod může pojištěnec po dosažení určené nižší doby pojištění a vyššího zákonem daného věku pobírat **poměrný důchod**. Tato situace nastává např. v případě, že daný člověk pracoval část života v zahraničí.

Invalidní důchod získá pojištěnec, jehož pracovní schopnost poklesla z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35 % a který nedosáhl věku 65 let. Aby mohl být invalidní důchod přiznán, musí být splněna též podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod, nejde-li o invaliditu vzniklou následkem pracovního úrazu, nemoci z povolání nebo z některých příčin souvisejících s obranou státu. Ve věku 65 let dochází k přeměně invalidního důchodu na starobní důchod¹ (platí od roku 2010). Výše starobního důchodu pak zůstává stejná jako výše invalidního důchodu.

Podle míry poklesu pracovní schopnosti se invalidita dělí na **invaliditu prvního stupně** (pokles o 35 % až 49 %), **druhého stupně** (pokles o 50 % až 69 %) a **třetího stupně** (pokles o 70 % a více) a od toho se také odvíjí výše invalidního důchodu. Toto rozdělení platí až od začátku roku 2010. Do konce roku 2009 se invalidní důchody dělily na plné a částečné a tato změna je také zohledněna v předkládaných tabulkách. Od roku 2010 se invalidní důchody od věku 65 let transformují na důchody starobní ve výši dosud vypláceného invalidního důchodu.

Vdovský či **vdovecký důchod** mohou pozůstalí manželé pobírat pod podmínkou, že zemřelý(á) byl poživitelem starobního nebo invalidního důchodu, anebo ke dni smrti splnil(a) podmínku potřebné doby pojištění k nároku na invalidní nebo podmínky nároku na starobní důchod, anebo zemřel(a) následkem pracovního úrazu (nemoci z povolání). Pokud nejsou splněny další podmínky pro výplatu vdovského či

¹ Pokud příjemce invalidního důchodu dosáhne důchodového věku a splní podmínku potřebné doby pojištění, může požádat o řádný starobní důchod. Pokud by byl vypočtený řádný starobní důchod nižší než vyplácený invalidní důchod, bude mu nadále vyplácen invalidní důchod (transformovaný na důchod starobní) v původní výši.

vdoveckého důchodu, nárok na tyto důchody po jednom roce od smrti manžela nebo manželky zaniká. Podmínkami pro pokračování nároku na vdovský či vdovecký důchod jsou dosažení zákonem stanoveného věku, péče o nezaopatřené nebo závislé dítě, péče o svého rodiče nebo rodiče zemřelého manžela (manželky) závislého na pomoci jiné osoby, anebo invalidita třetího stupně.

Siroťčí důchod náleží nezaopatřenému dítěti, jehož zesnulý rodič (osoba, která převzala dítě do péče na základě rozhodnutí soudu nebo do společné výchovy manželů) byl požívatelem starobního nebo invalidního důchodu, anebo zemřel následkem pracovního úrazu (nemoci z povolání); případně pokud zemřelý ke dni smrti získal alespoň polovinu doby pojištění potřebné pro vznik nároku na invalidní důchod (do roku 2012 celou dobu pojištění) nebo splnil podmínky nároku na starobní důchod. Nárok na sirotčí důchod zaniká nesplněním výše uvedených podmínek, zejména podmínky nezaopatřenosti dítěte (osvojením, zahájením výdělečné činnosti, ukončením studia, dosažením stanoveného věku apod.).

Uvedené druhy důchodů mohou být vypláceny samostatně, v takovém případě se jedná o tzv. **sólo důchody**. Vdovské a vdovecké důchody mohou být vypláceny **v souběhu** se starobním nebo invalidním důchodem (kombinované důchody). Jsou-li současně splněny podmínky nároku na výplatu vdovského nebo vdoveckého důchodu a zároveň starobního nebo invalidního důchodu, vyplácí se nejvyšší důchod v plné výši, včetně základní výměry a z ostatních důchodů se vyplácí polovina procentní výměry.

Kromě povinného základního důchodového pojištění podle zákona č.155/1995 Sb., o důchodovém pojištění mají občané ČR možnost dobrovolné účasti na doplňkovém penzijním spoření (dříve penzijní připojištění) podle zákona č. 427/2011 Sb., které se od jiných spořicíh produktů odlišuje státními příspěvky a daňovými úlevami v závislosti na výši příspěvku účastníka a také možnou podporou od zaměstnavatele. Výše výplat dávek tohoto systému se na příjmech důchodců podílí zatím jen zanedbatelnou měrou.

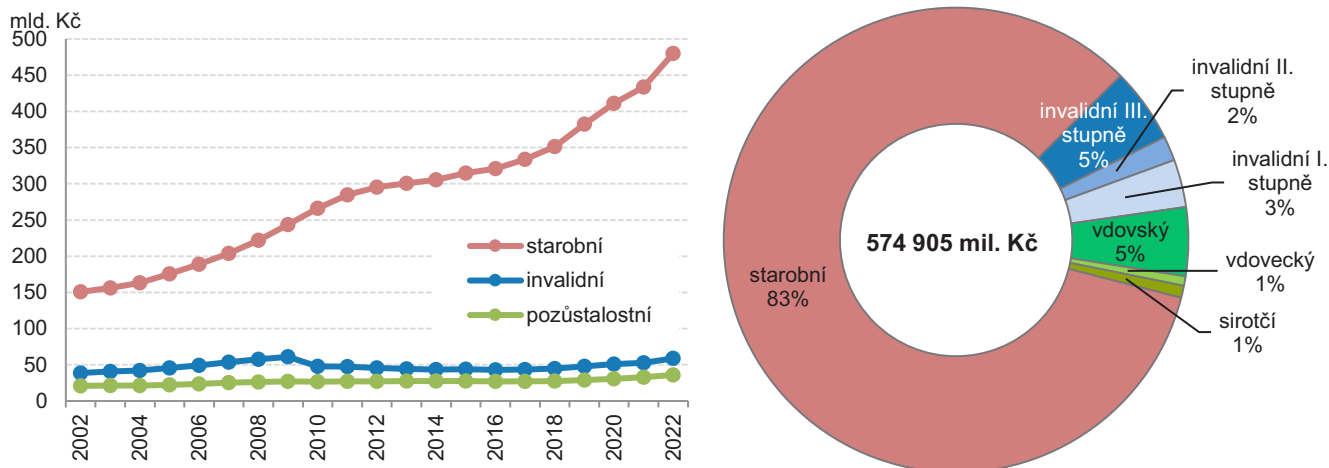
V letech 2013 až 2015 fungoval ještě tzv. druhý pilíř důchodového systému, dobrovolné fondové penzijní spoření, které ovšem bylo ke konci roku 2015 zrušeno a úspory z něj převedeny účastníkům na bankovní účet či doplňkové penzijní spoření (penzijní připojištění).

Současné uspořádání českého důchodového systému je ustaveno zákonem č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Od nabytí účinnosti tohoto zákona následně docházelo k přijímání řady dalších reformních opatření s cílem reagovat na měnící se ekonomickou, sociální nebo demografickou situaci a zabezpečovat stabilitu, dlouhodobou udržitelnost systému a zároveň sociální adekvátnost důchodů. K nejvýznamnějším novelám zákona o důchodovém pojištění patřil zákon č. 306/2008 Sb. účinný od 1. ledna 2010, který mimo jiné nově vymezil invaliditu, a zákon č. 220/2011 Sb., který řešil především dopady nálezu Ústavního soudu ohledně způsobu stanovení výpočtového základu pro výpočet procentní výměry důchodu a výše tzv. redukčních hranic.

Dávky důchodového pojištění v roce 2022

Základními parametry, které ovlivňují výdaje na důchody, jsou počet důchodců a výše důchodů měněná především valorizacemi. Nejvyšší podíl na celkových výdajích na důchody mají výdaje na starobní důchody. To je dáno jak nejvyšším počtem starobních důchodců z celkového počtu příjemců důchodů, tak i nejvyšší úrovní starobních důchodů v porovnání s výší ostatních druhů důchodů. Ke snížení podílu výdajů na invalidní důchody v roce 2010 došlo v důsledku toho, že zákonem o důchodovém pojištění byly invalidní důchody osob starších 65 let transformovány na důchody starobní.

Graf 1.1 Výdaje na důchody podle druhu důchodu

Pozn.: čisté výdaje v roce bez záloh poštám na výplatu důchodů; civilní sektor.

Zdroj dat: ČSSZ

Celkové výdaje na důchody

Celkové výdaje na důchody včetně výdajů na důchody ozbrojených složek dosáhly v roce 2022 hodnoty 588 mld. Kč, což představovalo 8,7 % hrubého domácího produktu (HDP) a tyto výdaje se podílely na státním rozpočtu z 29,6 %.

Z celkových výdajů na důchody šlo 13,2 mld. Kč na **důchody příslušníků ozbrojených složek** Ministerstva obrany, Ministerstva vnitra a Ministerstva spravedlnosti. Důchody bývalých příslušníků ozbrojených složek se v roce 2022 podílely 2,2 % na celkových výdajích státu na důchodové pojištění. Tito příslušníci však kromě důchodů pobírají od státu i výslužné podle odsloužených let, které není obsahem této publikace.

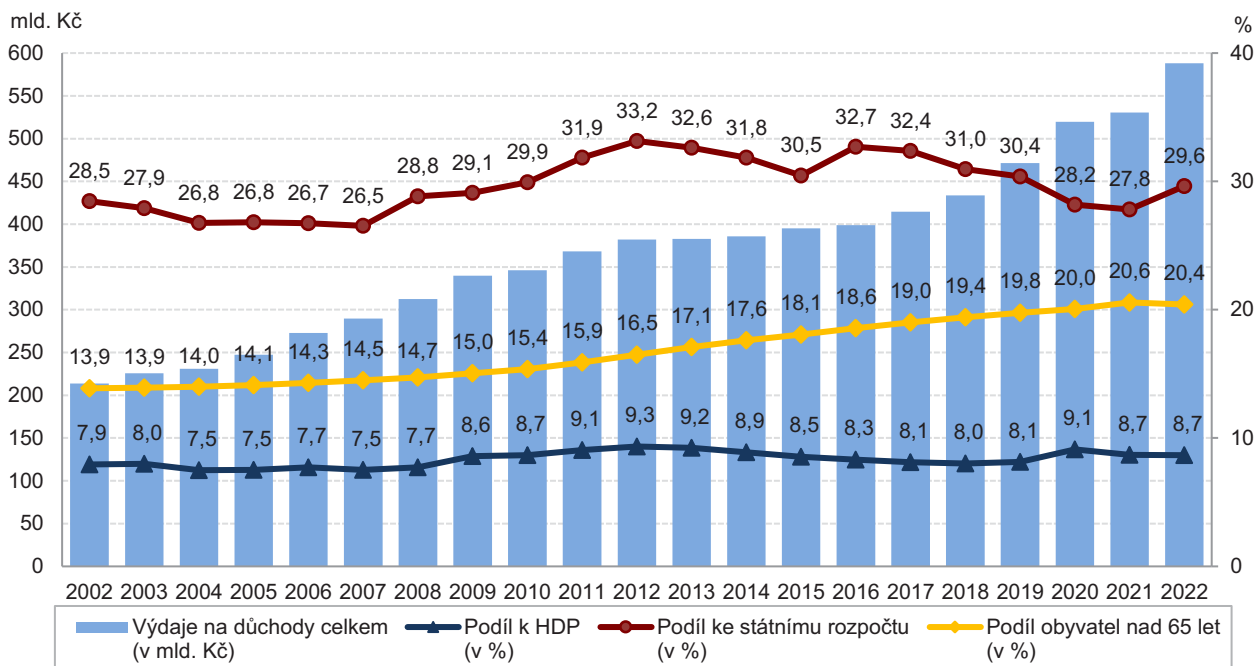
Výdaje na **důchody civilního sektoru** (nezahrnuje údaje týkající se ozbrojených složek Ministerstva obrany, Ministerstva vnitra a Ministerstva spravedlnosti) v roce 2022 meziročně vzrostly o 11 % (55 mld. Kč) na úroveň 574,9 mld. Kč.

Počty starobních důchodců a s nimi spojené celkové výdaje na důchody, jsou pochopitelně ovlivňovány zvyšujícím se počtem osob ve starších věkových skupinách. Podíl obyvatel ve věku nad 65 let v roce 2022 představoval 20,4 % a podle prognóz demografií bude narůstat. Podle střední varianty projekce² obyvatelstva ČR by senioři ve věku 65 a více let měly v roce 2031 pravděpodobně tvořit 22,5 % populace a v roce 2051 pak 28,8 %.

² <https://www.czso.cz/csu/czso/projekce-obyvatelstva-ceske-republiky-2018-2100>

Graf 1.2 Výdaje na důchody celkem a jejich podíl k HDP a ke státnímu rozpočtu

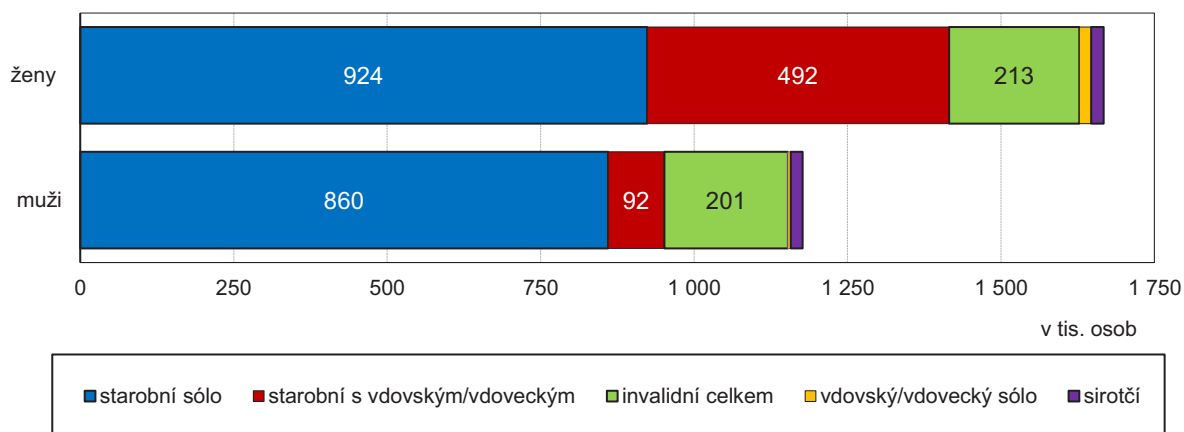
Zdroj dat: ČSSZ, ČSÚ, MF, státní závěrečný účet

Počet příjemců důchodů

Celkový počet příjemců důchodů, nehledě na druh důchodu, se v roce 2022 meziročně snížil o 13 tis. osob. Podle údajů České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ) pobíralo v Česku ke konci roku 2022 některý z důchodů³ 2 844,2 tisíce osob, což odpovídá 26 % populace. Nějaký důchod pobíralo 22 % (1 176,9 tis.) mužů a 30 % (1 667,3 tis.) žen (vzhledem k vyššímu věku, kterého se ženy v průměru dožívají).

Naprostá většina příjemců důchodu, téměř 2 367 tisíc osob, pobírala důchod starobní. Počet **starobních důchodců** meziročně klesl o 10,6 tisíce, v roce 2022 tak pobíralo starobní důchod (včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým) 1 415 tisíc žen a 952 tisíc mužů. U mužů zůstal počet starobních důchodců téměř beze změny, zatímco u žen byl zaznamenán pokles počtu příjemkyň o téměř 11 tisíc.

Graf 1.3 Příjemci důchodů podle druhu důchodu k 31. 12. 2022

Zdroj dat: ČSSZ

³ Jedná se o důchody, které se poskytují podle zákona o důchodovém pojištění – tzv. důchody v civilním sektoru. Nejsou zde obsaženy údaje týkající se ozbrojených složek Ministerstva obrany, Ministerstva vnitra a Ministerstva spravedlnosti.

Mezi starobními důchodci převažují ženy, z deseti osob pobírajících v roce 2022 starobní důchod bylo šest žen. Vyšší zastoupení žen mezi důchodci souvisí jednak s tím, že se v průměru dožívají vyššího věku, a také s tím, že především v minulosti odcházely do důchodu dříve než muži. Průměrný věk starobních důchodců (za obě pohlaví dohromady) činil 72 let. Ženy pobíraly řádný starobní důchod v průměru 28,6 let, u mužů to bylo o 9,3 let méně.

Tři čtvrtiny (1 784 tis.) ze starobních důchodců pobíraly v roce 2022 starobní důchod samostatně a zbylá jedna čtvrtina osob (584 tis.) pobírala starobní důchod v kombinaci s vdovským či vdoveckým důchodem. Mezi muži a ženami se tento podíl ale výrazně liší. Zatímco ženy pobíraly starobní důchod v souběhu s vdovským důchodem v 35 % případů, mezi muži pobírajícími starobní důchod dostávala zároveň vdovecký pouze desetina.

Počet i podíl osob odcházejících do **předčasného starobního důchodu** roste. V roce 2022 pobíralo 680 tisíc osob starobní důchod, který byl přiznán předčasně. Celkem se jednalo o 291 tis. mužů a 389 tis. žen. Zatímco ještě v roce 2010 představovali příjemci předčasných důchodů 19 % ze všech příjemců plných starobních důchodů, v roce 2022 to bylo již 28,8 %. Z mužů pobírajících starobní důchod má předčasný 30,7 %, naproti tomu žen s předčasným důchodem je 27,6 %. V roce 2022 bylo nově přiznáno 44,6 tisíc starobních důchodů před dosažením důchodového věku, což bylo téměř o 20 tis. více než v předchozím roce. Za tímto nárůstem stojí fakt, že v roce 2022 došlo dvakrát k mimořádné valorizaci důchodů a stalo se tak výhodnější⁴ požádat o předčasný důchod než čekat na řádný věk odchodu do starobního důchodu. Ze všech nově přiznaných plných starobních důchodů v roce 2022 jich bylo přiznáno předčasně 43 %, tedy výrazně více ve srovnání s 34 % v roce 2021. Průměrná výše nově přiznaného předčasného starobního důchodu v roce 2022 dosáhla 18 221 tis. Kč, tedy o 2 220 Kč méně, než byla průměrná výše starobního důchodu přiznaného po dosažení důchodového věku.

Možnost odejít naopak později do důchodu (tzv. přesluhování) a zvýšit si tak procentní výměru starobního důchodu využilo v roce 2022 celkem 455 osob, což představuje 0,4 % ze všech nových starobních důchodců. Průměrná výše takového důchodu v roce 2022 dosáhla 25 819 Kč.

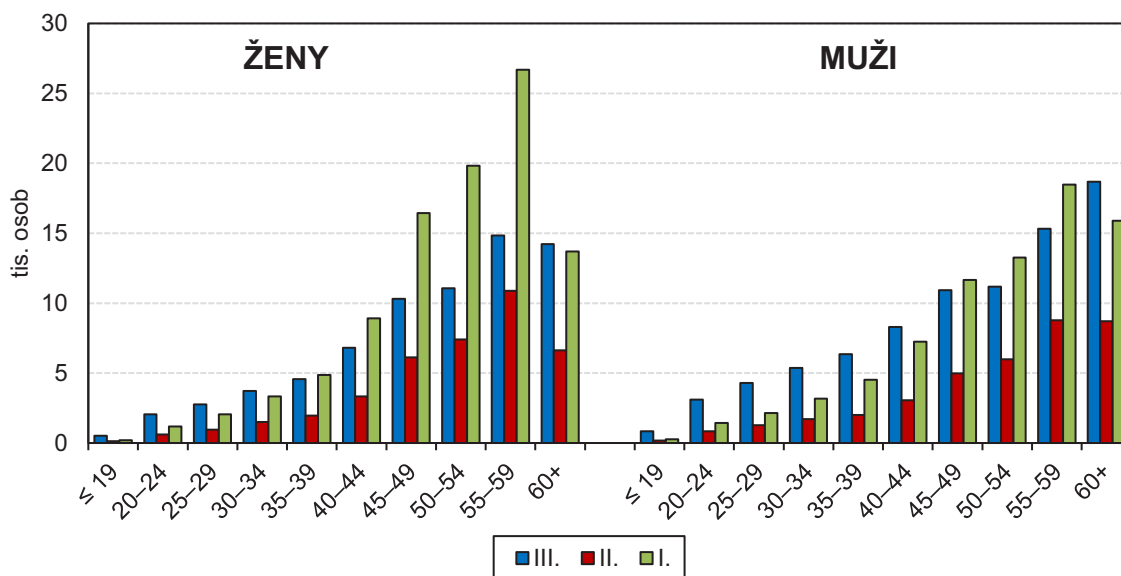
Poznámka: Celkový počet důchodců se výrazně zvýšil v roce 2011, což bylo způsobeno zvýšením zájmu o odchod do předčasného důchodu při očekávaných změnách zákona o důchodovém pojištění. Pojištěnci, kteří předpokládali, že způsob výpočtu důchodu přiznaného po 29. září 2011 pro ně bude nevýhodný, se často rozhodli pro odchod do předčasného starobního důchodu před 30. zářím 2011, aby využili původní způsob výpočtu důchodu. To vedlo k rekordnímu nárůstu počtu přiznaných předčasných starobních důchodů. Stejně tak došlo k výraznému nárůstu podílu předčasných starobních důchodů v roce 2022, vzhledem k výjimečným valorizacím, kvůli kterým se vyplatilo jít do předčasného důchodu.

Dalším typem důchodu je **důchod pro invaliditu**, který v roce 2022 pobíralo 413,5 tis. osob, tj. 6,3 % obyvatel ve věku 18 až 64 let. Invalidní důchod pro invaliditu III. stupně pobíralo v roce 2022 celkem 159 tis. osob, pro invaliditu II. stupně 78 tis. osob a pro nejnižší stupeň invalidity bezmála 177 tis. osob. Celkový počet invalidních důchodců meziročně klesl o 1,1 tisíce. Zatímco počty příjemců invalidního důchodu I. a II. stupně mírně rostly, počet příjemců invalidního důchodu III. stupně se snížil o 4 tisíce. Mužům je častěji oproti ženám přiznán invalidní důchod pro invaliditu III. stupně (42 % mužů vs. 35 % žen ze všech invalidních důchodců daného pohlaví), ženy naopak častěji pobírají invalidní důchod I. stupně (46 % vs. 39 %). Průměrný věk příjemce invalidního důchodu se pohybuje kolem 50 let a platí, že s věkem se zastoupení osob s invalidním důchodem v populaci zvyšuje.

⁴ <https://www.mpsv.cz/-/pozadat-letos-o-predcasny-duchod-muze-byt-vyhodnejsi-nez-cekat-na-pristi-rok>

Graf 1.4 Příjemci invalidních důchodů podle stupně invalidity, věku a pohlaví, k 31. 12. 2022

Zdroj dat: ČSSZ

Počty příjemců **vdovských a vdoveckých důchodů** se meziročně mírně snížily, celkem vdovský či vdovecký důchod pobíralo 614 tis. osob. V naprosté většině případů (94 %) se jednalo o seniory (ve věku 65 a více let). Ze všech vdovských/vdoveckých důchodů bylo v roce 2022 pouze 24 tisíc (3,9 %) vypláceno samostatně, naprostá většina (583 tis.) byla vyplácena tzv. v souběhu, tedy zároveň se starobním, popřípadě invalidním důchodem. Ze všech příjemců vdovských/vdoveckých důchodů tvořily ženy 84 %, což koresponduje s nadějí dožití, která je u žen vyšší než u mužů (v roce 2022 byla v případě žen 82,0 let a pro muže 76,2 let).

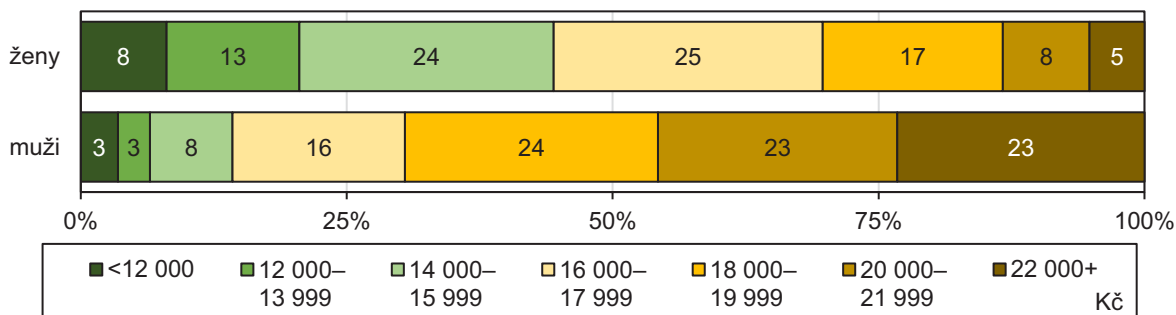
Dlouhodobě dochází ke snižování počtu samostatně vyplácených vdovských a vdoveckých důchodů (meziročně došlo k poklesu o 1,4 tis.), což souvisí s tím, že je stále častěji využívána možnost odchodu do předčasného starobního důchodu a také s narůstající nadějí dožití. Stále častěji tedy ovdoví osoby ve vyšším věku, které v době ovdovění již pobírají starobní důchod.

Sirotčí důchod dostávalo 39,5 tisíce osob, o 314 méně než v roce 2021.

Průměrná výše důchodů

Průměrná výše vyplácených důchodů je ovlivňována především valorizací vyplácených důchodů. Na její růst působí ale i tzv. generační obměna, jejímž důsledkem je, že průměrná výše vyplácených důchodů by rostla, i kdyby důchody nebyly valorizovány. Zanikají totiž důchody starších důchodců, které jsou v průměru nižší než důchody nově přiznávané. V zásadě tedy platí, že čím déle jsou důchody vypláceny, tím je jejich úroveň nižší ve vztahu k ostatním důchodům. Tyto rozdíly jsou zapříčiněny mzdovým vývojem, změnami ve způsobu výpočtu nově přiznaných důchodů a valorizacemi důchodů, které existující rozdíly vesměs zvyšují.

Graf 1.5 Příjemci sólo starobních důchodů podle výše důchodu (v Kč) k 31. 12. 2022 (%)

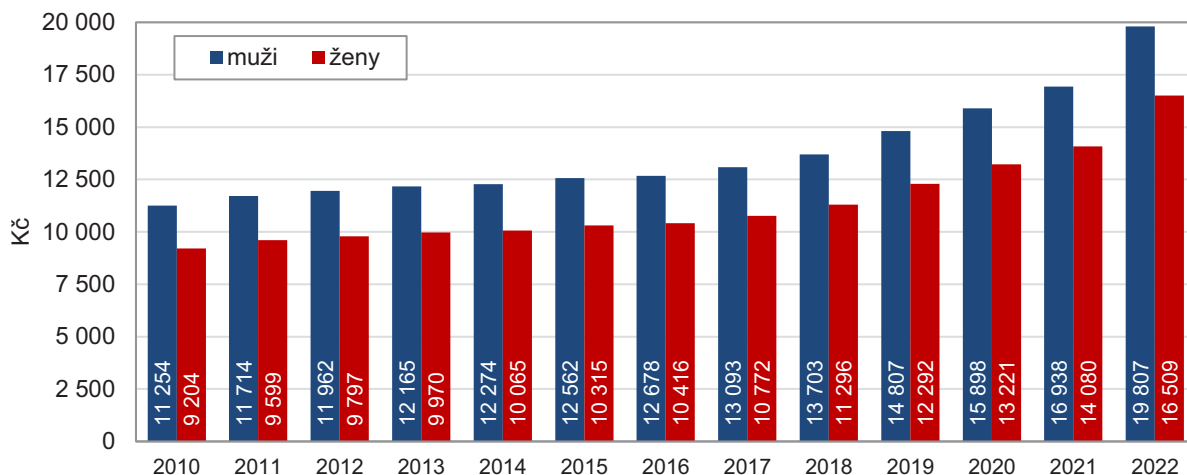

Pozn.: pouze plné starobní důchody, vyplácené sólo (samostatně bez souběhu s pozůstalostním důchodem)

Zdroj dat: ČSSZ

V prosinci roku 2022 vzrostla průměrná výše sólo vyplácených plných starobních důchodů meziročně o 17,1 % (2 645 Kč) na **18 098 Kč**. Průměrná měsíční výše plného starobního důchodu vypláceného sólo je u žen dlouhodobě nižší než v případě mužů. V prosinci 2022 dosahoval průměrný starobní důchod žen (vyplácený sólo) úrovně 83 % stejného druhu důchodu u mužů, v absolutním vyjádření to bylo téměř o 3 300 Kč méně. Zatímco ženy pobíraly v průměru 16 509 Kč, muži 19 807 Kč.

Graf 1.6 Průměrná výše starobního důchodu v prosinci (2010–2022)

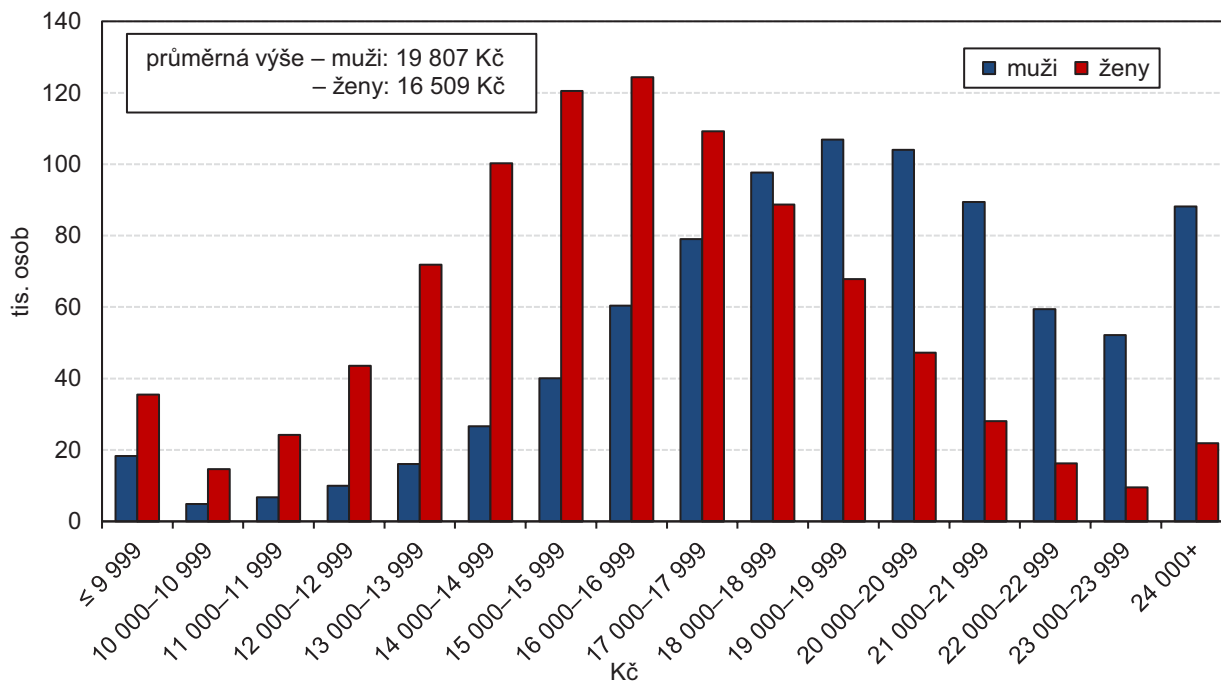

Pozn.: pouze plné starobní důchody, vyplácených sólo (samostatně bez souběhu s pozůstalostním důchodem)

Zdroj dat: ČSSZ

Průměrná výše sólo invalidního důchodu pro invaliditu III. stupně dosahovala v prosinci 2022 hodnoty 15 633 Kč, u II. stupně invalidity 10 444 Kč a pro nejnižší stupeň to bylo 8 887 Kč. I zde měli muži v průměru vyšší důchody než ženy, rozdíly ale nebyly tak velké jako u starobních důchodů. V závislosti na stupni invalidity se rozdíl v průměrné výši pohyboval mezi 600 a 900 Kč. Na konci roku 2022 dosahovala průměrná výše vdovského důchodu (vypláceného sólo) 11 681 Kč, v případě samostatně vypláceného vdoveckého důchodu 10 537 Kč. Průměrná výše sirotčího důchodu se neliší v závislosti na pohlaví a na konci roku 2022 dosahovala 9 365 Kč.

Graf 1.7 Příjemci starobních důchodů podle měsíční výše k 31. 12. 2022

Pozn.: pouze plné starobní důchody, vyplácené sólo (samostatně bez souběhu s pozůstalostním důchodem)

Zdroj dat: ČSSZ

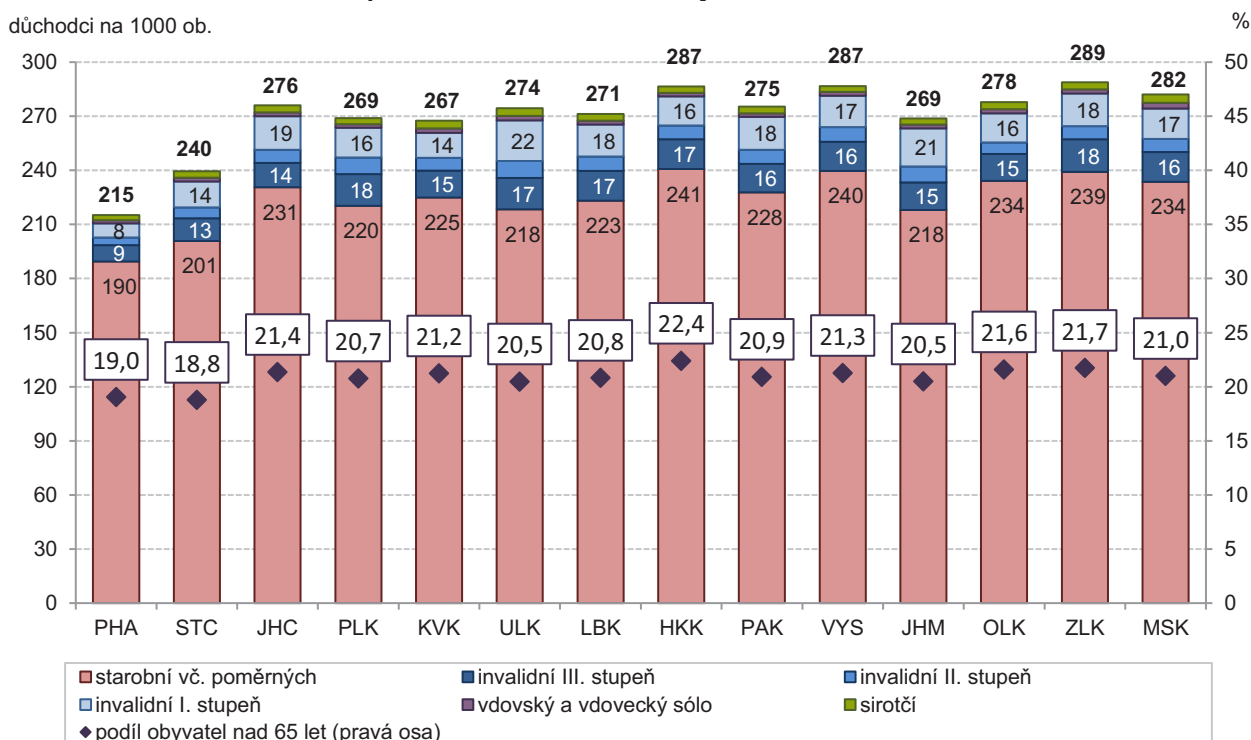
Regionální srovnání

Počty důchodců v jednotlivých krajích jsou z největší části určeny velikostí daného kraje a dále věkovou a pohlavní strukturou jeho obyvatel. Vzhledem k tomu, že starobní důchodci představují drtivou většinu všech příjemců důchodů, je věkové složení kraje nejzásadnější. Nejvyšší podíl příjemců důchodu byl v roce 2022 evidován v krajích Zlínském, Královéhradeckém, a na Vysočině, kde na 1 000 obyvatel daného kraje připadalo přes 287 důchodců, z čehož bylo přes 239 starobních. Královéhradecký kraj s 22,4% podílem osob starších 65 let je zároveň nejstarším krajem České republiky. Na opačném konci žebříčku jsou Hlavní město Praha a Středočeský kraj. V obou krajích bylo zastoupení důchodců pobírajících jakýkoliv druh důchodu menší než čtvrtina populace, konkrétně 215 příjemců důchodu (respektive 240 v případě Středočeského kraje) na 1 000 obyvatel. Do jisté míry je to dáno tím, že v Praze i Středočeském kraji je podprůměrné zastoupení osob ve věku 65 a více let (méně než 20 %). V Praze je nižší zastoupení nejen starobních, ale i invalidních důchodců a je zde také nejnižší podíl starobních důchodců, kterým byl důchod přiznán předčasně (před dosažením důchodového věku). Zatímco v Praze pobíralo předčasný důchod 14 % ze všech příjemců plného starobního důchodu, celorepublikový průměr byl 29 %. Nejvyšší podíl byl v Kraji Vysočina (37 %) a v Pardubickém a Moravskoslezském kraji (34 %).

V průměru za celou Českou republiku ke konci roku 2022 připadalo na 1 000 obyvatel celkem 264 příjemců důchodů, z toho bylo 220 starobních důchodců, 38 invalidních důchodců, 2 příjemci samostatně vypláceného vdovského či vdoveckého důchodu a 4 příjemci důchodu sirotčího.

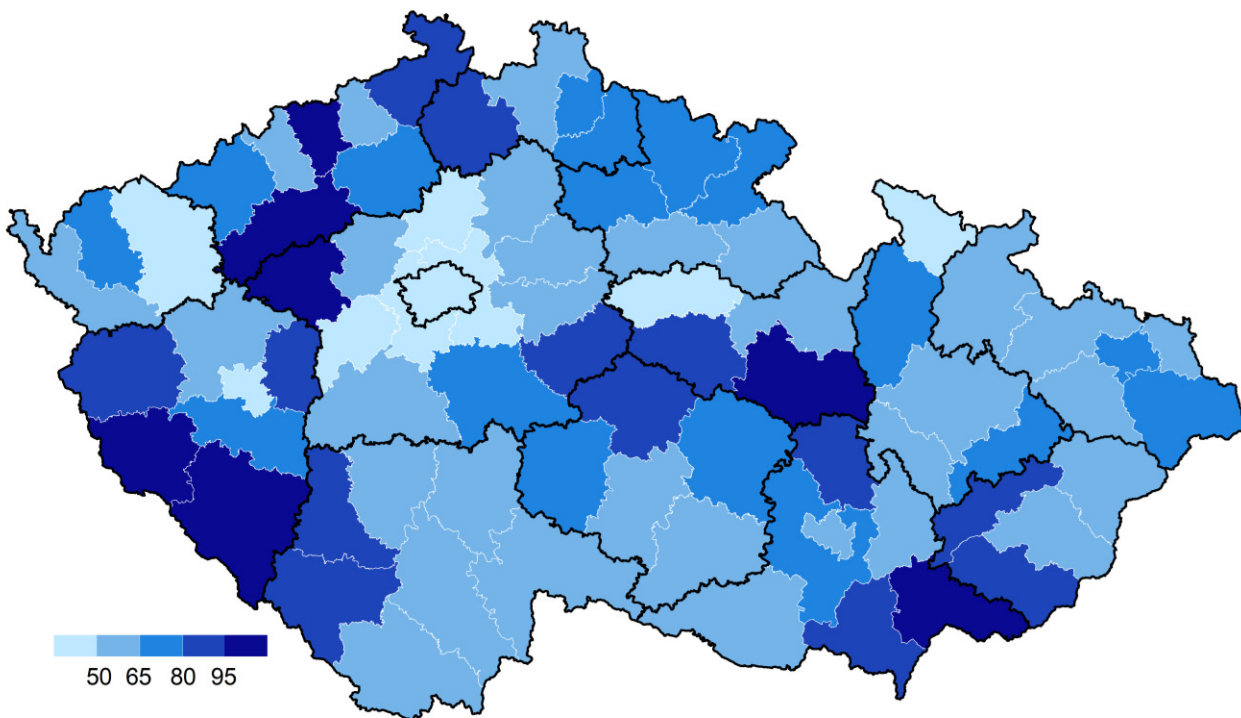
Průměrná výše starobního důchodu se regionálně liší (viz obr. 1.2 a 1.3), zároveň se také výrazně liší mezi muži a ženami. Průměrný starobní důchod žen v žádném z okresů nedosahoval průměrné výše starobního důchodu mužů, a to ani při porovnání napříč různými okresy. Nejvyšší starobní důchod pobíraly ženy v roce 2022 v Praze, průměrná výše činila 17 886 Kč, a naopak nejnižší v okresech Znojmo a Karviná (15 338 Kč, respektive 15 360 Kč). V Karvině naopak muži pobírali nejvyšší starobní důchody, průměrná výše činila 21 560 Kč. Nejnižší starobní důchody mužů byly vypláceny v okrese Znojmo, v průměru šlo o částku 18 213 Kč.

Graf 1.8 Příjemci důchodů na 1 000 obyvatel podle druhu důchodu a krajů a podíl osob nad 65 let v krajích v roce 2022

Zdroj dat: ČSSZ, ČSÚ

Obr. 1.1 Příjemci invalidního důchodu na 1 000 obyvatel ve věku 18–64 let, 2022

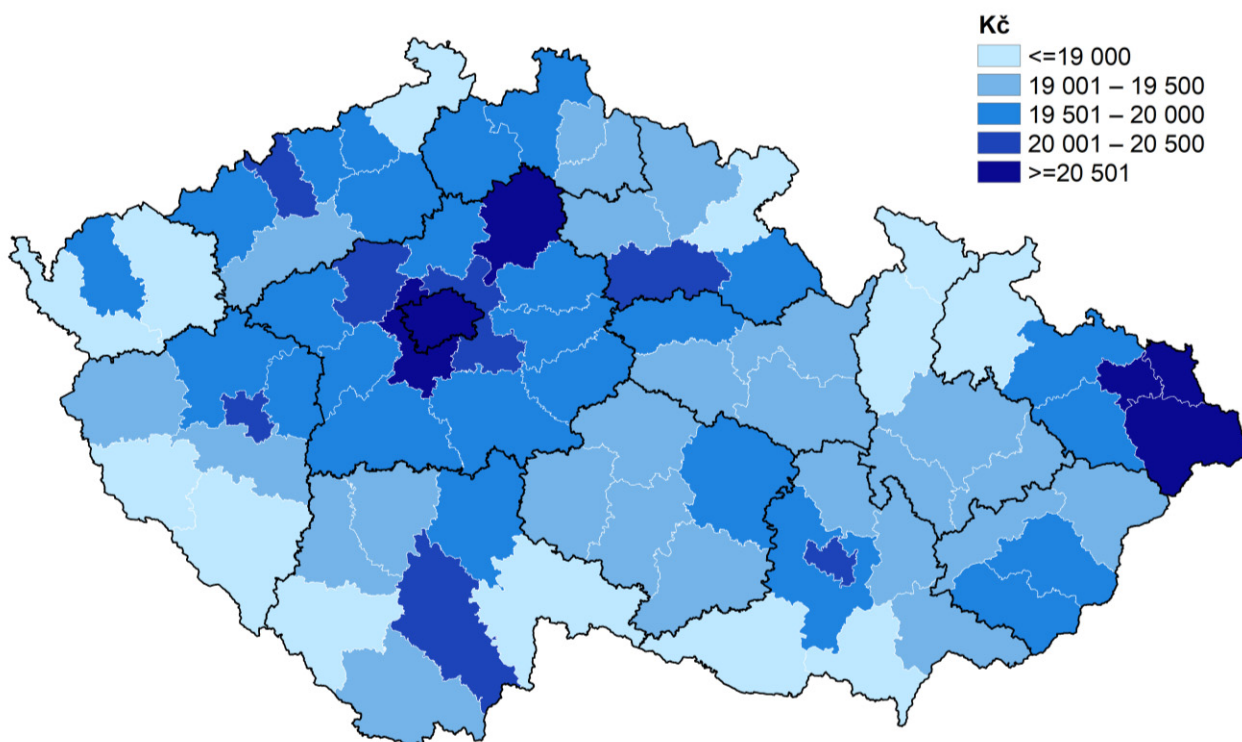

Zdroj dat: ČSSZ, ČSÚ

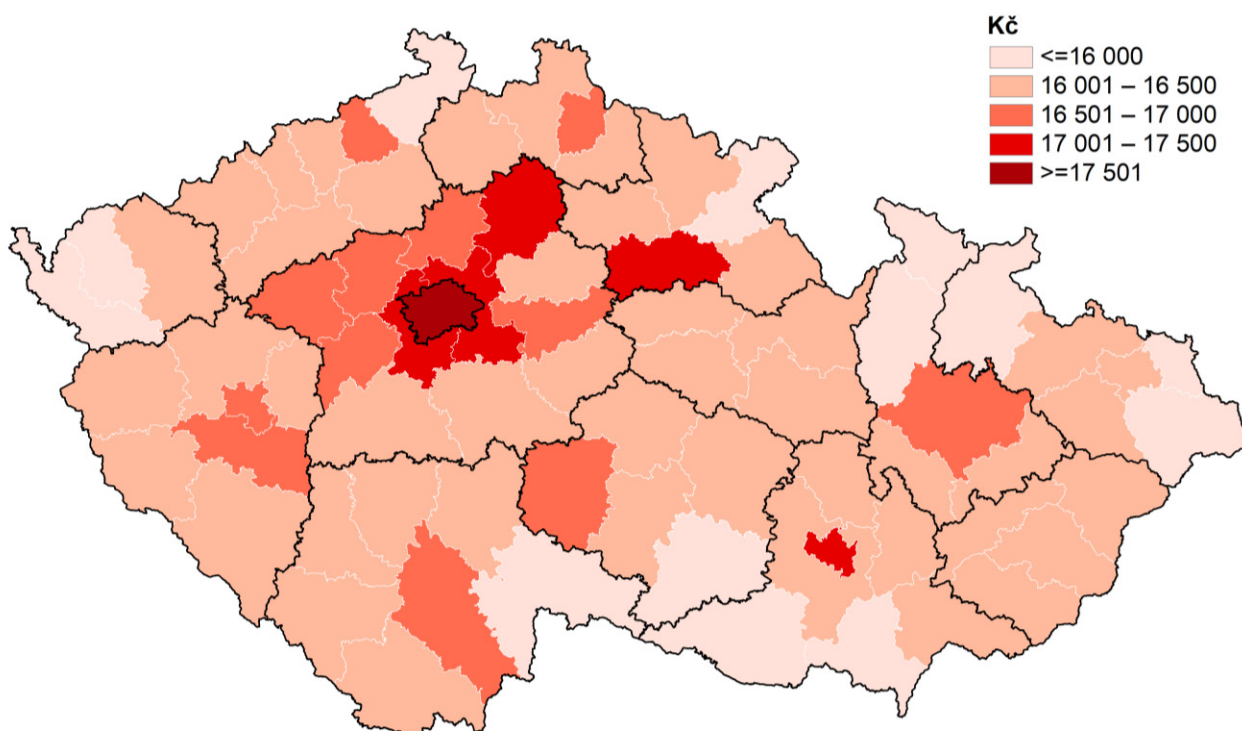

Obr. 1.2 Průměrná výše starobního důchodu, muži, prosinec 2022

Pozn.: Jedná se o plné starobní důchody vyplacené sólo.
Zdroj dat: ČSSZ

Obr. 1.3 Průměrná výše starobního důchodu, ženy, prosinec 2022

Pozn.: Jedná se o plné starobní důchody vyplacené sólo.
Zdroj dat: ČSSZ

Další informace o důchodovém pojištění jsou dostupné na webu Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) <http://www.mpsv.cz/cs/> nebo na internetových stránkách České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ) <https://www.cssz.cz/statisticke-rocenky>. Podrobné údaje o počtech důchodců a průměrné výši důchodu až do úrovně okresů naleznete ve veřejné databázi ČSÚ: [VDB \(czso.cz\)](https://vdb.czso.cz).

1-1. Výdaje na důchody podle druhu důchodu (2000–2022)

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

mil. Kč

Rok	Výdaje na důchody celkem ¹⁾	podle druhu důchodu						
		starobní	invalidní pro invaliditu stupně			Pozůstalostní důchody		
			III. ²⁾	II. ³⁾	I.	vdovský	vdovecký	sirotčí
2000	181 921	130 932	26 412	7 012	-	14 534	1 055	1 975
2001	195 814	140 657	27 970	7 677	-	15 938	1 200	2 373
2002	210 440	150 772	30 222	8 501	-	17 078	1 368	2 498
2003	218 273	156 273	31 531	9 135	-	17 343	1 487	2 504
2004	226 883	163 026	32 719	9 631	-	17 408	1 532	2 567
2005	243 648	175 669	35 028	10 575	-	18 042	1 651	2 684
2006	261 464	188 949	37 239	11 802	-	18 924	1 810	2 740
2007	282 876	203 933	40 420	13 254	-	20 382	1 984	2 904
2008	305 536	222 105	42 446	14 952	-	20 871	2 096	3 066
2009	331 705	243 636	44 380	16 609	-	21 576	2 249	3 254
2010	340 162	265 985	30 870	4 295	12 516	21 018	2 263	3 214
2011	359 234	284 614	29 504	5 116	12 831	21 483	2 385	3 301
2012	367 864	295 140	28 067	5 250	12 159	21 463	2 443	3 341
2013	372 335	300 574	26 903	5 457	11 781	21 935	2 519	3 166
2014	376 406	305 668	26 062	5 608	11 683	21 731	2 553	3 101
2015	386 520	314 872	26 505	5 773	11 736	21 951	2 584	3 099
2016	394 467	321 033	24 964	5 956	12 048	21 149	2 621	3 134
2017	404 468	333 848	24 881	6 264	12 387	21 271	2 694	3 114
2018	423 678	351 235	25 039	6 658	13 106	21 601	2 792	3 246
2019	459 308	382 223	26 025	7 444	14 573	22 578	2 949	3 517
2020	507 631	411 285	27 000	8 126	15 915	23 660	3 113	3 840
2021	519 584	433 705	27 537	8 600	16 648	25 288	3 377	4 198
2022	574 905	480 094	29 895	9 778	19 071	27 484	3 724	4 847

Pozn.: čisté výdaje v roce bez záloh poštám na výplatu důchodů; civilní sektor

¹⁾ nemusí sedět na součet za jednotlivé druhy důchodu, protože zahrnuje i jednorázový příspěvek důchodci. V roce 2016 činil příspěvek 1200 Kč a v roce 2020 činil 5000 Kč na důchodce.²⁾ do roku 2009 výdaje na plně invalidní důchody³⁾ do roku 2009 výdaje na částečně invalidní důchody

1-2. Příjemci důchodů podle druhu důchodu a pohlaví (stav k 31. 12.)

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

Rok	Příjemci důchodů celkem	podle druhu důchodu									
		starobní plný				starobní poměrný ²⁾	invalidní pro invaliditu stupně			vdovský a vdovecký (sólo)	sirotčí
		celkem	v tom:		III.		II.	I.			
			po dosažení důchodového věku	přiznaný předčasně ¹⁾							
celkem											
2010	2 819 093	2 245 707	1 817 312	428 395	14 325	244 048	54 973	167 308	46 711	46 021	
2011	2 873 004	2 326 984	1 825 195	501 789	13 163	227 640	58 034	159 359	42 131	45 693	
2012	2 866 056	2 329 054	1 805 168	523 886	12 166	215 840	62 612	160 057	40 471	45 856	
2013	2 857 856	2 329 050	1 785 694	543 356	11 271	206 484	65 616	161 314	38 863	45 258	
2014	2 863 210	2 344 718	1 778 792	565 926	10 426	199 377	67 264	161 657	36 205	43 563	
2015	2 873 953	2 367 307	1 781 298	586 009	9 576	192 408	68 363	160 884	33 545	41 870	
2016	2 892 469	2 386 432	1 782 931	603 501	8 950	190 837	71 031	163 920	31 304	39 995	
2017	2 895 963	2 395 517	1 776 675	618 842	8 416	185 457	72 708	166 077	29 266	38 522	
2018	2 896 973	2 402 119	1 771 223	630 896	7 961	179 108	74 110	168 269	27 439	37 967	
2019	2 897 527	2 407 043	1 764 407	642 636	7 771	173 364	75 278	170 341	26 103	37 627	
2020	2 881 424	2 392 704	1 739 860	652 844	7 775	167 979	76 626	173 034	25 179	38 127	
2021	2 857 644	2 369 826	1 701 670	668 156	7 994	162 822	77 240	174 584	25 413	39 765	
2022	2 844 180	2 358 855	1 678 725	680 130	8 330	158 788	77 812	176 913	24 031	39 451	
muži											
2010	1 108 146	832 291	656 755	175 536	1 629	129 066	29 314	88 383	7 296	20 167	
2011	1 139 080	873 426	661 861	211 565	1 615	120 308	31 201	83 605	6 881	22 044	
2012	1 140 727	879 610	657 710	221 900	1 613	114 453	33 734	82 238	6 889	22 190	
2013	1 141 950	885 394	654 533	230 861	1 609	109 532	35 090	81 688	6 760	21 877	
2014	1 147 479	896 559	655 498	241 061	1 603	105 622	35 593	80 542	6 471	21 089	
2015	1 155 531	910 491	660 397	250 094	1 611	102 070	35 856	79 052	6 165	20 286	
2016	1 171 031	926 010	668 536	257 474	1 691	101 588	36 888	79 482	5 917	19 455	
2017	1 178 803	937 360	672 849	264 511	1 805	98 651	37 159	79 378	5 590	18 860	
2018	1 183 589	946 004	675 909	270 095	1 975	95 121	37 497	79 066	5 318	18 608	
2019	1 188 533	953 890	678 100	275 790	2 271	92 260	37 682	78 889	5 122	18 419	
2020	1 187 980	955 838	675 804	280 034	2 684	89 630	37 705	78 532	4 852	18 739	
2021	1 178 892	948 482	661 962	286 520	3 208	86 987	37 630	78 117	4 956	19 512	
2022	1 176 929	948 007	657 254	290 753	3 754	84 968	37 666	78 346	4 772	19 416	
ženy											
2010	1 710 947	1 413 416	1 160 557	252 859	12 696	114 982	25 659	78 925	39 415	25 854	
2011	1 733 924	1 453 558	1 163 334	290 224	11 548	107 332	26 833	75 754	35 250	23 649	
2012	1 725 329	1 449 444	1 147 458	301 986	10 553	101 387	28 878	77 819	33 582	23 666	
2013	1 715 906	1 443 656	1 131 161	312 495	9 662	96 952	30 526	79 626	32 103	23 381	
2014	1 715 731	1 448 159	1 123 294	324 865	8 823	93 755	31 671	81 115	29 734	22 474	
2015	1 718 422	1 456 816	1 120 901	335 915	7 965	90 338	32 507	81 832	27 380	21 584	
2016	1 721 438	1 460 422	1 114 395	346 027	7 259	89 249	34 143	84 438	25 387	20 540	
2017	1 717 160	1 458 157	1 103 826	354 331	6 611	86 806	35 549	86 699	23 676	19 662	
2018	1 713 384	1 456 115	1 095 314	360 801	5 986	83 987	36 613	89 203	22 121	19 359	
2019	1 708 994	1 453 153	1 086 307	366 846	5 500	81 104	37 596	91 452	20 981	19 208	
2020	1 693 444	1 436 866	1 064 056	372 810	5 091	78 349	38 921	94 502	20 327	19 388	
2021	1 678 752	1 421 344	1 039 708	381 636	4 786	75 835	39 610	96 467	20 457	20 253	
2022	1 667 251	1 410 848	1 021 471	389 377	4 576	73 820	40 146	98 567	19 259	20 035	

Pozn.: Příjemci starobních a invalidních důchodů včetně souběhu s pozůstalostním důch. Nejsou zahrnuti důchody vyplácené do ciziny.

¹⁾ Předčasný starobní důchod přiznaný před věkovou hranicí podle § 30 nebo § 31 zák. č. 155/1995 Sb.²⁾ Poměrné starobní důchody za dobu pojištění kratší než 25 let, podle § 26 zák. č. 100/1988 Sb. a § 29 písm. b) zák. č. 155/1995 Sb.

1-3. Průměrné měsíční výše sólo vyplácených důchodů podle pohlaví v prosinci (2010–2022)

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

v Kč

Rok	Průměrná měsíční výše sólo důchodů celkem	podle druhu důchodu						
		starobní		invalidní pro invaliditu stupně			vdovský a vdovecký	sirotčí
		plný	poměrný ¹⁾	III.	II.	I.		
celkem								
2010	9 506	10 138	4 407	9 656	6 671	6 140	6 575	5 194
2011	9 913	10 567	4 473	10 004	6 748	6 094	6 814	5 428
2012	10 093	10 793	4 420	10 141	6 714	6 021	6 929	5 544
2013	10 249	10 985	4 405	10 245	6 675	5 989	7 046	5 657
2014	10 337	11 090	4 331	10 262	6 662	5 911	7 083	5 703
2015	10 576	11 361	4 335	10 392	6 738	5 924	7 225	5 833
2016	10 675	11 475	4 274	10 395	6 745	5 883	7 277	5 874
2017	11 026	11 866	4 329	10 655	6 922	5 998	7 512	6 078
2018	11 539	12 435	4 480	11 059	7 205	6 207	7 856	6 351
2019	12 526	13 487	5 244	11 905	7 923	6 851	8 676	7 058
2020	13 453	14 502	5 736	12 726	8 532	7 366	9 341	7 636
2021	14 277	15 453	6 014	13 422	8 942	7 642	9 825	8 004
2022	16 698	18 098	7 114	15 633	10 444	8 887	11 454	9 365
muži								
2010	10 408	11 254	4 178	10 142	6 978	6 432	5 660	5 153
2011	10 835	11 714	4 294	10 482	7 036	6 399	5 920	5 414
2012	11 034	11 962	4 285	10 597	6 997	6 336	6 076	5 534
2013	11 202	12 165	4 301	10 676	6 961	6 305	6 240	5 645
2014	11 298	12 274	4 284	10 664	6 945	6 222	6 314	5 693
2015	11 550	12 562	4 319	10 759	7 013	6 231	6 475	5 825
2016	11 659	12 678	4 294	10 736	7 019	6 183	6 551	5 852
2017	12 040	13 093	4 396	10 982	7 199	6 294	6 815	6 067
2018	12 595	13 703	4 608	11 378	7 492	6 504	7 173	6 332
2019	13 634	14 807	5 378	12 226	8 214	7 147	7 898	7 053
2020	14 639	15 898	5 945	13 059	8 832	7 664	8 551	7 627
2021	15 550	16 938	6 319	13 778	9 259	7 946	9 004	8 008
2022	18 170	19 807	7 523	16 025	10 804	9 220	10 537	9 368
ženy								
2010	8 721	9 204	4 491	9 075	6 310	5 806	6 744	5 226
2011	9 102	9 599	4 545	9 435	6 405	5 752	6 989	5 440
2012	9 261	9 797	4 478	9 596	6 375	5 683	7 104	5 554
2013	9 402	9 970	4 453	9 730	6 338	5 659	7 216	5 668
2014	9 481	10 065	4 354	9 784	6 338	5 598	7 250	5 713
2015	9 704	10 315	4 344	9 951	6 428	5 622	7 394	5 840
2016	9 788	10 416	4 262	9 988	6 444	5 597	7 446	5 894
2017	10 107	10 772	4 281	10 266	6 627	5 724	7 677	6 089
2018	10 578	11 296	4 373	10 682	6 908	5 940	8 029	6 369
2019	11 514	12 292	5 111	11 526	7 628	6 592	8 866	7 062
2020	12 359	13 221	5 484	12 331	8 237	7 116	9 529	7 644
2021	13 102	14 080	5 577	13 000	8 638	7 392	10 024	8 000
2022	15 335	16 509	6 471	15 166	10 101	8 620	11 681	9 362

¹⁾ Poměrné starobní důchody za dobu pojištění kratší než 25 let,
podle § 26 zákona. č. 100/1988 Sb. a § 29 písm. b) zákona. č. 155/1995 Sb.

1-4. Příjemci důchodů podle druhu důchodu a krajů k 31. 12. 2022

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

ČR, kraje	Celkem	podle druhu důchodu									
		starobní plný				starobní poměrný ²⁾	invalidní pro invaliditu stupně			vdovský a vdovecký (sólo)	sirotčí
		celkem	v tom:		III.		II.	I.			
			po dosažení důchodového věku	přiznaný předčasně ¹⁾							
Česká republika	2 844 180	2 358 855	1 678 725	680 130	8 330	158 788	77 812	176 913	24 031	39 451	
Hl. m. Praha	288 051	251 809	215 427	36 382	1 855	12 009	5 725	10 501	2 430	3 722	
Středočeský	341 902	285 712	215 737	69 975	958	18 014	8 607	20 443	3 061	5 107	
Jihočeský	179 269	149 470	102 143	47 327	319	8 780	4 662	12 156	1 412	2 470	
Plzeňský	160 918	131 450	90 799	40 651	404	10 520	5 432	9 868	1 178	2 066	
Karlovarský	77 948	65 227	44 857	20 370	325	4 360	2 042	4 034	720	1 240	
Ústecký	222 369	176 253	122 639	53 614	673	14 124	7 652	18 222	1 970	3 475	
Liberecký	121 195	99 534	71 666	27 868	227	7 383	3 522	7 938	917	1 674	
Královéhradecký	158 377	132 788	92 437	40 351	235	9 202	4 202	8 881	1 114	1 955	
Pardubický	144 804	119 629	78 630	40 999	180	8 247	4 104	9 641	1 079	1 924	
Kraj Vysočina	147 033	122 694	77 361	45 333	166	8 345	4 175	8 925	1 038	1 690	
Jihomoravský	324 980	262 853	191 539	71 314	828	18 453	10 818	25 546	2 452	4 030	
Olomoucký	174 995	147 154	98 318	48 836	324	9 391	4 018	10 150	1 456	2 502	
Zlínský	167 317	138 216	95 239	42 977	301	10 481	4 234	10 436	1 400	2 249	
Moravskoslezský	335 022	276 066	181 933	94 133	1 535	19 479	8 619	20 172	3 804	5 347	

Pozn.: Příjemci starobních a invalidních důchodů včetně souběhu s pozůstalostním důchodem.

Nejsou zahrnuty důchody vyplácené do ciziny.

¹⁾ Předčasný starobní důchod přiznaný před věkovou hranicí podle § 30 nebo § 31 zák. č. 155/1995 Sb.²⁾ Poměrné starobní důchody za dobu pojištění kratší než 25 let, podle § 26 zák. č. 100/1988 Sb. a § 29 písm. b) zák. č. 155/1995 Sb.

1-5. Průměrné měsíční výše sólo vyplácených důchodů podle krajů v prosinci 2022

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

v Kč

ČR, kraje	Průměrná měsíční výše sólo důchodů celkem	podle druhu důchodu						
		starobní		invalidní pro invaliditu stupně			vdovský a vdovecký	sirotčí
		plný	poměrný ¹⁾	III.	II.	I.		
Česká republika	16 698	18 098	7 114	15 633	10 444	8 887	11 454	9 365
Hl. m. Praha	18 036	19 268	7 012	15 089	10 167	8 730	11 580	9 624
Středočeský	16 973	18 361	7 331	15 836	10 542	8 926	11 662	9 684
Jihočeský	16 560	17 949	7 265	15 613	10 401	8 909	11 178	9 365
Plzeňský	16 596	18 002	7 108	15 935	10 484	8 862	11 316	9 453
Karlovarský	16 193	17 436	7 069	15 262	10 261	8 665	10 839	8 769
Ústecký	16 078	17 819	7 298	15 211	10 225	8 700	11 128	8 688
Liberecký	16 483	17 877	6 865	15 637	10 474	8 859	11 233	9 277
Královéhradecký	16 672	17 905	7 766	15 696	10 513	8 953	11 297	9 496
Pardubický	16 445	17 800	7 334	15 669	10 550	8 946	11 341	9 528
Kraj Vysočina	16 593	17 826	6 775	15 947	10 793	9 117	11 533	9 699
Jihomoravský	16 345	17 910	7 207	15 659	10 461	8 923	11 245	9 321
Olomoucký	16 371	17 595	7 079	15 551	10 408	8 781	11 297	9 227
Zlínský	16 556	17 855	7 148	15 973	10 645	9 023	11 481	9 566
Moravskoslezský	16 736	18 176	6 817	15 668	10 395	8 935	11 931	9 252

¹⁾ Poměrné starobní důchody za dobu pojištění kratší než 25 let, podle § 26 zák. č. 100/1988 Sb. a § 29 písm. b) zák. č. 155/1995 Sb.

1-6. Příjemci důchodů podle měsíční výše vyplacených důchodů a pohlaví k 31. 12. 2022

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

Měsíční výše důchodu (Kč)	podle druhu důchodu							
	starobní		invalidní pro invaliditu stupně			vdovský a vdovecký		sirotčí
	plný	poměrný ¹⁾	III.	II.	I.	sólo	kombinovaný ²⁾	
muži								
do 6 999	7 116	1 725	2 244	2 786	6 530	420	88	3 274
7 000–7 999	2 009	632	925	726	10 547	170	49	865
8 000–8 999	2 437	446	989	1 523	15 917	276	80	3 694
9 000–9 999	3 686	255	900	8 143	21 129	795	81	3 598
10 000–10 999	4 691	193	833	6 023	14 047	923	145	3 914
11 000–11 999	6 653	122	948	7 247	6 378	1 097	227	2 279
12 000–12 999	9 878	84	3 984	6 041	2 646	641	278	838
13 000–13 999	16 021	68	10 031	3 133	522	291	423	370
14 000–14 999	26 572	48	19 509	1 111	267	73	586	194
15 000–15 999	40 067	34	9 041	402	54	31	992	132
16 000–16 999	60 357	14	5 223	177	31	19	1 673	94
17 000–17 999	79 022	6	5 585	85	17	12	3 139	66
18 000–18 999	97 634	4	5 636	42	5	11	5 544	41
19 000–19 999	106 884	-	4 909	29	-	6	9 549	25
20 000–20 999	104 053	1	4 397	14	-	1	12 657	20
21 000–21 999	89 459	1	3 478	13	1	1	13 955	9
22 000–22 999	59 448	1	2 288	15	-	1	12 176	1
23 000–23 999	52 130	1	1 369	5	-	3	9 780	2
24 000+	88 157	-	2 061	9	-	1	21 445	-
ženy								
do 6 999	10 952	1 669	2 466	4 051	11 892	826	406	3 279
7 000–7 999	4 932	288	1 080	1 274	15 953	304	181	906
8 000–8 999	7 092	103	1 138	2 441	28 737	574	292	3 854
9 000–9 999	10 436	64	964	9 917	27 148	2 212	563	3 858
10 000–10 999	14 613	58	987	8 373	9 848	2 886	979	4 116
11 000–11 999	24 196	31	1 802	7 992	2 863	4 165	1 967	2 299
12 000–12 999	43 545	26	4 122	3 586	608	3 468	3 575	796
13 000–13 999	71 842	49	8 901	1 274	101	2 478	5 955	343
14 000–14 999	100 202	12	16 396	376	30	981	11 241	204
15 000–15 999	120 465	4	8 052	140	15	546	21 834	124
16 000–16 999	124 377	-	5 429	63	5	347	41 359	99
17 000–17 999	109 207	1	5 477	25	3	147	67 585	61
18 000–18 999	88 670	1	4 968	8	1	93	89 025	35
19 000–19 999	67 796	1	3 626	4	-	58	84 279	31
20 000–20 999	47 215	-	2 258	3	-	52	59 977	18
21 000–21 999	28 091	-	1 375	-	-	43	38 890	8
22 000–22 999	16 281	-	788	1	-	21	25 440	-
23 000–23 999	9 561	-	449	2	-	28	16 142	4
24 000+	21 862	1	611	1	-	30	27 000	-

¹⁾ Poměrné starobní důchody za dobu pojištění kratší než 25 let, podle § 26 zák. č. 100/1988 Sb. a § 29 písm. b) zák. č. 155/1995 Sb.

²⁾ Příjemci vdovského či vdoveckého důchodu v souběhu s důchodem starobním nebo invalidním.

1-7. Nově přiznané důchody – počet podle druhu důchodu a pohlaví v letech 2013–2022

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

Důchody	Počet důchodů nově přiznaných v roce								
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
celkem									
Důchody celkem	162 875	180 927	169 298	161 992	158 889	165 031	149 881	145 919	168 960
Starobní plné celkem	91 876	107 357	97 696	91 212	88 937	96 686	83 170	70 814	103 774
z toho k věkové hranici	51 990	68 294	60 779	55 386	56 077	60 668	44 595	38 563	50 362
odložený odchod	1 234	1 023	865	807	700	781	593	230	455
po invalidním	8 286	8 597	8 370	8 170	7 458	7 370	7 534	7 681	8 359
po věkové hranici celkem	61 510	77 914	70 014	64 363	64 235	68 819	52 722	46 474	59 176
předčasné	30 366	29 443	27 682	26 849	24 702	27 867	30 448	24 340	44 598
Poměrné starobní	144	164	168	257	322	483	605	963	972
Invalidní III. stupně	9 860	9 529	9 460	9 019	8 046	7 983	7 472	7 682	8 089
Invalidní II. stupně	4 674	4 805	4 742	4 657	4 371	4 247	3 855	4 163	4 093
Invalidní I. stupně	14 828	15 837	15 938	15 973	15 432	15 483	13 695	14 603	14 993
Vdovské a vdovecké	36 687	38 473	36 903	36 738	37 227	35 960	36 663	42 801	32 505
Sírotčí	4 806	4 762	4 391	4 136	4 554	4 189	4 421	4 893	4 534
muži									
Důchody celkem	73 605	78 673	79 982	75 593	72 817	75 444	72 508	64 670	79 526
Starobní plné celkem	47 397	51 295	53 408	49 427	47 495	50 495	48 655	38 472	54 486
z toho k věkové hranici	27 022	30 896	34 425	30 294	29 713	30 623	28 052	21 369	25 353
odložený odchod	635	525	424	371	339	418	326	123	254
po invalidním	4 005	4 201	4 106	4 022	3 666	3 383	3 491	3 598	4 395
po věkové hranici celkem	31 662	35 622	38 955	34 687	33 718	34 424	31 869	25 090	30 002
předčasné	15 735	15 673	14 453	14 740	13 777	16 071	16 786	13 382	24 484
Poměrné starobní	55	81	74	157	221	355	449	651	652
Invalidní III. stupně	5 538	5 539	5 318	4 996	4 432	4 298	4 120	4 191	4 404
Invalidní II. stupně	2 583	2 727	2 628	2 618	2 427	2 338	2 142	2 317	2 322
Invalidní I. stupně	6 789	7 159	7 357	7 162	6 802	6 860	6 177	6 404	6 587
Vdovecké	8 853	9 486	9 024	9 180	9 168	9 042	8 760	10 202	8 779
Sírotčí	2 390	2 386	2 173	2 053	2 272	2 056	2 205	2 433	2 296
ženy									
Důchody celkem	89 270	102 254	89 316	86 399	86 072	89 587	77 373	81 249	89 434
Starobní plné celkem	44 479	56 062	44 288	41 785	41 442	46 191	34 515	32 342	49 288
z toho k věkové hranici	24 968	37 398	26 354	25 092	26 364	30 045	16 543	17 194	25 009
odložený odchod	599	498	441	436	361	363	267	107	201
po invalidním	4 281	4 396	4 264	4 148	3 792	3 987	4 043	4 083	3 964
po věkové hranici celkem	29 848	42 292	31 059	29 676	30 517	34 395	20 853	21 384	29 174
předčasné	14 631	13 770	13 229	12 109	10 925	11 796	13 662	10 958	20 114
Poměrné starobní	89	83	94	100	101	128	156	312	320
Invalidní III. stupně	4 322	3 990	4 142	4 023	3 614	3 685	3 352	3 491	3 685
Invalidní II. stupně	2 091	2 078	2 114	2 039	1 944	1 909	1 713	1 846	1 771
Invalidní I. stupně	8 039	8 678	8 581	8 811	8 630	8 623	7 518	8 199	8 406
Vdovské	27 834	28 987	27 879	27 558	28 059	26 918	27 903	32 599	23 726
Sírotčí	2 416	2 376	2 218	2 083	2 282	2 133	2 216	2 460	2 238

Pozn.: Nejsou zahrnuty důchody vyplácené do ciziny.

1-8. Nově přiznané důchody – průměrná výše podle druhu důchodu a pohlaví v letech 2013–2022

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

v Kč

Důchody	Průměrná výše důchodů nově přiznaných v roce								
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
celkem									
Důchody celkem	10 286	10 699	10 876	11 248	11 910	13 401	14 215	13 840	16 927
Starobní plné celkem	11 661	12 027	12 337	12 828	13 629	15 150	16 228	16 119	19 021
z toho k věkové hranici	12 420	12 602	13 032	13 574	14 407	16 035	17 399	17 358	20 441
odložený odchod	16 897	18 425	17 177	17 856	19 449	20 744	22 525	21 121	25 819
po invalidním	10 782	10 999	11 039	11 237	11 493	12 079	12 722	13 269	14 287
po věkové hranici celkem	12 291	12 503	12 847	13 334	14 127	15 670	16 796	16 709	19 625
předčasné	10 388	10 771	11 049	11 618	12 336	13 870	15 247	14 994	18 221
Poměrné starobní	3 375	3 698	3 616	3 942	4 496	5 404	5 878	6 174	6 999
Invalidní III. stupně	11 139	11 421	11 572	12 091	12 788	14 313	15 136	15 321	18 024
Invalidní II. stupně	6 779	6 965	7 099	7 365	7 756	8 775	9 352	9 482	11 039
Invalidní I. stupně	5 233	5 352	5 461	5 700	6 050	6 896	7 324	7 487	8 563
Vdovské a vdovecké	7 357	7 494	7 617	7 925	8 370	9 268	9 953	10 445	11 735
Sírotčí	5 841	5 941	5 986	6 310	6 512	7 418	7 839	8 159	9 253
muži									
Důchody celkem	11 184	11 609	11 841	12 213	12 931	14 438	15 404	14 953	18 026
Starobní plné celkem	12 613	13 076	13 272	13 737	14 590	16 126	17 199	17 111	20 029
z toho k věkové hranici	13 415	13 833	13 946	14 571	15 485	17 171	18 262	18 375	21 491
odložený odchod	18 919	20 816	19 241	19 861	21 812	22 616	24 639	23 309	27 907
po invalidním	11 706	11 842	11 794	11 863	11 940	12 483	13 004	13 665	14 886
po věkové hranici celkem	13 309	13 701	13 777	14 314	15 164	16 777	17 752	17 726	20 580
předčasné	11 212	11 656	11 910	12 380	13 185	14 732	16 149	15 959	19 355
Poměrné starobní	3 736	3 736	3 785	4 251	4 723	5 704	6 171	6 599	7 549
Invalidní III. stupně	11 516	11 800	12 029	12 485	13 258	14 865	15 671	15 936	18 537
Invalidní II. stupně	7 004	7 222	7 356	7 636	7 995	9 034	9 637	9 783	11 344
Invalidní I. stupně	5 433	5 555	5 676	5 935	6 285	7 151	7 580	7 724	8 828
Vdovecké	6 502	6 630	6 745	7 049	7 475	8 281	8 813	9 319	10 490
Sírotčí	5 821	5 922	5 973	6 318	6 481	7 426	7 851	8 230	9 245
ženy									
Důchody celkem	9 401	9 886	9 830	10 232	10 868	12 371	12 810	12 713	15 809
Starobní plné celkem	10 643	11 064	11 205	11 748	12 523	14 081	14 853	14 931	17 902
z toho k věkové hranici	11 341	11 583	11 835	12 367	13 189	14 876	15 933	16 089	19 374
odložený odchod	14 752	15 888	15 174	16 123	17 213	18 588	19 925	18 582	23 099
po invalidním	9 903	10 183	10 298	10 617	11 051	11 729	12 474	12 909	13 600
po věkové hranici celkem	11 205	11 489	11 674	12 181	12 976	14 557	15 324	15 508	18 637
předčasné	9 500	9 762	10 107	10 689	11 264	12 696	14 138	13 814	16 840
Poměrné starobní	3 105	3 657	3 467	3 412	3 931	4 524	4 890	5 204	5 801
Invalidní III. stupně	10 656	10 896	10 986	11 601	12 211	13 669	14 480	14 582	17 411
Invalidní II. stupně	6 501	6 627	6 777	7 014	7 454	8 456	8 995	9 101	10 637
Invalidní I. stupně	5 063	5 183	5 275	5 507	5 863	6 692	7 112	7 300	8 355
Vdovské	7 560	7 698	7 830	8 121	8 558	9 472	10 171	10 659	12 006
Sírotčí	5 861	5 960	5 997	6 302	6 544	7 410	7 828	8 088	9 262

Pozn.: Nejsou zahrnuty důchody vyplácené do ciziny; průměrná výše nekrácených důchodů (pro souběh s jiným důchodem).

1-9. Podíl výdajů na důchody k hrubému domácímu produktu a relace průměrného vypláceného starobního důchodu k průměrné mzdě (1995–2022)

Pramen: MF (státní závěrečný účet), ČSÚ (údaje o HDP k 1.8. 2022), MPSV

Rok	Výdaje na důchody celkem k HDP			Průměrný starobní důchod k průměrné mzdě				
	Výdaje na důchody celkem (v mld. Kč)	HDP v běžných cenách (v mld. Kč)	Podíl (v %)	Průměrný starobní důchod ¹⁾ (v Kč)	Průměrná mzda (v Kč)		Relace důchodu ke mzdě (v %)	
					hrubá ²⁾	čistá ³⁾	hrubé	čisté
1995	110	1 586	6,9	3 578	8 172	6 318	43,8	56,6
1996	127	1 829	6,9	4 213	9 676	7 520	43,5	56,0
1997	150	1 971	7,6	4 840	10 696	8 308	45,3	58,3
1998	166	2 157	7,7	5 367	11 693	9 090	45,9	59,0
1999	178	2 253	7,9	5 724	12 655	9 842	45,2	58,2
2000	187	2 386	7,8	5 962	13 490	10 447	44,2	57,1
2001	201	2 579	7,8	6 352	14 640	11 324	43,4	56,1
2002	214	2 691	7,9	6 830	15 711	12 082	43,5	56,5
2003	226	2 823	8,0	7 071	16 769	12 807	42,2	55,2
2004	231	3 079	7,5	7 256	17 882	13 601	40,6	53,3
2005	247	3 286	7,5	7 728	18 809	14 252	41,1	54,2
2006	273	3 531	7,7	8 173	20 050	15 506	40,8	52,7
2007	290	3 860	7,5	8 736	21 527	16 509	40,6	52,9
2008	313	4 043	7,7	9 347	23 280	17 714	40,2	52,8
2009	340	3 954	8,6	10 028	24 091	18 665	41,6	53,7
2010	346	3 993	8,7	10 093	24 526	18 962	41,2	53,2
2011	368	4 062	9,1	10 543	25 093	19 246	42,0	54,8
2012	382	4 089	9,3	10 770	25 903	19 903	41,6	54,1
2013	383	4 143	9,2	10 962	25 903	19 903	42,3	55,1
2014	386	4 346	8,9	11 065	26 357	20 216	42,0	54,7
2015	395	4 625	8,5	11 331	27 156	20 777	41,7	54,5
2016	399	4 797	8,3	11 439	28 250	21 526	40,5	53,1
2017	414	5 111	8,1	11 826	30 156	22 832	39,2	51,8
2018	434	5 411	8,0	12 391	32 510	24 463	38,1	50,7
2019	472	5 791	8,1	13 431	34 766	26 021	38,6	51,6
2020	520	5 709	9,1	14 451	36 119	27 347	40,0	52,8
2021	530	6 109	8,7	15 410	38 294	30 918	40,2	49,8
2022	588	6 786	8,7	17 146	40 638	32 360	42,2	53,0

Pozn.: včetně výdajů na důchody ozbrojených složek;

částky mezd a důchodů jsou zvýšeny o státní vyrovnávací příspěvek v dobách kdy náležel.

¹⁾ Měsíční průměr roční výplaty důchodu vypláceného samostatně (bez pozůstalostního).

²⁾ Jako průměrná hrubá mzda je uveden všeobecný vyměřovací základ (§ 17 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb.) stanovený nař. vlády.

³⁾ Průměrná čistá mzda je průměrná hrubá mzda snížená o této mzdě odpovídající daň z příjmu a o pojistné zdravotního a soc. pojištění.

2. Nemocenské pojištění

System nemocenského pojištění je určen pro výdělečně činné osoby, které při ztrátě příjmu v případech dočasné pracovní neschopnosti z důvodu nemoci, úrazu, karantény, ošetřování člena rodiny, těhotenství a mateřství nebo péče o dítě zabezpečuje peněžitými dávkami nemocenského pojištění.

Od 1. ledna 2009 je nemocenské pojištění upraveno zákonem č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Nemocenské pojištění pro „civilní sféru“ (všechny pojištěnce s výjimkou příslušníků ozbrojených sil, bezpečnostních sborů, osob ve vazbě a odsouzených) provádí pouze okresní správy sociálního zabezpečení, nikoliv již zaměstnavatelé.

Nemocenského pojištění jsou účastni zaměstnanci, včetně příslušníků ozbrojených sil a bezpečnostních sborů, a osoby samostatně výdělečně činné. Zaměstnanci jsou nemocenského pojištění účastni povinně, na rozdíl od OSVČ, jejichž účast na nemocenském pojištění je od roku 1994 dobrovolná.

Povinná účast na nemocenském pojištění vzniká u zaměstnance (s výjimkou zaměstnance činného na základě dohody o provedení práce), pokud splňuje podmínky dané zákonem o nemocenském pojištění: výkon práce na území České republiky a minimální výše sjednaného příjmu (jedná se o tzv. rozhodný příjem, jehož hranice je od roku 2021 stanovena na 3 500 Kč). U zaměstnance činného na základě dohody o provedení práce vzniká povinná účast na nemocenském pojištění, pokud vykonává práci na území ČR a v kalendářním měsíci, v němž dohoda o provedení práce trvá, dosáhl započitatelného příjmu v částce vyšší než 10 000 Kč. Účast OSVČ na nemocenském pojištění vzniká na základě přihlášky k nemocenskému pojištění a zaplacením pojistného na nemocenské pojištění.

Z nemocenského pojištění se poskytuje **6 druhů** peněžitých dávek:

- **nemocenské** – zaměstnanec nebo OSVČ, který je uznán ošetřujícím lékařem dočasně práce neschopným, nebo při nařízené karanténě, má nárok na nemocenské od 15. kalendářního dne trvání jeho dočasné pracovní neschopnosti do konce dočasné pracovní neschopnosti, maximálně však 380 kalendářních dnů. Po dobu prvních 14 kalendářních dnů je zaměstnanec zabezpečen náhradou mzdy, kterou poskytuje zaměstnavatel podle zákoníku práce. Od 1. 7. 2019 náleží náhrada mzdy za pracovní dny opět od prvního dne.
- **ošetřovné** – je vypláceno zaměstnanci z důvodu ošetřování nemocného člena domácnosti nebo péče o zdravé dítě mladší 10 let, protože školské nebo dětské zařízení bylo uzavřeno, dítěti byla nařízena karanténa, nebo osoba, která jinak o dítě pečuje, sama onemocněla. Podpůrčí doba u ošetřovného činí standardně maximálně 9 kalendářních dnů, ale v roce 2020 a v 1. pololetí roku 2021 trvala podpůrčí doba při uzavření školských zařízení po celou dobu mimořádných vládních opatření v souvislosti s pandemií Covid-19 (více viz zákon č. 133/2020 Sb., o některých úpravách v sociálním zabezpečení v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii v roce 2020 a zákon č. 438/2020 Sb., o úpravách poskytování ošetřovného v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii a o změně zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů). U samoživitele, který má v trvalé péči alespoň jedno dítě ve věku do 16 let, které neukončilo povinnou školní docházku, činí podpůrčí doba standardně až 16 kalendářních dnů.
- **peněžitá pomoc v mateřství** – od roku 2011 je vyplácena ode dne, který určí sama pojištěnka, a to v období od počátku osmého do počátku šestého týdne před očekávaným dnem porodu (případně ode dne převzetí dítěte do péče). Podpůrčí doba činí 28 týdnů (v případě porodu dvou nebo více dětí, činí podpůrčí doba 37 týdnů).
Zákon umožňuje střídání matky dítěte s jejím manželem či otcem dítěte v péči o dítě, přičemž každý z nich má při této péči o dítě nárok na výplatu peněžité pomoci v mateřství po dobu a za podmínek stanovených zákonem o nemocenském pojištění.
- **vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství** – pobírají zaměstnankyně, které musely být z důvodu těhotenství (mateřství nebo kojení) převedeny na jinou práci, kde dosahují nižšího výdělku. Vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství se vyplácí za kalendářní dny od data převedení na jinou práci do doby nástupu na peněžitou pomoc v mateřství.

- **otcovská poporodní péče (otcovská)** – dávka zavedena od 1. 2. 2018; nárok na dávku má otec dítěte, který o dítě pečuje (nebo osoba, která převzala dítě do péče nahrazující péči rodičů na základě rozhodnutí příslušného orgánu), pokud nastoupil na otcovskou v období 6 týdnů ode dne narození dítěte (respektive ode dne převzetí dítěte do péče, jestliže takové dítě nedosáhlo 7 let věku). Za otce dítěte je považován ten, kdo je v matrice zapsán jako otec; podpůrčí doba činila do konce roku 2021 maximálně 1 týden, od roku 2022 činí podpůrčí doba 14 kalendářních dnů.
- **dlouhodobé ošetřovné** – dávka zavedena od 1. 6. 2018; dávka náleží osobě, která dlouhodobě pečuje o osobu, u níž došlo k závažnému zhoršení zdravotního stavu, který vyžadoval alespoň 4denní (do konce roku 2021 alespoň 7denní) hospitalizaci¹ v nemocnici, a v den propuštění² bylo potvrzeno, že potřeba celodenní péče bude trvat nejméně dalších 30 dnů; výplata dávky nenáleží po dobu, kdy byla ošetřovaná osoba znovu hospitalizována; podpůrčí doba činí maximálně 90 kalendářních dnů.

Výše dávek nemocenského pojištění je odvozena od úrovně příjmů zaměstnance v rozhodném období (zpravidla období 12 kalendářních měsíců před kalendářním měsícem, ve kterém vznikla sociální událost). Výpočet výše dávky je následně proveden na základě denního průměru těchto příjmů (tzv. **denní vyměřovací základ**), který je stanoveným způsobem limitován pomocí určených **redukčních hranic**.

- Výše **nemocenského** činí **60 %** denního vyměřovacího základu od 15. do 30. kalendářního dne trvání dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény, od 31. do 60. kalendářního dne dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény sazba činí **66 %** denního vyměřovacího základu a dále od 61. kalendářního dne dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény činí sazba nemocenského **72 %** denního vyměřovacího základu. Prvních 14 dní pracovní neschopnosti je zaměstnanec zabezpečen náhradou mzdy poskytovanou zaměstnavatelem, která nespadá do výdajů nemocenského pojištění.
- Výše **ošetřovného** činí standardně **60 %** denního vyměřovacího základu. Po dobu platnosti mimořádných vládních opatření při pandemii Covid-19 činila výše ošetřovného **80 %** denního vyměřovacího základu.
- Výše **peněžitě pomoci v mateřství** činí **70 %** denního vyměřovacího základu.
- Výše **vyrovnávacího příspěvku v těhotenství a mateřství** je stanovena rozdílem mezi denním vyměřovacím základem ke dni převedení na jinou práci a průměrem jejich započitatelných příjmů připadajícím na jeden kalendářní den v jednotlivých kalendářních měsících po tomto převedení.
- Výše **otcovské** činí **70 %** denního vyměřovacího základu.
- Výše **dlouhodobého ošetřovného** činí **60 %** denního vyměřovacího základu.

Osoby samostatně výdělečně činné³ a zahraniční zaměstnanci, pokud si platí nemocenské pojištění, mají nárok při splnění dalších zákonných podmínek pouze na nemocenské a peněžitou pomoc v mateřství.

¹ Jedná-li se o ošetřovanou (umírající) osobu v nevléčitelném stavu, potřeba dlouhodobé péče vzniká dnem, v němž ji ošetřující lékař poskytovatele zdravotních služeb, který pro uvedený stav poskytuje ošetřované osobě zdravotní služby, zjistil. V takovém případě se podmínka hospitalizace nevyžaduje.

² Pokud rozhodnutí o vzniku potřeby dlouhodobé péče nebylo vydáno v den propuštění ošetřované osoby z hospitalizace, rozhodne ošetřující lékař poskytovatele zdravotních služeb lůžkové péče o vzniku potřeby dlouhodobé péče do 3 pracovních dnů ode dne podání žádosti. Žádost lze podat do 8 dnů po dni propuštění ošetřované osoby z hospitalizace.

³ V roce 2020 a 2021 mohly osoby samostatně výdělečně činné požádat Ministerstvo průmyslu a obchodu o dotaci ve smyslu ošetřovného po dobu trvání mimořádných vládních opatření. Výdaje na toto „ošetřovné“ (2,3 mld. Kč za rok 2020 a 0,8 mld. Kč za rok 2021) nejsou zahrnuty v rámci výdajů na ošetřovné poskytované z nemocenského pojištění.

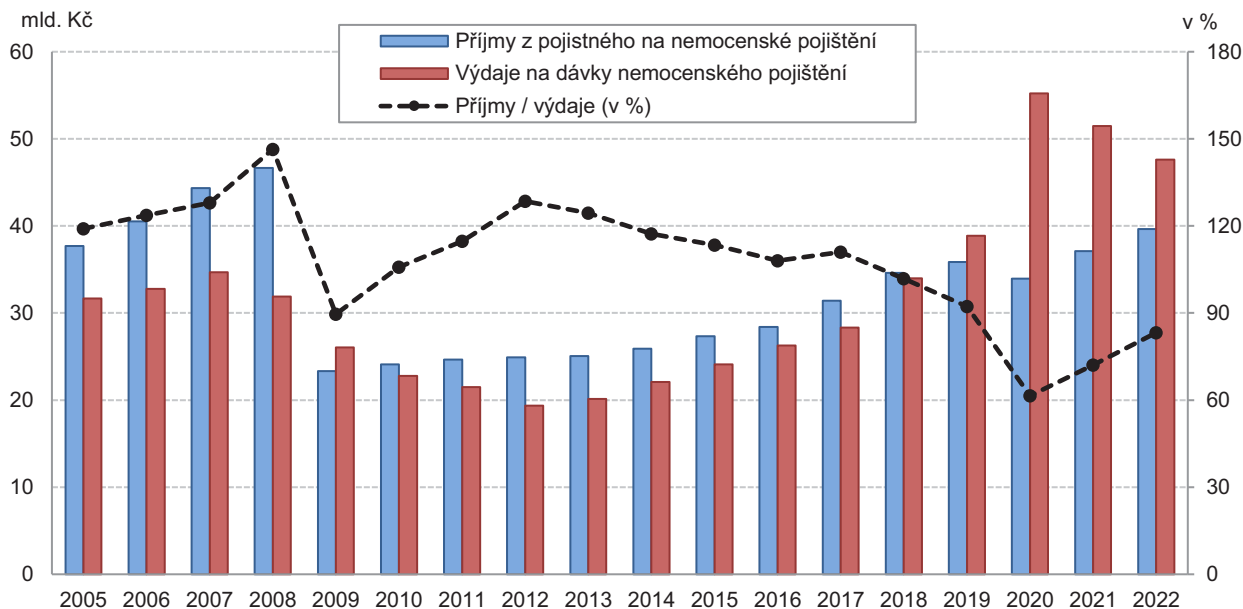

Nemocenské pojištění v roce 2022

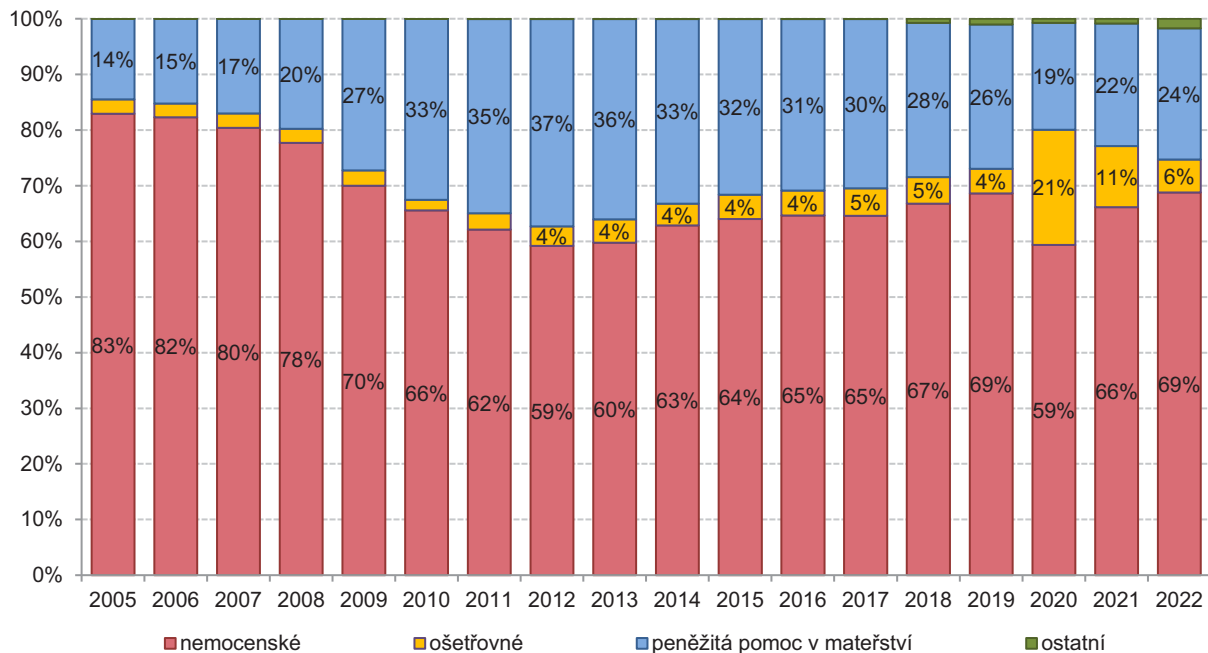
Příjmy z pojistného na nemocenské pojištění v roce 2022 meziročně vzrostly o 6,8 % na 39,6 mld. Kč. Na dávky nemocenského pojištění bylo vydáno 47,6 mld. Kč a oproti předchozímu roku výdaje poklesly o 7,5 %. Stále se ale nevrátily na „předcovidové“ hodnoty (v roce 2019 to bylo necelých 39 mld.). Výdaje na dávky nemocenského pojištění převýšily příjmy z pojistného na nemocenské pojištění o 8 mld. Kč. Meziročně poklesly výdaje na nemocenské, celkem o 1,3 mld. Kč a vrátily se tak na hodnotu z roku 2020 – 32,8 mld. Kč. Výdaje na ošetřovné byly oproti předchozímu roku poloviční, stále ale výrazně vyšší než před pandemií Covid-19, dosáhly 2,8 mld. Kč.

Graf 2.1 Příjmy a výdaje v systému nemocenského pojištění

Zdroj dat: ČSSZ

Graf 2.2 Struktura výdajů na dávky nemocenského pojištění podle druhu dávek

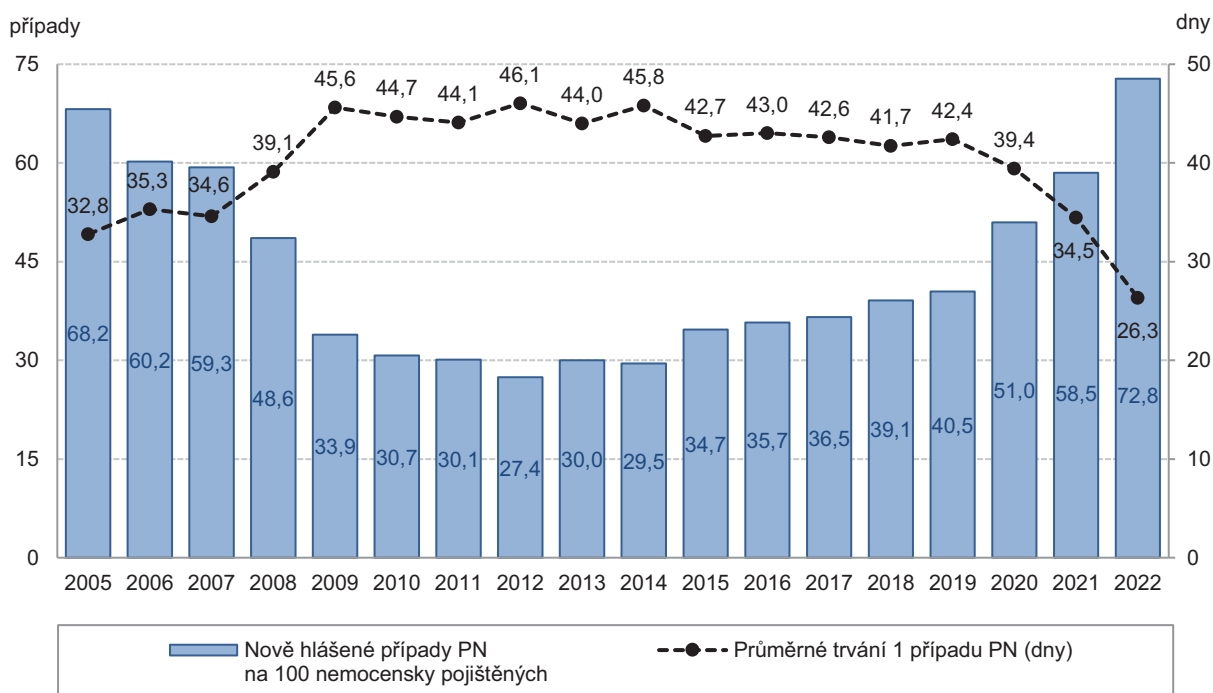
Zdroj dat: ČSSZ

Výše průměrné denní dávky nemocenského v roce 2022 činila 580 Kč. V roce 2021 byla průměrná denní dávka nemocenského ve výši 551 Kč, tedy o 5 % méně. Výdaje na nemocenské v přepočtu na jednoho pojistěnce v roce 2022 klesly pod 7 tis. Kč na částku 6 899 Kč.

K nejdramatičtějším změnám v úrovni příjmů na nemocenské pojištění došlo v roce 2009, kdy původní předpisy nahradil nový zákon o nemocenském pojištění č. 187/2006 Sb. Tento zákon znatelně snížil výši dávek nemocenského pojištění a stanovil, že po dobu prvních 14 dnů pracovní neschopnosti je zaměstnanec zabezpečen náhradou mzdy, kterou mu poskytuje zaměstnavatel. Z toho důvodu byla zaměstnavatelům od roku 2009 snížena sazba pojistného na nemocenské pojištění (ke snížení sazby došlo také u OSVČ), což vedlo ke snížení příjmů z pojistného. Poskytování náhrady mzdy zaměstnavatelem bylo přijetím úsporných opatření v letech 2011 až 2013 dočasně prodlouženo z prvních 14 na 21 dnů pracovní neschopnosti. Od roku 2014 je nemocenské opět vypláceno od 15. dne dočasné pracovní neschopnosti.

Se změnami celkových výdajů na nemocenské pojištění docházelo také ke změně struktury těchto výdajů podle jednotlivých druhů dávek. Nejvýraznější změnou byl pokles výdajů na nemocenské od roku 2009, což vedlo ke snížení jeho podílu na celkových výdajích nemocenského pojištění, a tím ke zvýšení podílů ostatních dávek. Výdaje na peněžitou pomoc v mateřství (a s odstupem několika let i výdaje na ošetřovné) jsou ovlivňovány také vývojem počtu živě narozených dětí. Výdaje na ošetřovné v roce 2015 poprvé přesáhly úroveň jedné miliardy, v roce 2020 kvůli výše zmíněným důvodům dosáhly 11,4 mld. Kč a tvořily tak 21 % celkových výdajů na nemocenské pojištění, v roce 2021 podíl klesl na 11 % a v roce 2022 na 6 %. Dávku otcovské poporodní péče využilo v roce 2022 téměř 49,5 tisíc osob. V roce 2022 se narodilo celkem 101,7 tis. dětí, dávku otcovské poporodní péče čerpá tedy zhruba polovina otců. Vzhledem k prodloužení podpůrní doby ze 7 na 14 dní došlo ke zdvojnásobení výdajů na dávku otcovské poporodní péče. Dlouhodobé ošetřovné bylo vypláceno v téměř 18 tis. případech (o 4 tis. více než v roce 2021) přičemž tři čtvrtiny případů byly na ženy. Počet případů výplaty vyrovnávacího příspěvku v těhotenství a mateřství byl v roce 2022 celkem 1 089.

Graf 2.3 Pracovní neschopnost pro nemoc a úraz

Zdroj dat: ČSSZ

V roce 2022 činil průměrný počet nemocensky pojištěných celkem 4 748 tis. osob, tedy téměř o 40 tis. (tj. o 0,8 %) více než před rokem. Po poklesu v roce 2020, na kterém se zřejmě odrazilo propouštění v některých odvětvích kvůli opatřením proti epidemii nemoci covid-19, už se počet nemocensky pojištěných vrátil na hodnoty z roku 2018 a 2019, dokonce je překonal. Na meziročním nárůstu se mohou podílet i občané z Ukrajiny, kteří zejména během 1. pol. roku 2022 přicestovali do Česka z důvodu válečného konfliktu a při zaměstnání jim vznikla účast na nemocenském pojištění, tudíž jsou součástí českého systému nemocenského pojištění. Počet dobrovolně nemocensky pojištěných – tedy osob samostatně výdělečně činných (OSVČ) – pokračoval v rostoucím trendu nastoleném od roku 2016. Jejich počet v roce 2022 přesáhl hranici 100 tis., meziročně se zvýšil o více než 2 %.

V roce 2022 bylo v Česku nahlášeno celkem 3 458 tis. případů pracovní neschopnosti pro nemoc či úraz. To je o 26 % (703 tis.) případů více než v předchozím roce. Loni byl meziroční nárůst oproti roku 2020 15%, čili o 364 tis. případů. Významným faktorem, který stojí za meziročním extrémním nárůstem počtu nových případů, byla bezesporu pokračující pandemie nemoci covid-19 a rozšíření velmi nakažlivé varianty omikron. Došlo tak k výraznému nárůstu zejména počtu případů pracovní neschopnosti pro nemoc, kdy bylo v roce 2022 nahlášeno 3,2 milionu, tedy o 691 tis. více než před rokem. V relativním vyjádření došlo k nárůstu o 27 %. Do počtu případů pro nemoc jsou kromě nemocí jako takových započteny i karantény. Kromě navýšení počtu případů nemocí, karantén a izolací byl ovšem nárůst částečně způsoben i metodologicky⁴.

Vedle pandemie mělo na nárůst počtu případů pracovní neschopnosti v posledních 2 letech vliv (ačkoliv ve srovnání s pandemií podružný) i zrušení karenční doby od 1. července 2019, kdy zaměstnanec dostává náhradu mzdy již od prvního dne, a nikoliv až od čtvrtého, jako tomu bylo od roku 2009 až do června 2019.

Průměrná doba trvání jednoho případu dočasné pracovní neschopnosti dále klesala, meziročně o pět dnů. Z 34,5 dne v roce 2021 na 26,3 dne v roce 2022. Nachází se tak na nejnižší úrovni za posledních deset let. To bylo způsobeno vysokým počtem krátkodobých pracovních neschopností z důvodu nemoci či karantény.

Další informace o nemocenském pojištění jsou dostupné na internetových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) <https://www.mpsv.cz/web/cz/nemocenske-pojisteni> nebo na internetových stránkách České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ) <https://www.cssz.cz/web/cz/nemocenske>

ČSÚ také pravidelně vydává publikaci věnovanou pracovní neschopnosti, dostupné zde: <https://www.czso.cz/csu/czso/pracovni-neschopnost-pro-nemoc-a-uraz-v-ceske-republice-rok-2022>

⁴ Od 17. ledna do 28. února 2022 při testování zaměstnanců na covid-19 byly některým pracujícím vydány neschopenky pro karanténu či izolaci duplicitně. V zájmu operativního jednání při jejich vyřizování vydávali neschopenky jak praktičtí lékaři, tak krajské hygienické stanice. Z dostupných zdrojových databází však není možné duplicitní případy identifikovat a ani vyčíslit jejich míru.

2-1. Příjmy a výdaje nemocenského pojištění (2000–2022)

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

mil. Kč

Rok	Příjmy z pojistného ¹⁾	Výdaje celkem	podle druhu dávek						Rozdíl mezi příjmy a výdaji	Podíl výdajů na nemoc. pojištění ke státnímu rozpočtu (v %)
			nemocenské	ošetřovné	peněžitá pomoc v mateřství	vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství	otcovská poporodní péče ²⁾	dlouhodobé ošetřovné ³⁾		
2000	27 285	27 205	23 653	785	2 759	8	-	-	80	4,30
2001	29 653	29 585	25 574	957	3 047	7	-	-	68	4,26
2002	31 563	32 609	28 222	893	3 487	7	-	-	-1 046	4,34
2003	33 316	34 307	29 523	1 004	3 774	6	-	-	-991	4,24
2004	35 738	29 563	24 704	730	4 123	5	-	-	6 175	3,43
2005	37 679	31 660	26 258	819	4 579	5	-	-	6 019	3,43
2006	40 535	32 773	26 963	825	4 981	4	-	-	7 762	3,21
2007	44 354	34 671	27 881	893	5 893	4	-	-	9 683	3,17
2008	46 677	31 882	24 769	811	6 297	4	-	-	14 795	2,94
2009	23 338	26 033	18 215	729	7 084	5	-	-	-2 695	2,23
2010	24 103	22 789	14 944	432	7 410	4	-	-	1 314	1,97
2011	24 669	21 505	13 354	640	7 506	6	-	-	3 163	1,86
2012	24 894	19 377	11 465	682	7 224	7	-	-	5 517	1,68
2013	25 059	20 143	12 036	843	7 258	7	-	-	4 916	1,72
2014	25 894	22 077	13 881	854	7 334	7	-	-	3 818	1,82
2015	27 342	24 110	15 428	1 062	7 611	9	-	-	3 232	1,86
2016	28 400	26 284	16 985	1 180	8 110	9	-	-	2 117	2,15
2017	31 428	28 316	18 290	1 402	8 616	8	-	-	3 113	2,21
2018	34 609	33 974	22 677	1 632	9 403	8	221	32	635	2,43
2019	35 857	38 887	26 670	1 726	10 098	9	273	110	-3 030	2,51
2020	33 946	55 206	32 766	11 442	10 585	7	269	138	-21 260	3,00
2021	37 116	51 472	34 037	5 664	11 316	6	291	157	-14 356	2,70
2022	39 640	47 631	32 754	2 831	11 229	8	601	207	-7 991	2,40

¹⁾ včetně pokut, penále, přírážek k pojistnému a ostatních závazků a pohledávek²⁾ dávka zavedena od 1. 2. 2018³⁾ dávka zavedena od 1. 6. 2018

2-2. Průměrný měsíční počet výplat dávek nemocenského pojištění podle druhů dávek (2010–2022)

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

v tis.

Rok	podle druhu dávek								
	nemocenské		ošetřovné		peněžitá pomoc v mateřství		otcovská poporodní péče ¹⁾	dlouhodobé ošetřovné ²⁾	
	celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy	celkem	celkem	z toho ženy
2010	168,3	89,4	17,7	13,9	55,9	55,6	-	-	-
2011	140,4	75,4	24,6	19,4	47,3	46,6	-	-	-
2012	127,9	70,1	25,2	19,7	45,4	45,2	-	-	-
2013	133,6	73,1	30,2	23,4	44,7	44,5	-	-	-
2014	158,4	87,5	30,0	23,1	44,7	44,4	-	-	-
2015	175,1	97,1	36,1	27,6	45,5	45,1	-	-	-
2016	183,9	102,1	38,6	29,4	47,6	47,3	-	-	-
2017	189,5	105,2	43,3	32,9	48,6	48,2	-	-	-
2018	196,2	108,9	46,5	35,6	49,9	49,4	3,9	0,5	0,4
2019	208,0	115,7	45,9	35,0	49,8	49,3	4,1	0,9	0,7
2020	250,8	138,5	104,7	78,3	48,2	47,8	3,8	1,0	0,8
2021	272,1	147,5	78,1	58,4	48,8	48,4	4,0	1,2	0,9
2022	242,2	133,9	65,6	50,8	45,4	45,0	4,1	1,5	1,1

¹⁾ dávka zavedena od 1. 2. 2018²⁾ dávka zavedena od 1. 6. 2018

2-3. Výdaje na dávky nemocenského pojištění podle krajů v roce 2022

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení, ČSÚ

ČR, kraje	Výdaje na dávky nemocenského pojištění celkem	v tom dávky					
		nemocenské	ošetřovné	peněžitá pomoc v mateřství	vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství	otcovská poporodní péče	dlouhodobé ošetřovné
absolutně v mil. Kč							
Česká republika	47 630,5	32 754,0	2 831,2	11 229,1	8,0	601,2	207,0
Hl. m. Praha	10 359,1	5 876,3	501,4	3 799,5	1,1	149,7	31,0
Středočeský	4 738,8	3 311,9	311,3	1 033,9	1,1	62,2	18,5
Jihočeský	2 496,1	1 786,0	165,2	497,5	0,1	29,9	17,3
Plzeňský	2 463,6	1 769,8	165,4	487,9	0,4	29,4	10,7
Karlovarský	779,2	587,4	51,4	132,1	0,2	5,5	2,5
Ústecký	2 837,1	2 119,1	187,7	497,3	0,4	23,4	9,1
Liberecký	1 626,4	1 186,7	105,7	309,1	0,3	18,7	6,0
Královéhradecký	2 166,9	1 550,9	160,6	416,3	0,2	28,9	10,0
Pardubický	2 129,5	1 504,9	137,6	450,3	0,1	26,6	10,1
Kraj Vysočina	1 919,7	1 397,3	117,0	363,7	0,6	26,7	14,4
Jihomoravský	5 342,9	3 575,9	309,2	1 357,7	1,0	74,4	24,7
Olomoucký	2 436,9	1 784,4	153,8	458,9	0,6	28,5	10,7
Zlínský	2 662,4	1 967,3	165,9	476,3	0,3	34,7	17,9
Moravskoslezský	5 672,1	4 336,0	299,0	948,6	1,6	62,6	24,2
v Kč na 1 nemocensky pojištěného							
Česká republika	10 032	6 899	596	2 365	2	127	44
Hl. m. Praha	8 047	4 565	389	2 951	1	116	24
Středočeský	10 121	7 074	665	2 208	2	133	40
Jihočeský	10 785	7 717	714	2 150	0	129	75
Plzeňský	10 737	7 713	721	2 127	2	128	47
Karlovarský	9 719	7 327	641	1 648	3	68	31
Ústecký	10 439	7 798	691	1 830	1	86	33
Liberecký	10 698	7 806	695	2 033	2	123	39
Královéhradecký	10 243	7 332	759	1 968	1	137	47
Pardubický	10 799	7 632	698	2 283	1	135	51
Kraj Vysočina	10 758	7 831	656	2 038	3	150	80
Jihomoravský	10 207	6 831	591	2 594	2	142	47
Olomoucký	10 749	7 871	678	2 024	3	126	47
Zlínský	11 786	8 709	734	2 108	1	153	79
Moravskoslezský	12 217	9 339	644	2 043	3	135	52

2-4. Relace průměrného denního nemocenského a průměrné denní mzdy (1985–2022)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Rok	Průměrná mzda ¹⁾ (v Kč)		Průměrné denní nemocenské ³⁾ (v Kč)	Relace prům. denního nemocenského k prům. denní mzdě (v %)
	měsíční	denní ²⁾		
1985	2 920	96	64	66,7
1989	3 170	104	69	66,3
1990	3 286	108	72	66,7
1991	3 792	125	77	61,6
1992	4 644	152	90	59,2
1993	5 817	191	106	55,5
1994	6 896	227	136	59,9
1995	8 172	269	146	54,3
1996	9 676	317	173	54,6
1997	10 696	352	150	42,5
1998	11 693	384	152	39,5
1999	12 655	416	158	38,1
2000	13 490	442	209	47,3
2001	14 640	481	226	47,0
2002	15 711	517	248	47,9
2003	16 769	551	262	47,5
2004	17 882	586	254	43,3
2005	18 809	618	260	42,1
2006	20 050	659	273	41,4
2007	21 527	708	285	40,2
2008	23 280	763	290	38,0
2009	24 091	792	361	45,6
2010	24 526	806	344	42,7
2011	25 093	825	353	42,8
2012	25 903	849	333	39,2
2013	25 903	852	335	39,3
2014	26 357	867	326	37,6
2015	27 156	893	336	37,6
2016	28 250	926	350	37,8
2017	30 156	991	370	37,3
2018	32 510	1 069	446	41,7
2019	34 766	1 144	491	42,9
2020	36 119	1 188	522	43,9
2021	38 294	1 260	550	43,7
2022	40 707	1 339	579	43,2

¹⁾ Průměrná mzda = všeobecný vyměřovací základ stanovený příslušným nařízením vlády

²⁾ Průměrná denní mzda se vypočte jako podíl průměrné hrubé měsíční mzdy a průměrného počtu dní v měsíci.

³⁾ Do roku 1996 uveden podíl výdajů na nemocenské a počtu kalendářních dnů pracovní neschopnosti podle údajů ČSÚ, přičemž pro období 1985–1992 údaje přepočteny z pracovních dnů na kalendářní. Od roku 1997 uváděn podíl výdajů na nemocenské a počtu proplacených dnů podle údajů ČSSZ.

2-5. Pracovní neschopnost pro nemoc a úraz (2000–2022)

Pramen: Český statistický úřad

Rok	Průměrný počet nemocensky pojištěných	Nově hlášené případy pracovní neschopnosti	Nově hlášené případy na 100 nemocensky pojištěných	Kalendářní dny pracovní neschopnosti	Průměrná doba trvání 1 případu pracovní neschopnosti (dny)	Průměrné procento pracovní neschopnosti
2000	4 517 546	3 812 185	84,4	106 730 462	28,0	6,46
2001	4 483 455	3 863 031	86,2	110 431 135	28,6	6,75
2002	4 466 699	3 589 680	80,4	110 410 839	30,8	6,77
2003	4 435 434	3 621 995	81,7	110 306 289	30,5	6,81
2004	4 389 251	2 705 662	61,6	99 346 161	34,8	5,86
2005	4 442 703	3 029 448	68,2	99 346 161	32,8	6,13
2006	4 497 033	2 706 725	60,2	95 428 077	35,3	5,81
2007	4 597 021	2 726 634	59,3	94 274 008	34,6	5,62
2008	4 572 443	2 221 739	48,6	86 756 565	39,1	5,20
2009	4 253 139	1 441 516	33,9	64 955 994	45,6	4,18
2010	4 310 960	1 324 926	30,7	59 208 352	44,7	3,76
2011	4 211 549	1 268 761	30,1	55 924 016	44,1	3,60
2012	4 471 889	1 226 869	27,4	56 492 864	46,1	3,45
2013	4 440 326	1 331 477	30,0	58 586 690	44,0	3,62
2014	4 464 057	1 314 790	29,5	60 234 943	45,8	3,70
2015	4 507 012	1 563 458	34,7	66 817 403	42,7	4,06
2016	4 571 305	1 633 347	35,7	70 251 956	43,0	4,20
2017	4 671 825	1 707 513	36,5	72 677 477	42,6	4,26
2018	4 732 737	1 849 455	39,1	77 157 655	41,7	4,47
2019	4 732 889	1 914 813	40,5	81 204 872	42,4	4,70
2020	4 690 373	2 391 034	51,0	94 246 191	39,4	5,49
2021	4 708 165	2 754 773	58,5	94 949 567	34,5	5,53
2022	4 747 949	3 457 633	72,8	91 063 593	26,3	5,25

2-6. Pracovní neschopnost pro nemoc a úraz podle krajů v roce 2022

Pramen: Český statistický úřad

ČR, kraje	Průměrný počet nemocensky pojištěných	Nové hlášené případy pracovní neschopnosti	Nově hlášené případy na 100 nemocensky pojištěných	Kalendářní dny pracovní neschopnosti	Průměrná doba trvání 1 případu pracovní neschopnosti (dny)	Průměrné procento pracovní neschopnosti
Česká republika	4 747 949	3 457 633	72,8	91 063 593	26,3	5,3
Hl. m. Praha	1 287 387	735 541	57,1	17 587 944	23,9	3,7
Středočeský	468 194	371 273	79,3	9 166 027	24,7	5,4
Jihočeský	231 428	181 305	78,3	4 934 257	27,2	5,8
Plzeňský	229 456	190 266	82,9	4 770 021	25,1	5,7
Karlovarský	80 170	62 965	78,5	1 686 457	26,8	5,8
Ústecký	271 766	224 425	82,6	5 867 279	26,1	5,9
Liberecký	152 027	136 033	89,5	3 357 776	24,7	6,1
Královéhradecký	211 542	173 370	82,0	4 307 996	24,8	5,6
Pardubický	197 192	159 167	80,7	4 159 128	26,1	5,8
Kraj Vysočina	178 444	138 455	77,6	3 846 806	27,8	5,9
Jihomoravský	523 447	374 174	71,5	9 969 363	26,6	5,2
Olomoucký	226 701	174 247	76,9	4 976 549	28,6	6,0
Zlínský	225 900	176 578	78,2	5 268 733	29,8	6,4
Moravskoslezský	464 294	359 834	77,5	11 165 257	31,0	6,6

2-7. Ukončené případy pracovní neschopnosti podle příčin v roce 2022

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

Skupiny diagnóz (kapitoly podle MKN-10)	Počet případů DPN (tis.)			Průměrná délka trvání 1 ukončeného případu DPN ve dnech		
	Celkem	podle pohlaví		Celkem	podle pohlaví	
		muži	ženy		muži	ženy
Celkem	3 437,9	1 578,6	1 859,3	26,5	26,0	26,8
Tuberkulóza	0,1	0,1	0,0	189,0	176,0	211,6
Zhoubné novotvary	16,0	7,1	8,9	175,4	166,5	182,5
Nemoci duševní	55,3	19,4	35,8	85,0	82,4	86,4
Nemoci nervové soustavy	33,6	13,5	20,1	71,7	78,1	67,4
Nemoci oběhové soustavy	52,5	29,3	23,2	73,8	83,9	61,1
hypertenze	15,4	8,0	7,4	46,7	49,1	44,0
ischemická choroba srdeční	6,4	5,0	1,4	114,0	118,9	95,9
cévní nemoci mozku	3,3	2,1	1,2	154,8	158,8	147,7
jiné nemoci oběhové soustavy	27,4	14,1	13,3	70,0	80,2	59,1
Nemoci dýchací soustavy	965,3	424,7	540,7	12,2	12,2	12,1
akutní infekce dýchacích cest	870,1	378,7	491,4	11,3	11,2	11,5
chřipka a pneumonie	73,8	35,6	38,2	14,1	14,9	13,4
chronické nemoci dolních dýchacích cest	10,8	4,9	5,9	48,7	52,4	45,8
jiné nemoci dýchacích cest	10,6	5,5	5,1	29,2	32,9	25,1
Nemoci trávicí soustavy	160,3	83,0	77,3	24,5	25,6	23,3
Nemoci kůže	32,4	18,8	13,7	29,8	30,5	28,7
Nemoci pohybové soustavy	388,5	197,6	190,9	64,8	60,1	69,7
nemoci páteře	256,9	130,6	126,3	59,5	54,8	64,5
jiné nemoci pohybové soustavy	131,6	67,0	64,6	75,1	70,4	80,0
Nemoci močové a pohlavní soustavy	83,8	18,9	64,9	29,9	33,4	28,9
Těhotenství, porod, šestinedělí	28,2	0,0	28,2	97,6	0,0	97,6
Úrazy, otravy	203,6	127,3	76,2	51,9	50,5	54,3
Nemoci ostatní	1 418,4	638,9	779,5	13,8	12,5	14,9

2-8. Ukončené případy pracovní neschopnosti podle pohlaví a věkových skupin v roce 2022

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

Věková skupina	Ukončené případy PN na 100 000 pojištěnců			Kalendářní dny PN (v tis.)			Průměrná doba trvání 1 případu PN (dny)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Celkem	72 483	67 007	77 889	91 223	41 213	50 010	26,5	26,1	26,9
≤ 19	147 238	175 269	121 985	461	243	218	13,5	12,6	14,7
20–24	136 517	133 342	140 278	4 469	2 128	2 340	15,7	14,2	17,5
25–29	92 177	87 268	98 109	6 765	2 961	3 804	18,5	15,6	21,6
30–34	75 868	71 891	81 130	7 616	3 509	4 107	20,5	17,5	24,0
35–39	69 106	65 014	73 576	8 123	3 730	4 393	21,3	19,9	22,6
40–44	64 406	57 679	70 562	10 287	4 493	5 794	23,0	23,5	22,7
45–49	65 349	55 958	73 422	14 010	5 721	8 288	27,3	28,2	26,7
50–54	67 554	57 421	76 128	13 222	5 451	7 772	32,3	34,2	31,1
55–59	69 837	61 282	76 930	14 766	6 420	8 345	38,1	41,6	35,7
60–64	65 198	62 801	67 853	9 858	5 622	4 237	50,5	56,9	43,9
65+	37 343	37 928	36 759	1 647	936	711	32,2	36,1	28,2

2-9. Smrtelné pracovní úrazy a nemoci z povolání (2005–2022)

Pramen: Státní úřad inspekce práce a Státní zdravotní ústav

Rok	Smrtelné pracovní úrazy			Nově hlášené nemoci z povolání			Ohrožení nemocí z povolání		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
2005	164	151	13	1 340	765	575	60	52	8
2006	152	148	4	1 150	662	488	66	46	20
2007	188	177	11	1 228	706	522	63	47	16
2008	174	166	8	1 327	719	608	76	48	28
2009	105	97	8	1 245	696	549	68	43	25
2010	121	112	9	1 236	691	545	56	44	12
2011	125	117	8	1 210	711	499	56	35	21
2012	113	111	2	1 042	646	396	57	41	16
2013	113	106	7	983	603	380	59	40	19
2014	116	115	1	1 214	666	548	36	25	11
2015	132	121	11	1 035	606	429	57	33	24
2016	104	101	3	1 242	654	588	55	24	31
2017	95	91	4	1 278	657	621	92	46	46
2018	123	117	6	1 222	626	596	60	37	23
2019	95	90	5	1 067	547	520	78	40	38
2020	108	105	3	1 035	498	537	77	36	41
2021	88	82	6	5 991	1 289	4 702	52	36	16
2022	88	83	5	7 383	1 537	5 846	56	35	21

Pozn.: Výrazný nárůst ve vývoji celkového počtu uznaných případů nemocí z povolání v ČR v roce 2021 byl způsoben uznáním nemoci covid-19 jako nemoci z povolání pod novými evidenčními kódy.

3. Dávky státní sociální podpory, náhradní výživné a dávky pěstounské péče

System **státní sociální podpory** (upraven zákonem č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů) zabezpečuje adresnou pomoc rodinám s nezaopatřenými dětmi ve stanovených sociálních situacích, na jejichž řešení rodina vlastními silami a prostředky nestačí. Jedná se o různé obtížné životní situace, jako je například nedostatečný příjem, péče o novorozené nebo malé dítě, neúplnost rodiny apod. System rovněž finančně přispívá rodinám a jednotlivcům s nízkými příjmy k úhradě nákladů na bydlení. Podle tohoto zákona se poskytují následující dávky:

- **Přídavek na dítě** – Nárok na přídavek na dítě má nezaopatřené dítě¹, které žije v rodině, jejíž rozhodný příjem nepřesáhne 3,4násobek (do července 2021 2,7násobek) částky životního minima rodiny. Pro nárok na přídavek na dítě se posuzuje celkový příjem rodiny za předchozí kalendářní čtvrtletí, za příjem se považuje i rodičovský příspěvek. Přídavek je vyplácen ve třech výších podle věku nezaopatřeného dítěte a ve dvou výměrách – základní a zvýšené, a to podle druhu příjmu. Ve zvýšené výměře dávka náleží, pokud některá ze společně posuzovaných osob má příjem z výdělečné činnosti nebo z určitých dávek². V průběhu roku 2022 se dvakrát navýšily částky životního minima, na přídavky na děti tak dosáhlo více rodin.

Tab. 3.1 Měsíční výše přídavku na dítě

věk nezaopatřeného dítěte	do 30. 6. 2021		od 1. 7. 2021	
	základní výměra	zvýšená výměra	základní výměra	zvýšená výměra
do 6 let	500 Kč	800 Kč	630 Kč	1 130 Kč
od 6 do 15 let	610 Kč	910 Kč	770 Kč	1 270 Kč
od 15 do 26 let	700 Kč	1 000 Kč	880 Kč	1 380 Kč

Zdroj: MPSV

- **Příspěvek na bydlení** – Nárok na příspěvek na bydlení má vlastník bytu nebo od roku 2022 osoba, která byt užívá na základě služebnosti (věcného břemena) nebo nájemce (od roku 2022 též podnájemce) celého bytu, jestliže 30 % příjmů rodiny (v Praze 35 %³) nestačí k pokrytí nákladů na bydlení a zároveň těchto 30 % příjmů rodiny (v Praze 35 %) je nižší než příslušné normativní náklady⁴ stanovené zákonem; Splňuje-li podmínky nároku na příspěvek na bydlení více osob, náleží příspěvek na bydlení jen jednou.
- **Rodičovský příspěvek** – Nárok na rodičovský příspěvek má rodič, který po celý kalendářní měsíc osobně celodenně a řádně pečuje o dítě, které je nejmladší v rodině, a to až do vyčerpání celkové částky 300 000 Kč⁵, nebo 450 000 Kč, pokud jsou nejmladšími dětmi v rodině dvojčata nebo vícččata; nejdéle do čtyř let věku dítěte. Příjem rodiče není sledován. Podmínka osobní celodenní péče se

¹ Definice nezaopatřeného dítěte viz <https://www.uradprace.cz/web/cz/pridavek-na-dite>

² Z dávek nemocenského pojištění, z dávek důchodového pojištění, z podpory v nezaměstnanosti a podpory při rekvalifikaci, příspěvku na péči o osobu do 18 let věku, nebo z rodičovského příspěvku, pokud je poskytován po vyčerpání peněžité pomoci mateřství.

³ Od 1. 1. 2023 se ruší specifický koeficient pro Prahu

⁴ U příspěvku na bydlení došlo od 1. 1. 2022 a od 1. 10. 2022 k razantnímu zvýšení normativních nákladů v reakci na rychlý růst cen a tedy ke zvýšení dopláceného rozdílu a zahrnutí většího počtu žadatelů.

⁵ Do konce roku 2019 se jednalo o částku 220 000 Kč, respektive 330 000 Kč v případě vícččat.

považuje za splněnou i v případech, kdy rodič zajistí péči o dítě jinou zletilou osobou v době, kdy je výdělečně činný nebo studuje.

- **Porodné** – Nárok na porodné má pouze rodina, jejíž příjem v předchozím kalendářním čtvrtletí nepřesáhl 2,7násobek životního minima. Porodné je jednorázová dávka a činí 13 000 Kč na první živě narozené dítě a 10 000 Kč na druhé živě narozené dítě.
- **Pohřebné** – Nárok na pohřebné má osoba, která vypravila pohřeb nezaopatřenému dítěti, nebo osobě, která byla rodičem nezaopatřeného dítěte, a to za podmínky, že zemřelá osoba měla ke dni úmrtí trvalý pobyt na území České republiky. Výše pohřebného je stanovena pevnou částkou, a to ve výši 5 000 Kč. Příjem rodiny se netestuje.
- **Jednorázový příspěvek 5000 Kč na dítě** – Nárok na příspěvek má každé nezletilé dítě (které nedosáhlo do 1. 7. 2022 plnoletosti a narodilo se nejpozději 31. 12. 2022) v rodinách s celkovým ročním příjmem, který v roce 2021 nepřesáhl 1 milion Kč hrubého. Rodiče, kteří v červnu nebo v červenci pobírali přídavek na dítě, dostali v srpnu jednorázový příspěvek 5 000 Kč automaticky. Ti, kteří přídavky nepobírají, museli o příspěvek zažádat; Možnost podat žádost měli rodiče do 1. 7. 2023; Příspěvek představoval jednorázovou státní podporu některým rodinám ke zmírnění dopadů inflace.

Další dávka, která nespadá přímo mezi dávky státní sociální podpory, ale řadíme ji také do této kapitoly, neboť tematicky spadá do skupiny tzv. „rodinných dávek“, je náhradní výživné.

- **Náhradní výživné** – Dávka byla zavedena od 1. července. 2021; jedná o se dávku, která má po přechodnou dobu finančně podpořit nezaopatřené děti v situaci, kdy má rodič (dlužník) z rozhodnutí soudu platit výživné, ale svou vyživovací povinnost neplní (výživné neplatí vůbec, nebo v nižší částce). Více viz zákon č. 588/2020 Sb. o náhradním výživném pro nezaopatřené dítě a o změně některých souvisejících zákonů.

Od roku 2008 došlo k podstatným změnám v konstrukci většiny dávek státní sociální podpory a pěstounské péče. Prostřednictvím další legislativní úpravy účinné od počátku roku 2011 došlo ke zkrácení termínu pro volbu varianty čerpání u rodičovského příspěvku, u sociálního příplatku byl omezen nárok na tuto dávku, a to pouze na rodiny s osobou se zdravotním postižením, z porodného se nově stala příjmově testovaná dávka. K dalším významným změnám v systému dávek státní sociální podpory došlo v rámci sociální reformy od roku 2012, kdy byl zrušen sociální příplatek a nově upraven nárok na rodičovský příspěvek. Rodiče nyní mohou pružně volit délku jeho pobírání i výši podle aktuální sociální situace rodiny. Od 1. ledna 2020 došlo ke zvýšení celkové částky rodičovského příspěvku. Od 1. července 2021 došlo ke zvýšení přídávku na dítě.

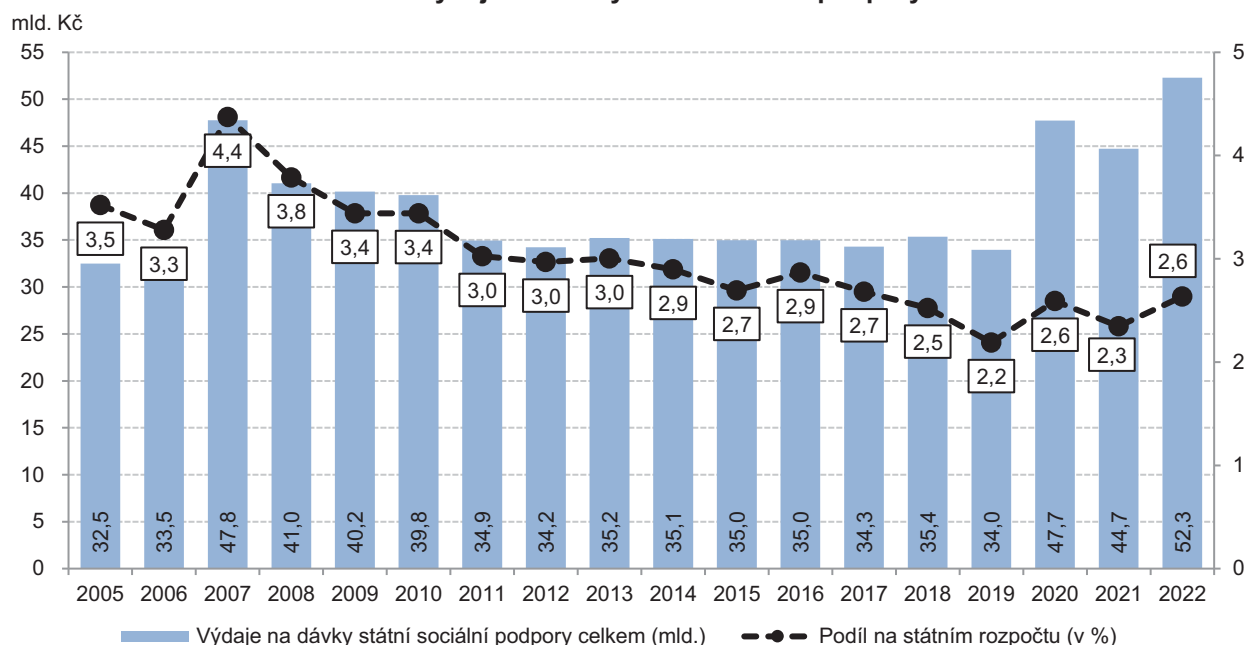

Dávky státní sociální podpory v roce 2022

Výdaje na dávky státní sociální podpory se od roku 2011 až do roku 2019 pohybovaly okolo hodnoty 35 mld. Kč ročně. V roce 2020 skokově vzrostly (na 47,7 mld. Kč) v souvislosti se zvýšením celkové částky rodičovského příspěvku. V roce 2022 bylo vydáno na dávky státní sociální podpory celkem 52,3 mld. Kč, což představovalo 2,6 % státního rozpočtu. V roce 2022 jsou do výdajů na dávky státní sociální podpory zahrnuty i výdaje na jednorázový příspěvek 5 000 Kč na dítě, celkem v hodnotě 6,7 mld. Kč. Na rodičovský příspěvek bylo vydáno 33 mld. Kč, na přídatky na děti necelé 4 mld. Kč, na příspěvek na bydlení 8,5 mld. Kč, na porodné 88 mil. Kč a na pohřebné 13 mil. Kč. Na náhradní výživné (zavedené v roce 2021), které není součástí dávek státní sociální podpory, ale je zařazeno v této kapitole, bylo vydáno 159 mil Kč.

V roce 2022 bylo vyplaceno 8,9 mil. dávek státní sociální podpory (bez jednorázového příspěvku 5000 Kč na dítě), což je o 756 tis. dávek více než v předchozím roce. Ze všech vyplacených dávek státní sociální podpory představovaly přídatky na děti 39 %, rodičovské příspěvky 38 % a příspěvky na bydlení 23 %. Zastoupení přídatků na děti v rámci dávek státní sociální podpory vzrostlo z důvodu navýšení částek životního minima, díky čemuž mělo více rodin nárok na tuto dávku. Porodné bylo vyplaceno v 7,7 tisících a pohřebné ve 2,6 tisících případech. Vzhledem k tomu, že přídatek na dítě, příspěvek na bydlení a rodičovský příspěvek jsou dávky opakující se (v každém měsíci, kdy je na dávku nárok), je vhodné použít průměrný měsíční počet vyplacených dávek pro lepší představu, kolika osob se daná dávka týká. V roce 2022 bylo v průměru 289 tisíc dětí, na které čerpali rodiče přídatek na dítě. V průměru bylo 23 % přídatků na dítě vypláceno v základní výměře a 77 % ve zvýšené výměře. Téměř polovina dětí byla ve věku mezi 6 a 15 lety, 32 % mladší 6 let a 21 % mezi 15 a 26 lety. Příspěvek na bydlení dostávalo měsíčně v průměru 168 tisíc osob (za jednu domácnost může čerpat příspěvek pouze jedna osoba). Rodičovský příspěvek pobíralo v průměru téměř 283 tisíc osob, z čehož bylo 278 tisíc žen a 5 tisíc mužů.

Graf 3.1 Výdaje na dávky státní sociální podpory

Zdroj dat: MPSV, MF, státní závěrečný účet

Poznámka: V roce 2022 jsou zahrnuty výdaje na jednorázový příspěvek 5 000 Kč na dítě.

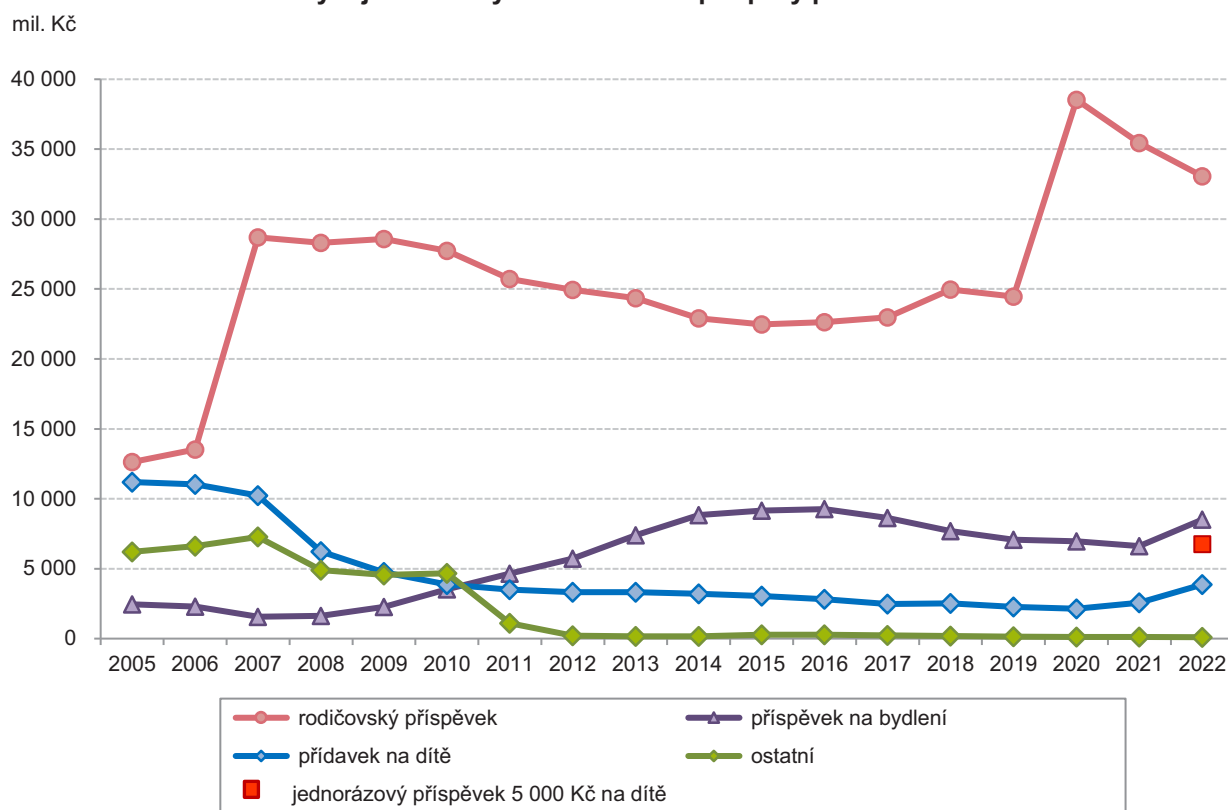
Nejvyšší částky na dávky státní sociální podpory v přepočtu na jednoho obyvatele za rok byly vydány v Moravskoslezském – 5 000 Kč a Ústeckém kraji – bezmála 4 800 Kč (nejsou zde zahrnuty výdaje na jednorázový příspěvek 5 000 Kč na dítě). To bylo dáno zejména hodnotou výdajů na příspěvek na bydlení, který zde byl v přepočtu na počet obyvatel nejvyšší v celé České republice.

Nejvíce příjemců příspěvků na bydlení, v přepočtu na tisíc obyvatel daného okresu, bylo v prosinci roku 2022 v okrese Karviná, Ostrava-město a Most. Počet příjemců příspěvků na bydlení zde přesahoval

40 osob na 1 000 obyvatel daného okresu, v Karviné to bylo 57. Nejvíce příjemců přídatku na dítě (více než 200 na 1 000 obyvatel ve věku 0–26 let daného okresu) bylo v okrese Bruntál, Most, Karviná a Jeseník.

Relativně nejvíce příjemců rodičovského příspěvku bylo v roce 2022 v okrese Brno-venkov, Žďár nad Sázavou, Vyškov, České Budějovice, Kolín a Praha-západ (přes 27 osob na 1 000 obyvatel daného okresu).

Graf 3.2 Výdaje na dávky státní sociální podpory podle druhů dávek

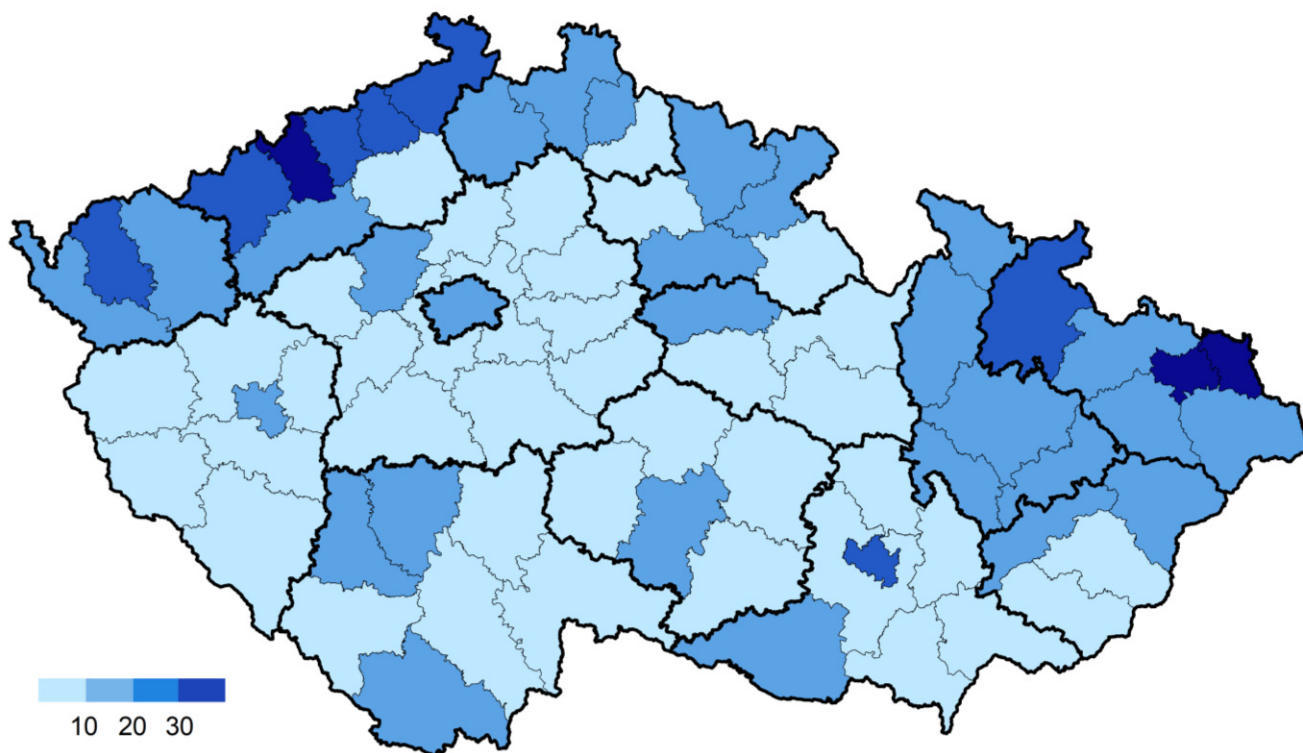

Zdroj dat: MPSV

Víceméně stabilní, na úrovni 1,8 %, zůstává podíl mužů mezi příjemci rodičovského příspěvku. V rámci krajů je nejvyšší zastoupení mužů mezi příjemci rodičovského příspěvku v Hlavním městě Praze (3,3 %). Co se týče rozložení příjemců rodičovského příspěvku dle věku, mezi muži je častější zastoupení věkové skupiny nad 35 let než mezi ženami (57 % vs. 35 %). Ženy s rodičovským příspěvkem jsou nejčastěji ve věku mezi 25 a 34 lety (58 %). Věkové rozložení se liší také podle krajů. Nejvyšší podíl příjemkyň rodičovského příspěvku ve věku 35 a více let bylo v Praze (48 %), naopak nejvíce nejmladších příjemkyň ve věku do 24 let bylo v Ústeckém a Karlovarském kraji (14 %, respektive 13 %).

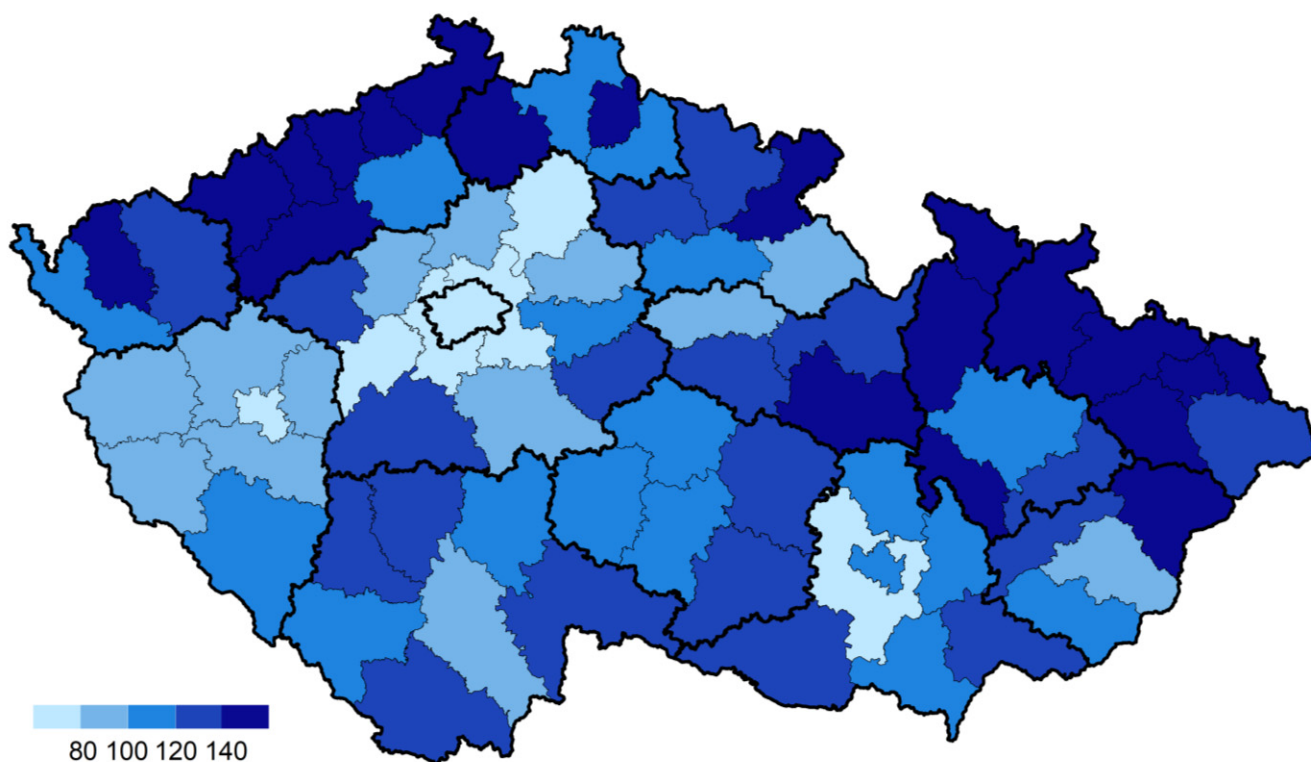

Obr. 3.1 Příjemci příspěvku na bydlení na 1 000 obyvatel daného okresu v prosinci 2022

Zdroj dat: MPSV

Obr. 3.2 Příjemci přídatku na dítě na 1 000 obyvatel ve věku 0–26 let daného okresu v prosinci 2022

Zdroj dat: MPSV

Dávky pěstounské péče

Dávky **pěstounské péče**, které spadaly do konce roku 2012 mezi dávky státní sociální podpory (upraveny zákonem č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře), jsou od roku 2013 obsaženy v zákoně č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů. Pěstounská péče je dítěti poskytována osobou v evidenci (osobou vedenou v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu), nebo osobou pečující (zejména pěstoun, nikoli však na přechodnou dobu, nebo poručník). Od roku 2013 také došlo ke zvýšení částek odměny pěstouna a příspěvku na úhradu potřeb dítěte a byl zaveden příspěvek při ukončení pěstounské péče a rozšířen nárok na příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla. V roce 2022 byl nově zaveden příspěvek při pěstounské péči a zaopatřovací příspěvek. U odměny pěstouna došlo ke změně vymezení okruhu příjemců dávky a výpočtu výše a u příspěvku na úhradu potřeb dítěte došlo ke zvýšení vyplácených částek. V roce 2022 se poskytovaly tyto dávky pěstounské péče:

- **Příspěvek na úhradu potřeb dítěte** – Nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte má nezletilé nezaopatřené dítě svěřené do pěstounské péče (do péče osoby pečující či osoby v evidenci). Nárok je zachován i po dosažení zletilosti dítěte, jde-li o nezaopatřené dítě, které trvale žije a společně uhrazuje náklady na své potřeby s osobou, která byla do dosažení jeho zletilosti osobou pečující. Příklad je vyplácen ve čtyřech výších podle věku nezaopatřeného dítěte. Je-li dítě osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby, je výše příspěvku ve vazbě na věk a stupeň závislosti.
- **Odměna pěstouna** – Nárok na odměnu pěstouna má osoba pečující, která poskytuje dítěti zprostředkovanou pěstounskou péči, a osoba v evidenci (pěstoun na přechodnou dobu). Do konce roku 2021 byla odměna pěstouna vyplácena i v případě nezprostředkované pěstounské péče, tj. i tehdy, pokud o dítě osobně pečovala osoba příbuzná nebo blízká, a v dalších zákonem stanovených případech; Výpočet výše odměny pěstouna je nově navázán na koeficient minimální mzdy v závislosti na počtu svěřených dětí, jejich zdravotním stavu a typu pěstounské péče (dlouhodobá x přechodná). Odměna pěstouna je považována za příjem ze závislé činnosti, podléhá tedy zdanění a pojistným odvodům.
- **Příspěvek při pěstounské péči** – Nárok na příspěvek při pěstounské péči vzniká v případě nezprostředkované pěstounské péče; Jedná se o pěstounskou péči, kdy o dítě pečuje osoba příbuzná nebo blízká, případně si pěstoun sám dítě vybral a požádal o jeho svěřeni do své pěstounské péče; dávka byla zavedena od 1. 1. 2022; Výše příspěvku při pěstounské péči se odvíjí od násobku životního minima v závislosti na počtu svěřených dětí a jejich zdravotním stavu. V případě prarodičů a praprarodičů je násobek nižší, a to s ohledem na jejich subsidiární vyživovací povinnost k vnoučatům dle § 910 Občanského zákoníku.
- **Příspěvek při převzetí dítěte** – Příspěvek při převzetí dítěte se vyplácí osobě pečující, která převzala dítě do pěstounské péče, a je vyplácen jednorázově. Příklad je vyplácen ve třech výších podle věku dítěte, podrobněji viz tabulku 3.3.; Od 1. 1. 2022 mají nově nárok na dávku také osoby⁶, které převzaly dítě do pěstounské péče na přechodnou dobu.
- **Příspěvek na zakoupení motorového vozidla** – Na příspěvek má nárok osoba pečující, která má v pěstounské péči nejméně 3 děti nebo má nárok na odměnu pěstouna z důvodu péče o 3 děti včetně zletilých nezaopatřených dětí, jež zakládají osobě pečující nárok na odměnu pěstouna, pokud zakoupila osobní motorové vozidlo nebo zajistila jeho nezbytnou celkovou opravu. Výše příspěvku na zakoupení motorového vozidla činí 70 % pořizovací ceny motorového vozidla nebo prokázaných výdajů na opravy, nejvýše však 100 000 Kč. Příspěvek nenáleží osobě v evidenci při svěřeni dítěte do pěstounské péče na přechodnou dobu.
- **Příspěvek při ukončení pěstounské péče** – Nárok na příspěvek při ukončení pěstounské péče má fyzická osoba, která byla ke dni dosažení zletilosti v pěstounské péči (nehledě na to, zda v péči osoby pečující, nebo osoby v evidenci), a to ke dni zániku nároku této osoby na příspěvek na úhradu potřeb

⁶ V tomto případě nesmí součet příspěvků přesáhnout částku 40 000 Kč v období posledních 12 kalendářních měsíců přede dnem podání žádosti o tento příspěvek.

dítěte. Příspěvek je vyplácen jednorázově ve výši 25 000 Kč a každé osobě náleží jen jednou. Dávka byla v roce 2022 **zrušena** a fakticky nahrazena jednorázovým zaopatřovacím příspěvkem (viz dále).

Další dávkou zařazenou do této kapitoly je nově zavedený zaopatřovací příspěvek, který nespadá přímo mezi dávky pěstounské péče, ale úzce s nimi souvisí. Od roku 2022 byla zavedena jednotná úprava zaopatření mladých lidí, kteří po dosažení zletilosti odcházejí z pěstounské péče, poručnické péče nebo z ústavního zařízení a nadále splňují podmínku nezaopatřenosti⁷.

- **Zaopatřovací příspěvek jednorázový a opakující se** – Zaopatřovací příspěvek jednorázový a opakující⁸ se jsou dávky určené pro mladé dospělé odcházející z péče ústavního zařízení nebo po ukončení náhradní rodinné péče. Zaopatřovací příspěvek jednorázový činí 28 750 Kč, vyplácí se stejné osobě pouze jednou. Zaopatřovací příspěvek opakující se činí 17 250 Kč měsíčně a může být vyplácen nejdéle do 26 let věku nezaopatřeného mladého dospělého.

Tab. 3.2 Měsíční výše příspěvku na úhradu potřeb dítěte v roce 2022

věk dítěte	do 30. 9. 2022	od 1. 10. 2022
do 6 let	4 950 Kč	6 290 Kč
od 6 do 12 let	6 105 Kč	7 750 Kč
od 12 do 18 let	6 985 Kč	8 870 Kč
od 18 do 26 let	7 260 Kč	9 220 Kč

Poznámka: Je-li dítě osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby, je výše příspěvku vyšší.

Zdroj: Úřad práce ČR

Tab. 3.3 Měsíční výše příspěvku při převzetí dítěte v roce 2022

věk dítěte	do 30. 9. 2022	od 1. 10. 2022
do 6 let	8 000 Kč	10 800 Kč
od 6 do 12 let	9 000 Kč	12 150 Kč
od 12 do 18 let	10 000 Kč	13 500 Kč

Zdroj: Úřad práce ČR

⁷ Soustavně se připravují na budoucí povolání nebo se nemůže soustavně připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz.

⁸ Do konce roku 2027 bude moci mladý dospělý volit, zda bude pobírat zaopatřovací příspěvek opakující se nebo při splnění podmínek zákona bude i nadále pobírat příspěvek na úhradu potřeb dítěte a osoba, která byla do jeho zletilosti osobou pečující, bude pobírat odměnu pěstouna nebo příspěvek při pěstounské péči.

Tab. 3.4 Měsíční výše odměny pěstouna (pro zprostředkované pěstouny) od 1. 1. 2022

	Dlouhodobí pěstouni	Pěstouni na přechodnou dobu
žádné dítě	x	1,8*MM
1 dítě	1,0*MM	1,8*MM
1 dítě – stupeň závislosti I.	1,2*MM	2,0*MM
1 dítě – stupeň závislosti II. až IV.	2,0*MM	2,2*MM
2 děti	1,5*MM	x
3 děti	2,0*MM	x
za každé další dítě	+ 0,5*MM	+ 0,3*MM
za každé další dítě – stupeň závislosti III. nebo IV.	+ 0,7*MM	+ 0,5*MM

Poznámka: MM=minimální mzda; v roce 2022 byla minimální mzda 16 200 Kč

Zdroj: Úřad práce ČR

Tab. 3.5 Měsíční výše příspěvku při pěstounské péči (pro nezprostředkované pěstouny) od 1. 1. 2022

	Tety, strýcové, zletilí sourozenci, osoby blízké	Prarodiče
1 dítě	2,3*ŽM	1,8*ŽM
1 dítě – stupeň závislosti I.	2,3*ŽM	1,8*ŽM
1 dítě – stupeň závislosti II. až IV.	5,5*ŽM	5,5*ŽM
2 děti	2,3*ŽM*2	1,8*ŽM*2
3 děti	2,3*ŽM*3	1,8*ŽM*3
za každé další dítě	+ 2,3*ŽM	+ 1,8*ŽM
za každé další dítě – stupeň závislosti II., III. nebo IV.	+ 5,5*ŽM	+ 5,5*ŽM

Poznámka: ŽM=životní minimum; Na začátku roku 2022 bylo životní minimum jednotlivce 3 860 korun. Od 1. 4. 2022 do 30. 6. 2022 došlo ke zvýšení o 10 % a dosáhlo 4 250 korun. Od 1. 7. 2022 bylo ŽM zvýšeno o 8,8 %, pro jednotlivce dosáhlo tedy 4 620 Kč.

Zdroj: Úřad práce ČR

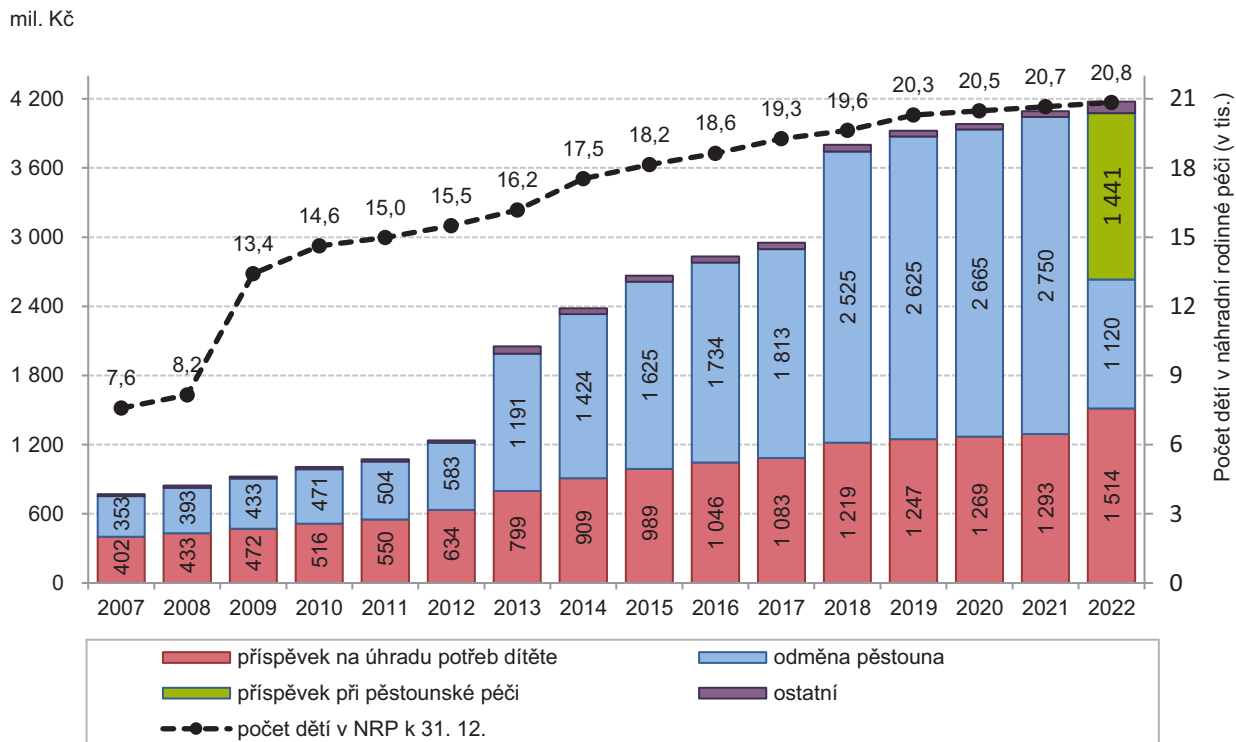
Tab. 3.5 Výše zaopatřovacího příspěvku v roce 2022

Zaopatřovací příspěvek	do 30. 9. 2022	od 1. 10. 2022
jednorázový	25 000 Kč	28 750 Kč
opakující se	15 000 Kč/měsíčně	17 250 Kč/měsíčně

Výdaje na dávky péstounské péče se výrazně zvýšily od roku 2013, kdy došlo ke změnám v právní úpravě těchto dávek. Výdaje na odměny péstounům (respektive od roku 2022 včetně příspěvku při péstounské péči), které dříve představovaly necelou polovinu celkových výdajů na dávky péstounské péče, tvořily v roce 2021 až 67 % celkových výdajů na dávky péstounské péče. Vzhledem ke změně vymezení těchto dávek v roce 2022 došlo k poklesu výdajů a v současné době tvoří 61 %.

Celkové výdaje na dávky péstounské péče dosáhly v roce 2022 hodnoty 4,2 miliard Kč, po meziročním nárůstu o 2 %. Výdaje na odměny péstounů vzhledem ke změně vymezení příjemců této dávky klesly na méně než polovinu, z 2,7 mld. Kč na 1,1 mld. Kč. Část osob, která by měla dříve nárok na odměnu péstouna, nově od začátku roku 2022 pobírá příspěvek při péstounské péči. Za rok 2022 výdaje na tuto novou dávku dosáhly 1,4 mld. Kč. Vzhledem ke zvýšení vyplácených částek vzrostly výdaje na příspěvek na úhradu potřeb dítěte o 220 mil. Kč a dosáhly tak 1,5 mld. Kč. Zatímco v roce 2021 tvořily výdaje na příspěvek na úhradu potřeb dítěte 32 % z celkových výdajů na dávky péstounské péče, v roce 2022 to bylo již 36 %. Výdaje na ostatní dávky – příspěvek při převzetí dítěte a při ukončení péstounské péče spolu s příspěvkem na zakoupení motorového vozidla a od roku 2022 nově se zaopatřovacím příspěvkem – tvořily 2,4 % celkových výdajů na dávky péstounské péče, celkem 99 mil. Kč, z čehož 65 mil. Kč připadlo na zaopatřovací příspěvek.

Graf 3.3 Výdaje na dávky péstounské péče

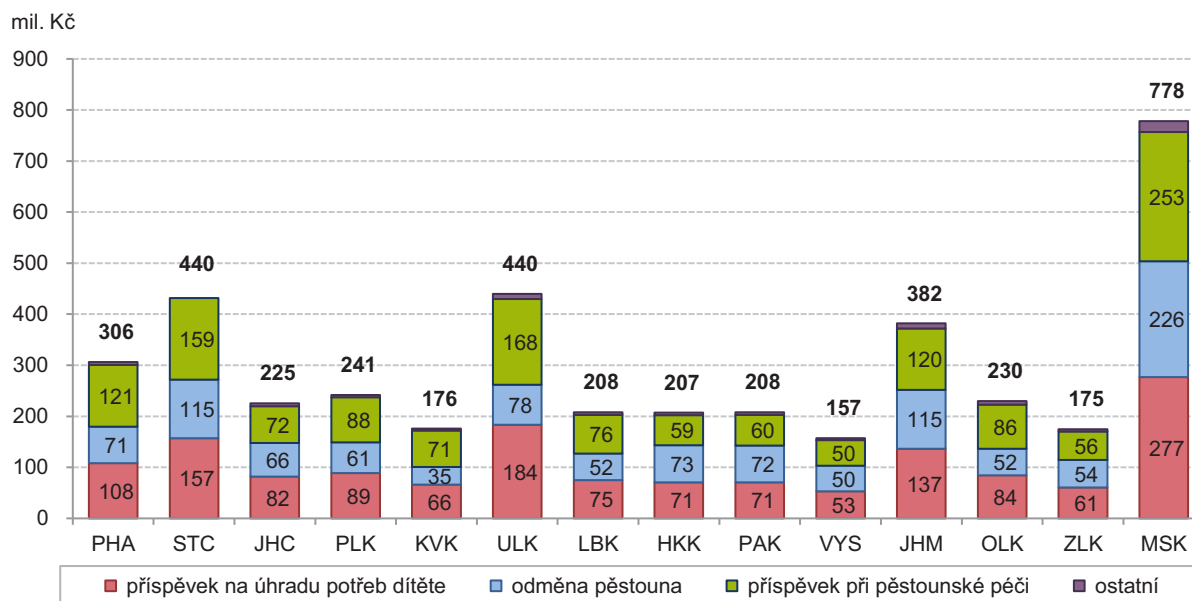

Pozn.: NRP = náhradní rodinná péče, zahrnuje péstounskou péči, osobní péči poručníka a péči jiné fyzické osoby
Zdroj dat: MPSV

Počet dětí v náhradní rodinné péči (zahrnuje pěstounskou péči, osobní péči poručníka, péči jiné fyzické osoby) dosahoval na konci roku 2022 celkem 20 843 dětí, výdaje na dávky pěstounské péče v přepočtu na jedno dítě v náhradní rodinné péči představovaly 200 tisíc Kč.

Výrazně nejvyšší výdaje na dávky pěstounské péče byly již tradičně v Moravskoslezském kraji. Sociální odbory v tomto kraji evidují 18 % ze všech dětí v náhradní rodinné péči v republice (absolutně 3,7 tisíce dětí), druhé nejvyšší zastoupení dětí v náhradní rodinné péči je v Ústeckém kraji, 14 % (2,9 tisíce dětí). Relativní zastoupení dětí v náhradní rodinné péči (počet dětí v náhradní rodinné péči na 1 000 obyvatel daného kraje) bylo v roce 2022 nejvyšší v Ústeckém, Karlovarském a Moravskoslezském kraji.

Graf 3.4 Výdaje na dávky pěstounské péče podle krajů v roce 2022

Zdroj dat: MPSV

Další informace o dávkách státní sociální podpory a pěstounské péče jsou dostupné na internetových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) <https://www.mpsv.cz/web/cz/statni-socialni-podpora> a <https://www.mpsv.cz/davky-pestounske-pece-a-zaopatrovaci-prispevky-pro-mlade-dospela> a na internetových stránkách Úřadu práce ČR <https://www.uradprace.cz/statni-socialni-podpora> <https://www.uradprace.cz/davky-pestounske-pece-a-zaopatrovaci-prispevky1>

3-1. Výdaje na dávky státní sociální podpory a náhradní výživné (2002–2022)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Rok	Dávky státní sociální podpory celkem ¹⁾	podle druhu dávek								Náhradní výživné ⁵⁾
		přídavek na dítě	sociální příplatek ²⁾	příspěvek na bydlení	příspěvek na dopravu ³⁾	rodičovský příspěvek	porodné	pohřebné	ostatní ⁴⁾	
absolutně v mil. Kč										
2002	33 306	13 353	6 271	3 028	1 298	8 022	791	529	14	-
2003	31 771	12 519	5 822	2 835	1 267	7 964	807	549	8	-
2004	32 241	11 790	5 262	2 548	856	10 425	832	525	3	-
2005	32 487	11 195	4 779	2 459	-3	12 627	895	533	2	-
2006	33 456	11 033	4 418	2 287	-1	13 526	1 591	513	89	-
2007	47 761	10 236	4 607	1 565	-	28 690	2 097	509	57	-
2008	41 039	6 232	3 174	1 619	-	28 294	1 647	71	2	-
2009	40 160	4 736	2 962	2 280	-	28 586	1 579	17	-	-
2010	39 786	3 862	3 100	3 521	-	27 722	1 565	16	-	-
2011	34 941	3 498	786	4 641	-	25 709	292	15	-	-
2012	34 220	3 332	48	5 732	-	24 950	144	15	-	-
2013	35 230	3 329	-2	7 404	-	24 338	148	14	-	-
2014	35 117	3 206	-1	8 843	-	22 913	143	13	-	-
2015	34 966	3 057	-1	9 161	-	22 480	256	14	-	-
2016	34 973	2 817	-	9 261	-	22 625	256	13	-	-
2017	34 316	2 479	-	8 622	-	22 984	218	13	-	-
2018	35 356	2 520	-	7 689	-	24 959	175	13	-	-
2019	33 976	2 279	-	7 082	-	24 470	133	12	-	-
2020	47 739	2 138	-	6 952	-	38 531	105	12	-	-
2021	44 732	2 565	-	6 617	-	35 440	97	13	-	36
2022	52 291	3 871	-	8 516	-	33 054	88	13	-	159
v Kč na 1 obyvatele										
2002	3 265	1 309	615	297	127	786	78	52	1	-
2003	3 114	1 227	571	278	124	781	79	54	1	-
2004	3 159	1 155	516	250	84	1 021	82	51	0	-
2005	3 174	1 094	467	240	-0	1 234	87	52	0	-
2006	3 259	1 075	430	223	-0	1 317	155	50	9	-
2007	4 627	992	446	152	-	2 779	203	49	6	-
2008	3 935	598	304	155	-	2 713	158	7	0	-
2009	3 828	451	282	217	-	2 725	151	2	-	-
2010	3 783	367	295	335	-	2 636	149	2	-	-
2011	3 329	333	75	442	-	2 449	28	1	-	-
2012	3 256	317	5	545	-	2 374	14	1	-	-
2013	3 352	317	-0	704	-	2 316	14	1	-	-
2014	3 337	305	-0	840	-	2 177	14	1	-	-
2015	3 317	290	-0	869	-	2 132	24	1	-	-
2016	3 310	267	-	877	-	2 141	24	1	-	-
2017	3 241	234	-	814	-	2 170	21	1	-	-
2018	3 327	237	-	724	-	2 349	17	1	-	-
2019	3 184	214	-	664	-	2 293	12	1	-	-
2020	4 461	200	-	650	-	3 601	10	1	-	-
2021	4 253	244	-	629	-	3 370	9	1	-	3
2022	4 829	357	-	786	-	3 053	8	1	-	15

¹⁾ celkové výdaje zahrnují doplátky, přeplatky a vratky, nezahrnují převody na depozitní účet, vratky zaniklých dávek, převody přeplatků z minulých let na příjmový účet státního rozpočtu

²⁾ v roce 2013 až 2015 se jedná o vratky

³⁾ příspěvek na dopravu náležel do 30. června 2004 (v roce 2005 a 2006 se jedná o vratky)

⁴⁾ zahrnuje zaopatřovací příspěvek (do 31. 12. 2004), příspěvek na péči o dítě v zařízení (od 1. 10. 2005 do 31. 5. 2006) a příspěvek na školní pomůcky (od 1. 6. 2006 do 31. 12. 2007)

⁵⁾ Dávka byla zavedena od 1. července 2021.

3-2. Průměrný měsíční počet vyplacených dávek státní sociální podpory a náhradního výživného (2002–2022)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

tisíce

Rok	Dávky státní sociální podpory celkem ¹⁾	podle druhu dávek								Náhradní výživné ⁴⁾
		přídavek na dítě	sociální příplatek	příspěvek na bydlení	příspěvek na dopravu ²⁾	rodičovský příspěvek	porodné	pohřebné	ostatní ³⁾	
2002	3 472	2 028	448	343	371	264	8	9	1	-
2003	3 335	1 965	413	324	353	262	8	9	1	-
2004	3 095	1 894	373	295	238	278	8	9	0	-
2005	2 719	1 812	332	265	0	293	8	9	0	-
2006	2 633	1 767	299	236	-	308	9	9	5	-
2007	2 400	1 677	242	117	-	340	10	9	5	-
2008	1 517	893	167	87	-	359	10	1	0	-
2009	1 253	635	148	96	-	364	10	0	-	-
2010	1 151	531	150	121	-	339	10	0	-	-
2011	984	486	27	143	-	326	2	0	-	-
2012	937	464	1	163	-	308	1	0	-	-
2013	955	464	-	194	-	296	1	0	-	-
2014	944	445	-	220	-	279	1	0	-	-
2015	928	424	-	224	-	277	2	0	-	-
2016	889	391	-	221	-	275	2	0	-	-
2017	831	343	-	207	-	279	2	0	-	-
2018	738	270	-	185	-	282	1	0	-	-
2019	689	239	-	165	-	284	1	0	-	-
2020	697	225	-	156	-	315	1	0	-	-
2021	680	233	-	146	-	300	1	0	-	4
2022	742	289	-	168	-	284	1	0	-	8

¹⁾ v roce 2022 nezahrnuje jednorázový příspěvek na dítě²⁾ příspěvek na dopravu náležel do 30. června 2004 (v roce 2005 a 2006 se jedná o vratky)³⁾ zahrnuje zaopatřovací příspěvek (do 31. 12. 2004), příspěvek na péči o dítě v zařízení (od 1. října 2005 do 31. května 2006) a příspěvek na školní pomůcky (od 1. června 2006 do 31. prosince 2007)⁴⁾ Dávka byla zavedena od 1. července 2021.

3-3. Výdaje na dávky státní sociální podpory podle krajů v roce 2022

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	Dávky státní sociální podpory celkem	podle druhu dávek				
		přídavek na dítě	příspěvek na bydlení	rodičovský příspěvek	porodné	pohřebné
absolutně v mil. Kč						
Česká republika	45 543	3 871	8 515	33 056	88	13
Hl. m. Praha	5 652	182	1 188	4 274	7	1
Středočeský	5 545	389	644	4 501	10	2
Jihočeský	2 503	235	347	1 916	5	1
Plzeňský	2 172	158	274	1 736	4	1
Karlovarský	1 138	122	268	743	4	0
Ústecký	3 878	431	1 123	2 311	12	1
Liberecký	1 917	181	403	1 328	4	0
Královéhradecký	2 214	209	364	1 636	5	1
Pardubický	2 099	195	285	1 614	3	1
Kraj Vysočina	1 987	193	195	1 596	3	1
Jihomoravský	5 104	402	899	3 793	8	1
Olomoucký	2 596	259	429	1 901	5	1
Zlínský	2 193	211	255	1 723	3	1
Moravskoslezský	5 980	642	1 830	3 492	14	2
Ostatní	566	61	13	491	1	0
v Kč na 1 obyvatele						
Česká republika	4 233	360	791	3 072	8	1
Hl. m. Praha	4 223	136	887	3 193	5	1
Středočeský	3 885	272	451	3 153	7	1
Jihočeský	3 854	361	534	2 950	7	1
Plzeňský	3 630	264	457	2 902	6	1
Karlovarský	3 904	419	919	2 551	13	1
Ústecký	4 787	533	1 386	2 852	15	1
Liberecký	4 290	405	902	2 972	9	1
Královéhradecký	4 005	378	658	2 960	8	1
Pardubický	3 992	371	543	3 070	6	1
Kraj Vysočina	3 875	376	379	3 113	6	1
Jihomoravský	4 220	332	744	3 136	7	1
Olomoucký	4 121	412	681	3 019	8	2
Zlínský	3 785	365	440	2 974	5	1
Moravskoslezský	5 034	541	1 540	2 940	12	2

Pozn.: včetně doplatků, přeplatků a vratek

3-4. Počet vyplácených dávek státní sociální podpory podle krajů v roce 2022

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	Dávky státní sociální podpory celkem ¹⁾	podle druhu dávek				
		přídavek na dítě	příspěvek na bydlení	rodičovský příspěvek	porodné	pohřebné
Česká republika	8 903 822	3 463 876	2 020 656	3 409 014	7 724	2 552
Hl. m. Praha	786 338	166 418	212 532	406 564	616	208
Středočeský	969 212	344 127	155 644	468 222	881	338
Jihočeský	498 650	203 953	91 338	202 785	422	152
Plzeňský	387 392	139 328	65 940	181 690	325	109
Karlovarský	258 916	113 284	67 341	77 880	328	83
Ústecký	906 540	410 191	254 090	240 948	1 084	227
Liberecký	395 771	160 096	95 880	139 357	342	96
Královéhradecký	447 356	182 907	91 288	172 638	397	126
Pardubický	414 276	169 023	74 429	170 383	302	139
Kraj Vysočina	388 779	162 891	57 076	168 454	256	102
Jihomoravský	955 221	352 503	206 545	395 146	750	277
Olomoucký	538 246	229 626	110 082	197 880	451	207
Zlínský	438 583	178 789	78 123	181 274	278	119
Moravskoslezský	1 409 341	586 170	456 572	364 993	1 245	361
Ostatní	109 201	64 570	3 776	40 800	47	8

¹⁾ nezahrnuje jednorázový příspěvek 5 000 Kč na dítě

3-5. Příjemci příspěvku na bydlení podle vztahu k bytu a krajů v roce 2022

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	Průměrný měsíční počet příjemců příspěvku na bydlení							
	celkem	podle vztahu k bytu						
		nájemce	podnájemce	člen družstva	vlastník	manžel/ka vlastníka	služebnost bytu	rekreace
Česká republika	177 773	130 146	4 921	6 212	33 958	239	2 200	97
Hl. m. Praha	19 419	17 158	469	293	1 443	11	43	2
Středočeský	14 047	8 931	374	245	4 158	31	278	30
Jihočeský	8 145	5 707	226	203	1 859	13	135	2
Plzeňský	5 882	4 355	52	50	1 311	7	101	6
Karlovarský	5 835	4 244	52	74	1 418	7	35	5
Ústecký	21 817	16 808	514	1 506	2 879	23	75	12
Liberecký	8 479	6 594	174	274	1 358	12	62	5
Královéhradecký	8 055	5 767	133	162	1 835	11	144	3
Pardubický	6 556	4 385	137	142	1 742	11	136	3
Kraj Vysočina	5 078	2 988	85	122	1 704	12	163	4
Jihomoravský	18 352	12 412	313	257	4 941	29	394	6
Olomoucký	9 671	6 550	224	289	2 418	20	168	2
Zlínský	6 971	3 823	140	174	2 560	25	245	4
Moravskoslezský	39 124	30 122	2 017	2 415	4 311	26	220	13
Ostatní	342	302	11	6	21	1	1	0

3-6. Příjemci rodičovského příspěvku podle pohlaví, věku a krajů v roce 2022

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	Průměrný měsíční počet příjemců rodičovského příspěvku podle pohlaví a věku							
	ženy				muži			
	celkem	podle věkových skupin			celkem	podle věkových skupin		
		do 24 let	25-34 let	35 a více let		do 24 let	25-34 let	35 a více let
absolutně								
Česká republika	277 999	19 715	160 541	97 743	5 002	226	1 916	2 860
Hl. m. Praha	32 664	1 081	16 036	15 547	1 110	33	437	640
Středočeský	38 235	2 246	21 661	14 328	641	17	234	390
Jihočeský	16 634	1 254	9 888	5 492	214	8	84	122
Plzeňský	14 841	1 106	8 688	5 047	236	9	101	126
Karlovarský	6 327	805	3 599	1 923	117	5	49	63
Ústecký	19 563	2 750	11 280	5 533	381	32	136	213
Liberecký	11 397	996	6 498	3 903	163	7	60	96
Královéhradecký	14 158	983	8 455	4 720	186	11	64	111
Pardubický	13 969	961	8 499	4 509	178	9	68	101
Kraj Vysočina	13 833	882	8 688	4 263	167	1	52	114
Jihomoravský	32 370	1 642	18 737	11 991	447	20	149	278
Olomoucký	16 191	1 271	9 586	5 334	243	16	91	136
Zlínský	14 886	819	8 931	5 136	176	9	52	115
Moravskoslezský	29 901	2 673	18 088	9 140	413	29	147	237
Ostatní	3 030	246	1 907	877	330	20	192	118
% podíl pohlaví v dané věkové skupině								
Česká republika	98,2	98,9	98,8	97,2	1,8	1,1	1,2	2,8
Hl. m. Praha	96,7	97,0	97,3	96,0	3,3	3,0	2,7	4,0
Středočeský	98,4	99,2	98,9	97,4	1,6	0,8	1,1	2,6
Jihočeský	98,7	99,4	99,2	97,8	1,3	0,6	0,8	2,2
Plzeňský	98,4	99,2	98,9	97,6	1,6	0,8	1,1	2,4
Karlovarský	98,2	99,4	98,7	96,8	1,8	0,6	1,3	3,2
Ústecký	98,1	98,8	98,8	96,3	1,9	1,2	1,2	3,7
Liberecký	98,6	99,3	99,1	97,6	1,4	0,7	0,9	2,4
Královéhradecký	98,7	98,9	99,2	97,7	1,3	1,1	0,8	2,3
Pardubický	98,7	99,1	99,2	97,8	1,3	0,9	0,8	2,2
Kraj Vysočina	98,8	99,9	99,4	97,4	1,2	0,1	0,6	2,6
Jihomoravský	98,6	98,8	99,2	97,7	1,4	1,2	0,8	2,3
Olomoucký	98,5	98,8	99,1	97,5	1,5	1,2	0,9	2,5
Zlínský	98,8	98,9	99,4	97,8	1,2	1,1	0,6	2,2
Moravskoslezský	98,6	98,9	99,2	97,5	1,4	1,1	0,8	2,5
Ostatní	90,2	92,5	90,9	88,1	9,8	7,5	9,1	11,9

3-7. Příjemci přídatku na dítě podle výměry dávky, věku nezaopatřeného dítěte a krajů v roce 2022

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

ČR, kraje (trvalé bydliště dítěte)	Průměrný měsíční počet příjemců (dětí) přídatku na dítě podle věku nezaopatřeného dítěte a výměry za prosinec 2022						
	celkem	základní výměra			zvýšená výměra		
		do 6 let	6–15 let	15–26 let	do 6 let	6–15 let	15–26 let
Česká republika	346 262	28 843	37 621	12 644	80 827	126 619	59 708
Hl. m. Praha	17 823	1 680	2 199	782	4 381	6 177	2 604
Středočeský	35 966	2 751	3 549	1 156	9 060	13 588	5 862
Jihočeský	21 284	1 455	1 772	610	5 312	8 133	4 002
Plzeňský	14 405	1 193	1 453	476	3 489	5 488	2 306
Karlovarský	10 732	1 257	1 574	464	2 127	3 740	1 570
Ústecký	38 848	5 314	7 047	1 958	6 810	12 335	5 384
Liberecký	16 149	1 369	1 746	496	3 535	6 255	2 748
Královéhradecký	18 815	1 334	1 666	563	4 554	7 265	3 433
Pardubický	17 433	1 022	1 325	471	4 451	6 886	3 278
Kraj Vysočina	17 252	738	905	367	4 791	6 990	3 461
Jihomoravský	36 296	2 340	3 358	1 286	9 104	13 619	6 589
Olomoucký	23 269	1 737	2 217	926	5 536	8 535	4 318
Zlínský	18 900	805	957	460	5 134	7 628	3 916
Moravskoslezský	56 714	5 657	7 652	2 581	11 757	19 158	9 909
Ostatní	2 376	191	201	48	786	822	328

3-8. Výdaje na dávky pěstounské péče (2005–2022)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Rok	Výdaje na dávky pěstounské péče celkem ¹⁾	podle druhu dávek						
		příspěvek na úhradu potřeb dítěte	odměna pěstouna ²⁾	příspěvek při pěstounské péči	příspěvek při převzetí dítěte	příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla	příspěvek při ukončení pěstounské péče	zaopatřovací příspěvek
absolutně v mil. Kč								
2005	467	343	112	-	9	3	-	-
2006	585	369	203	-	10	4	-	-
2007	771	402	353	-	10	5	-	-
2008	844	433	393	-	14	4	-	-
2009	922	472	433	-	15	3	-	-
2010	1 005	516	471	-	14	4	-	-
2011	1 073	550	504	-	14	4	-	-
2012	1 236	634	583	-	15	4	-	-
2013	2 052	799	1 191	-	20	29	13	-
2014	2 383	909	1 424	-	22	12	16	-
2015	2 665	989	1 625	-	20	12	19	-
2016	2 832	1 046	1 734	-	19	12	21	-
2017	2 950	1 083	1 813	-	19	13	23	-
2018	3 802	1 219	2 525	-	17	18	22	-
2019	3 924	1 247	2 625	-	17	13	22	-
2020	3 981	1 269	2 665	-	16	10	21	-
2021	4 092	1 293	2 750	-	17	12	21	-
2022	4 174	1 514	1 120	1 441	24	9	2	65
v Kč na 1 dítě v náhradní rodinné péči ³⁾								
2005	67 642	49 681	16 222	-	1 304	435	-	-
2006	81 830	51 616	28 396	-	1 399	560	-	-
2007	101 675	53 013	46 551	-	1 319	659	-	-
2008	103 444	53 070	48 168	-	1 716	490	-	-
2009	68 739	35 190	32 282	-	1 118	224	-	-
2010	68 751	35 299	32 221	-	958	274	-	-
2011	71 648	36 725	33 654	-	935	267	-	-
2012	79 752	40 909	37 618	-	968	258	-	-
2013	126 870	49 400	73 637	-	1 237	1 793	804	-
2014	135 938	51 854	81 232	-	1 226	685	913	-
2015	146 824	54 487	89 527	-	1 102	661	1 047	-
2016	151 964	56 128	93 046	-	1 020	644	1 127	-
2017	153 151	56 225	94 123	-	986	675	1 194	-
2018	193 706	62 086	128 671	-	881	938	1 126	-
2019	193 344	61 423	129 366	-	835	620	1 101	-
2020	194 370	61 958	130 122	-	776	508	1 006	-
2021	198 084	62 597	133 099	-	799	566	1 021	-
2022	200 278	72 627	53 724	69 158	1 130	439	94	3 107

¹⁾ celkové výdaje zahrnují doplatky, přeplatky a vratky, nezahrnují převody na depozitní účet, vratky zaniklých dávek, převody přeplatků z minulých let na příjmový účet státního rozpočtu a odvedené pojistné za zaměstnavatele z odměny

²⁾ do konce roku 2021 byla odměna pěstouna vyplácena i v případě nezprostředkované pěstounské péče, tj. i tehdy, pokud o dítě osobně pečovala osoba příbuzná nebo blízká, pro které je nově zaveden příspěvek při pěstounské péči.

³⁾ pěstounská péče, osobní péče poručníka, péče jiné fyzické osoby

3-9. Průměrný měsíční počet vyplacených dávek pěstounské péče (2002–2022)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

tisíce

Rok	Dávky pěstounské péče celkem	podle druhu dávek			
		příspěvek na úhradu potřeb dítěte	odměna pěstouna ¹⁾	příspěvek při pěstounské péči	ostatní ²⁾
2002	12	7	5	-	0,1
2003	12	7	5	-	0,1
2004	12	7	5	-	0,1
2005	13	7	6	-	0,1
2006	14	8	6	-	0,1
2007	14	8	6	-	0,1
2008	16	9	7	-	0,1
2009	17	9	8	-	0,1
2010	18	10	8	-	0,1
2011	19	10	9	-	0,1
2012	20	11	9	-	0,1
2013	22	12	10	-	0,2
2014	25	14	11	-	0,3
2015	27	15	12	-	0,3
2016	29	16	12	-	0,3
2017	30	17	13	-	0,3
2018	30	17	13	-	0,3
2019	31	17	13	-	0,3
2020	31	17	13	-	0,3
2021	31	17	14	-	0,2
2022	35	20	4	10	0,6

¹⁾ do konce roku 2021 byla odměna pěstouna vyplácena i v případě nezprostředkované pěstounské péče, tj. i tehdy, pokud o dítě osobně pečovala osoba příbuzná nebo blízká, pro které je nově zaveden příspěvek při pěstounské péči.

²⁾ zahrnuje příspěvek při převzetí dítěte, příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla, příspěvek při ukončení pěstounské péče (zaveden od roku 2013) a od roku 2022 zaopatařovací příspěvek.

3-10. Výdaje na dávky pěstounské péče podle krajů v roce 2022

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	Dávky pěstounské péče celkem	podle druhu dávek						
		příspěvek na úhradu potřeb dítěte	odměna pěstouna ¹⁾	příspěvek při pěstounské péči	příspěvek při převzetí dítěte	příspěvek při ukončení pěstounské péče	příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla	zaopatřovací příspěvek
absolutně v tis. Kč								
Česká republika	4 174 393	1 513 758	1 119 762	1 441 454	23 557	1 950	9 159	64 753
Hl. m. Praha	306 498	108 195	71 315	121 077	1 504	150	528	3 729
Středočeský	439 754	157 005	114 901	159 478	2 965	125	298	4 982
Jihočeský	225 269	81 755	65 735	72 379	1 058	125	774	3 442
Plzeňský	241 430	88 695	60 519	87 808	1 293	125	338	2 652
Karlovarský	175 890	66 071	34 528	71 392	972	50	170	2 707
Ústecký	439 735	183 605	77 954	167 881	2 165	175	767	7 188
Liberecký	207 902	74 705	52 088	76 350	1 283	125	646	2 705
Královéhradecký	206 930	70 839	72 635	58 547	1 433	150	315	3 011
Pardubický	207 992	70 576	72 236	60 090	877	175	404	3 634
Kraj Vysočina	157 333	53 020	50 061	49 979	806	75	625	2 766
Jihomoravský	381 791	136 639	114 957	120 343	2 344	150	573	6 786
Olomoucký	229 664	84 457	52 197	86 446	1 029	125	1 158	4 253
Zlínský	174 759	60 560	53 996	55 992	999	50	214	2 948
Moravskoslezský	778 234	277 080	226 316	253 472	4 828	350	2 349	13 838
Ostatní	1 212	555	326	218	-	-	-	113
v Kč na 1 dítě v náhradní rodinné péči ²⁾								
Česká republika	200 278	72 627	53 724	69 158	1 130	94	439	3 107
Hl. m. Praha	219 554	77 504	51 085	86 732	1 077	107	378	2 671
Středočeský	201 076	71 790	52 538	72 921	1 356	57	136	2 278
Jihočeský	190 422	69 108	55 566	61 183	895	106	655	2 910
Plzeňský	185 858	68 279	46 589	67 597	995	96	260	2 042
Karlovarský	167 674	62 985	32 915	68 058	927	48	162	2 580
Ústecký	153 646	64 153	27 238	58 659	757	61	268	2 511
Liberecký	205 031	73 674	51 369	75 296	1 266	123	637	2 667
Královéhradecký	207 553	71 052	72 854	58 724	1 437	150	316	3 020
Pardubický	249 990	84 827	86 822	72 223	1 055	210	485	4 367
Kraj Vysočina	235 882	79 491	75 055	74 931	1 209	112	937	4 147
Jihomoravský	211 636	75 742	63 723	66 709	1 299	83	317	3 762
Olomoucký	210 701	77 484	47 887	79 308	944	115	1 062	3 902
Zlínský	236 161	81 838	72 968	75 665	1 349	68	289	3 983
Moravskoslezský	209 034	74 424	60 789	68 083	1 297	94	631	3 717

¹⁾ do konce roku 2021 byla odměna pěstouna vyplácena i v případě nezprostředkované pěstounské péče, tj. i tehdy, pokud o dítě osobně pečovala osoba příbuzná nebo blízká, pro které je nově zaveden příspěvek při pěstounské péči.

²⁾ pěstounská péče, osobní péče poručníka, péče jiné fyzické osoby

3-11. Počet vyplácených dávek pěstounské péče podle krajů v roce 2022

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	Dávky pěstounské péče celkem	podle druhu dávek							Počet dětí v náhradní rodinné péči ²⁾ k 31. 12. 2022
		příspěvek na úhradu potřeb dítěte	odměna pěstouna ¹⁾	příspěvek při pěstounské péči	příspěvek při převzetí dítěte	příspěvek při ukončení pěstounské péče	příspěvek na zakoupení motorového o vozidla	zaopatřo- vací příspěvek	
Česká republika	419 576	242 702	49 540	120 620	2 626	78	150	3 860	20 843
Hl. m. Praha	31 206	16 673	3 479	10 653	171	6	7	217	1 396
Středočeský	44 562	25 171	5 081	13 655	334	5	10	306	2 187
Jihočeský	22 794	13 480	2 858	6 114	117	5	10	210	1 183
Plzeňský	24 480	14 206	2 700	7 268	141	5	8	152	1 299
Karlovarský	18 321	10 467	1 582	6 008	110	2	2	150	1 049
Ústecký	48 301	30 798	3 576	13 249	238	7	9	424	2 862
Liberecký	20 828	11 906	2 144	6 461	145	5	10	157	1 014
Královéhradecký	19 630	11 365	3 100	4 825	156	6	5	173	997
Pardubický	19 567	10 987	3 128	5 121	97	7	11	216	832
Kraj Vysočina	14 862	8 365	2 231	3 996	92	3	7	168	667
Jihomoravský	37 016	21 704	4 897	9 714	263	6	11	421	1 804
Olomoucký	23 740	13 499	2 428	7 428	113	5	19	248	1 090
Zlínský	16 920	9 421	2 374	4 821	110	2	3	189	740
Moravskoslezský	77 194	44 552	9 947	21 285	539	14	38	819	3 723
Ostatní	155	108	15	22	-	-	-	10	-

¹⁾ do konce roku 2021 byla odměna pěstouna vyplácena i v případě nezprostředkované pěstounské péče, tj. i tehdy, pokud o dítě osobně pečovala osoba příbuzná nebo blízká, pro které je nově zaveden příspěvek při pěstounské péči.

²⁾ pěstounská péče, osobní péče poručníka, péče jiné fyzické osoby

4. Dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky pro osoby se zdravotním postižením a příspěvek na péči

Systém pomoci v hmotné nouzi zavedený v roce 2007 zákonem č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi zcela nově upravil podmínky poskytování pomoci fyzickým osobám při zajištění základních životních potřeb (situace spojené s nedostatečným zabezpečením základní výživy, bydlením a mimořádnými událostmi). Hlavním smyslem systému pomoci v hmotné nouzi je motivace k aktivní snaze zajistit si prostředky k uspokojování základních životních potřeb a zabránění sociálnímu vyloučení.

Hmotná nouze představuje stav, kdy osoba či rodina nemá dostatečné příjmy a její celkové sociální a majetkové poměry neumožňují uspokojení základních životních potřeb na úrovni ještě přijatelné pro společnost. Současně si tyto příjmy nemůže z objektivních důvodů zvýšit (vlastní prací, uplatněním nároků a pohledávek, prodejem nebo využitím majetku) a vyřešit tak svoji nelehkou situaci vlastním přičiněním.

V rámci systému **pomoci v hmotné nouzi** rozlišujeme tyto dávky:

- **Příspěvek na živobytí** – pomáhá osobě či rodině při nedostatečném příjmu. Nárok na příspěvek vzniká, pokud po odečtení přiměřených nákladů na bydlení nedosahuje příjem této osoby či rodiny částky živobytí. Ta je stanovena pro každou osobu individuálně, a to na základě hodnocení její snahy a možností, zejména možnost zvýšení příjmu vlastní prací, řádným uplatněním nároků a pohledávek, prodejem nebo jiným využitím majetku. Částka živobytí se odvíjí od částek existenčního a životního minima¹ (zákon č. 110/2006 Sb. o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů). Výše příspěvku na živobytí se stanovuje jako rozdíl mezi částkou živobytí osoby či rodiny a jejich příjmem, od kterého se odečtou přiměřené náklady na bydlení.
- **Doplatek na bydlení** – řeší nedostatek příjmů k uhrazení nákladů na bydlení tam, kde nestačí vlastní příjmy osoby či rodiny včetně příspěvku na bydlení ze systému státní sociální podpory. Výše doplatku na bydlení je stanovena tak, aby po zaplacení odůvodněných nákladů na bydlení (tj. nájmu, služeb s bydlením spojených a nákladů za dodávky energií) zůstala osobě či rodině částka živobytí.
- **Mimořádná okamžitá pomoc** – je poskytována osobám s nízkými příjmy, které se ocitnou v situacích, které je nutné bezodkladně řešit: hrozba vážné újmy na zdraví, postižení vážnou mimořádnou událostí (živelná pohroma, ekologická havárie apod.), hrozba sociálního vyloučení (např. při návratu z vězeňského nebo ústavního zařízení), nedostatek prostředků k úhradě jednorázového výdaje nebo k nákupu či opravě předmětů dlouhodobé potřeby, popřípadě k uhrazení odůvodněných nákladů vznikajících v souvislosti se vzděláním nebo se zájmovou činností nezaopatřených dětí. Mimořádná okamžitá pomoc je dávkou jednorázovou, v odůvodněných případech lze dávku poskytnout opakovaně. Výše dávky se odvíjí podle typu sociální situace, které jsou uvedeny v zákoně (č. 111/2006 Sb.).
- **Humanitární dávka** – dávka je poskytována od března 2022 a je určena občanům Ukrajiny, kterým byla udělena dočasná ochrana z důvodu válečného konfliktu na Ukrajině, a zároveň nemají dostatečné prostředky na úhradu základních životních potřeb.

¹ Od 1. 4. 2020 a dále od 1. 4. 2022 a 1. 7. 2022 došlo ke zvýšení částky životního minima.

Dávky pro osoby se zdravotním postižením napomáhají řešit nepříznivou životní situaci těchto osob poskytnutím prostředků na jejich potřeby související s bydlením, dopravou a zajištěním rehabilitačních a kompenzačních pomůcek. Do konce roku 2011 byly podmínky, za kterých se tyto dávky poskytují, upraveny vyhláškou MPSV č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon o působnosti orgánů ČR v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. Od roku 2012 se jedná o zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, který dosavadní typově široké spektrum dávek nahradil dvěma novými dávkami:

- **Příspěvek na mobilitu** – opakující se dávka určená osobám, které nejsou schopny zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace a opakovaně se v kalendářním měsíci dopravují nebo jsou dopravovány. Do 30. 11. 2022 činila výše příspěvku 550 Kč měsíčně, od 1. 12. 2022 činí 900 Kč měsíčně².
- **Příspěvek na zvláštní pomůcku** – jednorázová dávka určená na pořízení zvláštní pomůcky umožňující osobě s těžkým zdravotním postižením sebeobsahu nebo realizaci pracovního uplatnění, přípravu na budoucí povolání, získávání informací, vzdělávání anebo styk s okolím. Např. schodolez, motorové vozidlo, úprava bytu, vodící pes, signalizační systém. Seznam druhů a typů zvláštních pomůcek, na které je dávka určena, je obsažen ve vyhlášce č. 388/2011 Sb.

Příspěvek na péči byl zaveden zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (účinný od ledna 2007). Nárok na příspěvek má osoba starší 1 roku, která je z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu závislá na pomoci jiné fyzické osoby při zvládnání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti. Stupeň závislosti se hodnotí podle počtu základních životních potřeb (mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost), které osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat, a zároveň potřebuje každodenní pomoc jiné fyzické osoby.

Osoba může z příspěvku na péči na základě vlastní svobodné volby hradit profesionální sociální službu nebo jej použít k pokrytí nezbytných nákladů při zajištění péče v rodině. Výše³ příspěvku se liší s ohledem na věk a přiznaný stupeň závislosti.

Tab. 4.1 Měsíční výše příspěvku na péči v roce 2022

Výše příspěvku na péči	Stupeň závislosti			
	I.	II.	III.	IV.
Osoby do 18 let	3 300 Kč	6 600 Kč	13 900 Kč	19 200 Kč
Osoby starší 18 let	880 Kč	4 400 Kč	12 800 Kč	19 200 Kč

Zdroj: Integrovaný portál MPSV

² Do konce roku 2017 to bylo 400 Kč měsíčně.

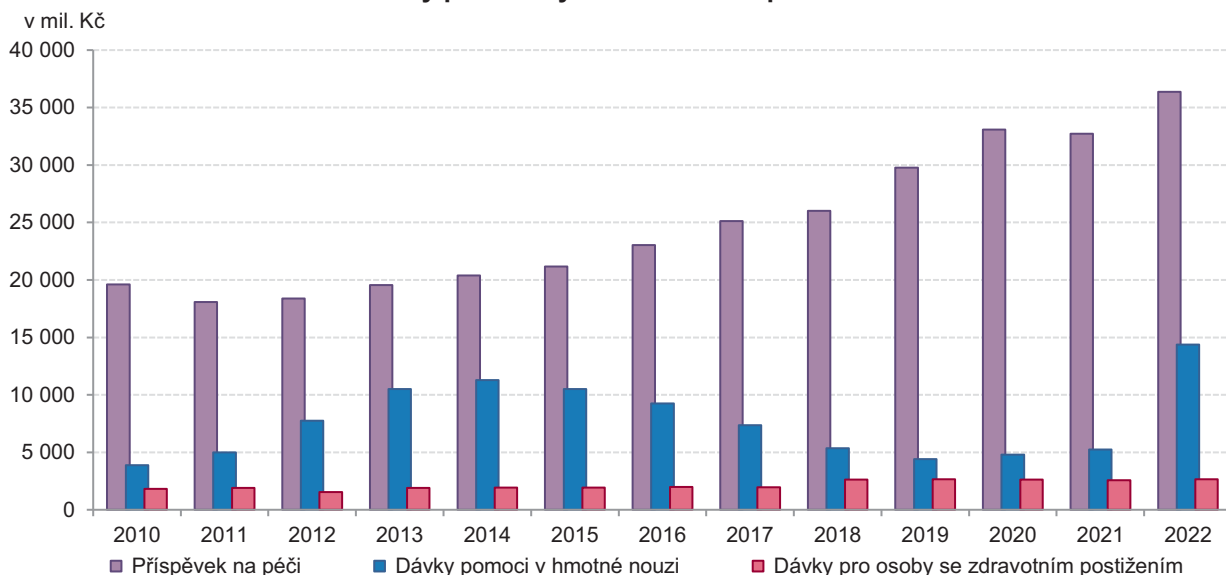
³ Od 1. 4. 2019 (pro osoby ve IV. stupni závislosti) a od 1. 7. 2019 (pro osoby ve III. stupni závislosti) došlo ke zvýšení výše příspěvku na péči. Zvýšení se týkalo pouze osob, které nevyužívaly pobytové sociální služby. Od 1. 1. 2022 je výše příspěvku sjednocena na vyšší úroveň bez ohledu na to, zda příjemce využívá pobytové zařízení či nikoliv.

Dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky pro osoby se zdravotním postižením a příspěvek na péči v roce 2022

Z výše uváděných systémů sociálního zabezpečení osob nacházejících se v obtížné situaci je nejnákladnější příspěvek na péči, který zároveň pobírá největší počet osob. Rostoucí úroveň výdajů na příspěvek na péči je dána zejména stoupajícími počty osob ve starších věkových skupinách, kde pravděpodobnost zhoršeného zdravotního stavu a potřeby pomoci jiné fyzické osoby strmě narůstá. Na příspěvek na péči bylo v roce 2022 vydáno 36,4 mld. Kč, meziročně výdaje vzrostly o 3,7 mld. Kč. Výdaje na dávky pomoci v hmotné nouzi dosáhly 14,4 mld. Kč, což je o 9,1 mld. Kč více než v roce předchozím. Tento výrazný nárůst je dán zejména zavedením humanitární dávky, na kterou bylo v roce 2022 vydáno 8,7 mld. Kč. Kdybychom nezapočítávali tuto dávku, vzrostly by výdaje na dávky hmotné nouze o 450 mil. Kč. Výdaje na humanitární dávku tvořily 60 % z celkových výdajů na dávky pomoci v hmotné nouzi, příspěvek na živobytí 24 % (3,5 mld. Kč) doplatek na bydlení 13 % (1,8 mld. Kč) a zbylá 3 % (370 mil. Kč) byla vydána na mimořádnou okamžitou pomoc. Výdaje na mimořádnou okamžitou pomoc meziročně vzrostly na dvojnásobek. Na dávky pro osoby se zdravotním postižením bylo v roce 2022 vynaloženo 2,7 mld. Kč, z čehož 1,8 mld. Kč připadlo na příspěvek na mobilitu a 900 mil. Kč na příspěvek na zvláštní pomůcku.

V roce 2022 bylo v průměru vyplaceno 107 tisíc dávek hmotné nouze měsíčně (bez humanitární dávky), což je o 3,4 tis. více než v předchozím roce. Nejvíce bylo příspěvků na živobytí (měsíčně v průměru 61 tisíc), dále 34 tisíce doplateků na bydlení a 12 tisíc dávek mimořádné okamžité pomoci v průměru za měsíc. Nejvíce dávek hmotné nouze bylo vyplaceno v Moravskoslezském a Ústeckém kraji, v těchto dvou krajích dohromady bylo měsíčně vypláceno téměř 38 % ze všech vyplacených dávek pomoci v hmotné nouzi v ČR. Tyto dva kraje vyčnívají i v případě, že přepočteme výdaje na dávky hmotné nouze na jednoho obyvatele daného kraje. Na každého obyvatele Moravskoslezského kraje připadaly v roce 2022 dávky pomoci v hmotné nouzi v hodnotě 1001 Kč a v Ústeckém kraji 1074 Kč. Nejnižší výdaje na dávky pomoci v hmotné nouzi byly v přepočtu na jednoho obyvatele v Kraji Vysočina (233 Kč).

Graf 4.1 Výdaje na příspěvek na péči, dávky pomoci v hmotné nouzi a dávky pro osoby se zdravotním postižením

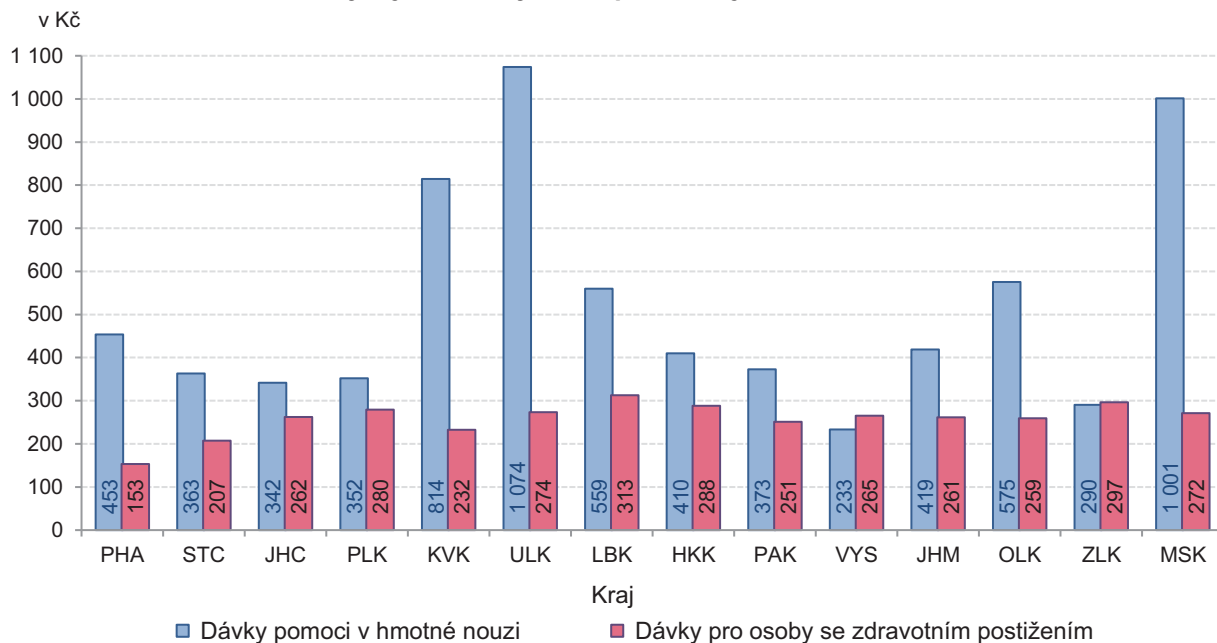
Zdroj dat: MPSV

Poznámka: V roce 2022 jsou ve výdajích na dávky pomoci v hmotné nouzi zahrnuty výdaje na humanitární dávku.

U výdajů na dávky pro osoby se zdravotním postižením nejsou mezikrajské rozdíly tak výrazné. Lehce nadprůměrné výdaje na tyto dávky v přepočtu na jednoho obyvatele jsou evidovány v Libereckém a ve Zlínském kraji, nejnižší v hlavním městě Praze. Za celou republiku byly v průměru na jednoho obyvatele vydány dávky pro osoby se zdravotním postižením v hodnotě 248 Kč. Celkem bylo v roce 2022 v Česku měsíčně vyplaceno v průměru 256 tisíce dávek pro osoby se zdravotním postižením, přičemž z toho 255,5 tisíc tvořil příspěvek na mobilitu (opakující se dávka) a cca 500 dávek měsíčně připadlo na příspěvek na zvláštní pomůcku (jednorázová dávka). Za celý rok 2022 bylo vyplaceno 6,3 tisíce příspěvků na zvláštní pomůcku.

Graf 4.2 Dávky pomoci v hmotné nouzi a pro osoby se zdravotním postižením – výdaje na 1 obyvatele podle krajů v roce 2022

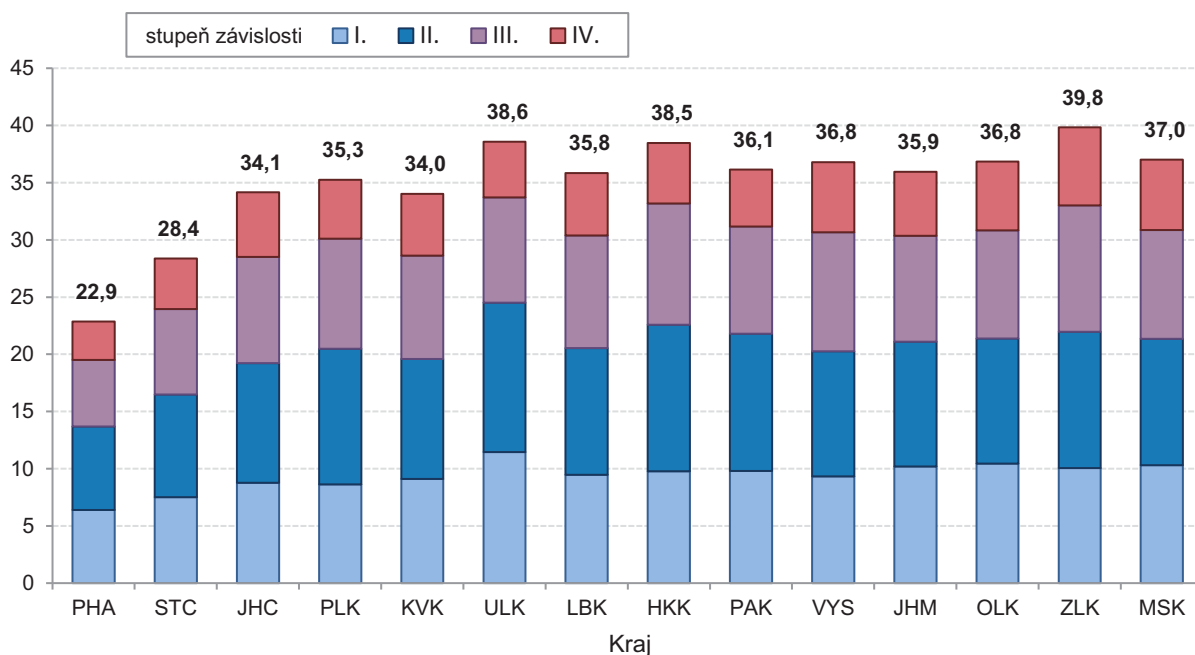

Zdroj dat: MPSV

Poznámka: Ve výdajích na dávky pomoci v hmotné nouzi zde nejsou zahrnuty výdaje na humanitární dávku

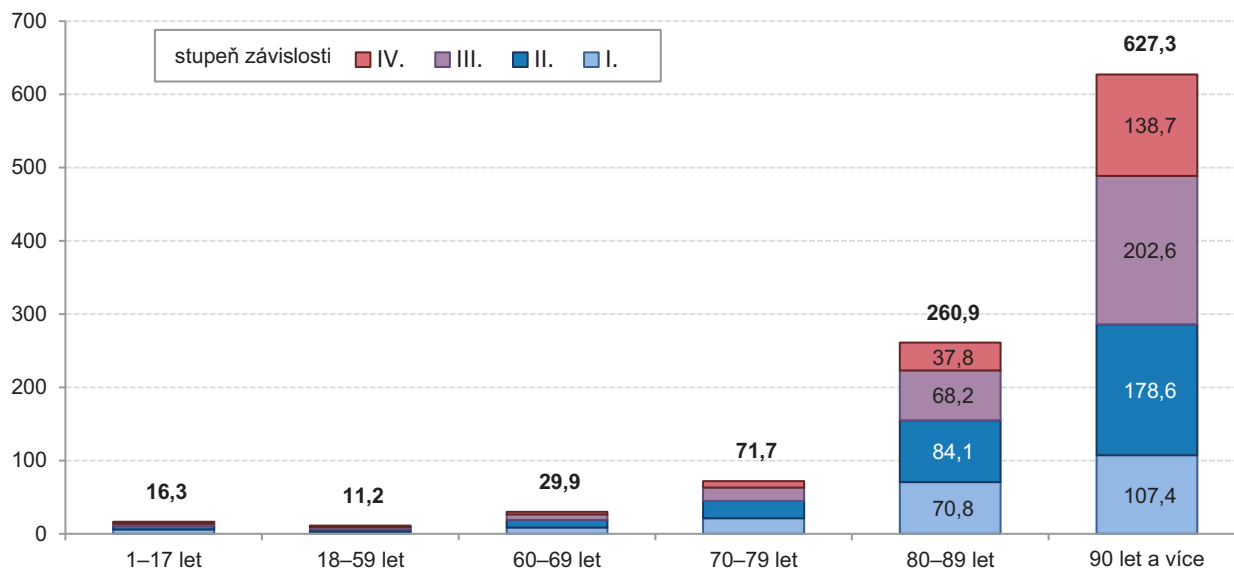
V Česku bylo v roce 2022 vypláceno průměrně 360 tisíc příspěvků na péči měsíčně. Nejvyšší průměrný měsíční počet vyplacených dávek byl u příspěvků na péči pro II. stupeň závislosti (113 tisíc), dále pro závislost I. stupně (98 tisíc). O něco nižší je průměrný měsíční počet vyplacených příspěvků na péči pro III. stupeň závislosti (94 tisíc) a nejméně jich je pro závislost ve IV. stupni (55 tisíc). Krajem s největším průměrným měsíčním počtem vyplacených příspěvků na péči v přepočtu na obyvatele byl v roce 2022 Zlínský kraj (40 dávek na 1 000 obyvatel), naopak nejméně příspěvků na péči v přepočtu na obyvatele bylo vypláceno v Hlavním městě Praze (23 dávek). Velký vliv na počty příspěvků na péči má pochopitelně věková struktura obyvatel, jak je patrné i z grafu 4.4. Podíl osob s příspěvkem na péči ve vyšších věkových skupinách strmě narůstá. Ve věkové skupině 80–89 let pobírá příspěvek na péči 26 % obyvatel, ve věku nad 90 let již 63 %.

Graf 4.3 Příspěvek na péči – průměrný měsíční počet dávek na 1 000 obyvatel podle stupně závislosti a kraje v roce 2022

Zdroj dat: MPSV

Graf 4.4 Příspěvek na péči – průměrný měsíční počet dávek na 1 000 obyvatel podle stupně závislosti a věku v roce 2022

Zdroj dat: MPSV

Další informace o dávkách pomoci v hmotné nouzi, dávkách pro osoby se zdravotním postižením a o příspěvku na péči jsou dostupné na internetových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV)

<https://www.mpsv.cz/web/cz/pomoc-v-hmotne-nouzi>

<https://www.mpsv.cz/web/cz/zdravotni-postizeni>

<https://www.mpsv.cz/-/prispevek-na-peci>

4-1. Výdaje na dávky pomoci v hmotné nouzi a příspěvek na péči (2007–2022)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí a Ministerstvo financí

mil. Kč

Rok	Výdaje na dávky pomoci v hmotné nouzi celkem	podle druhu dávek				Příspěvek na péči
		příspěvek na živobytí	doplatek na bydlení	mimořádná okamžitá pomoc	humanitární dávka	
2007	3 287	2 593	524	170	-	14 608
2008	2 794	2 176	473	146	-	18 252
2009	3 089	2 328	512	249	-	18 697
2010	3 882	2 863	686	334	-	19 599
2011	4 982	3 820	850	312	-	18 084
2012	7 751	5 910	1 673	168	-	18 391
2013	10 510	7 464	2 814	232	-	19 545
2014	11 295	7 900	3 249	146	-	20 402
2015	10 518	7 240	3 136	142	-	21 167
2016	9 255	6 221	2 917	117	-	23 046
2017	7 364	4 850	2 423	91	-	25 120
2018	5 353	3 395	1 894	64	-	26 013
2019	4 409	2 751	1 606	53	-	29 768
2020	4 788	3 071	1 628	89	-	33 094
2021	5 233	3 285	1 765	183	-	32 726
2022	14 379	3 475	1 839	370	8 696	36 376

4-2. Průměrný měsíční počet dávek pomoci v hmotné nouzi a příspěvků na péči (2007–2022)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí a Ministerstvo financí

tisíce

Rok	Dávky pomoci v hmotné nouzi celkem	podle druhu dávek			Příspěvek na péči
		příspěvek na živobytí	doplatek na bydlení	mimořádná okamžitá pomoc	
2007	102,4	71,7	25,2	5,5	259,9
2008	91,8	65,8	20,8	5,2	308,6
2009	100,3	72,9	19,5	7,9	308,3
2010	123,8	91,4	23,2	9,2	314,2
2011	139,0	102,7	26,3	10,0	307,4
2012	165,3	116,4	43,2	5,7	309,4
2013	222,1	150,4	65,1	6,6	321,3
2014	241,4	162,6	73,2	5,6	332,0
2015	224,8	148,7	70,7	5,4	337,0
2016	195,2	126,9	64,2	4,1	346,1
2017	157,9	101,3	53,3	3,3	353,0
2018	122,1	79,0	40,8	2,3	360,9
2019	99,1	63,3	33,9	1,9	363,5
2020	96,4	61,6	32,8	2,1	366,5
2021	104,0	65,1	34,9	3,9	357,5
2022	107,4	61,2	34,2	12,0	362,5

4-3. Výdaje na dávky pomoci v hmotné nouzi a příspěvek na péči podle krajů v roce 2022

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

mil. Kč

ČR, kraje	Dávky pomoci v hmotné nouzi celkem	podle druhu dávek			Příspěvek na péči
		příspěvek na živobytí	doplatek na bydlení	mimořádná okamžitá pomoc	
Česká republika	5 684	3 475	1 839	370	36 376
Hl. m. Praha	607	261	276	70	3 030
Středočeský	518	284	184	51	4 067
Jihočeský	222	136	68	18	2 282
Plzeňský	211	119	67	25	2 108
Karlovarský	237	152	69	16	993
Ústecký	870	622	223	25	2 863
Liberecký	250	150	85	15	1 601
Královéhradecký	226	142	60	24	2 084
Pardubický	196	127	55	14	1 864
Kraj Vysočina	120	71	36	13	1 967
Jihomoravský	507	296	172	39	4 364
Olomoucký	362	227	116	19	2 311
Zlínský	168	102	52	14	2 409
Moravskoslezský	1 189	786	376	27	4 433

4-4. Průměrný měsíční počet vyplacených dávek pomoci v hmotné nouzi a příspěvků na péči podle krajů v roce 2022

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

ČR, kraje	Dávky pomoci v hmotné nouzi celkem	podle druhu dávek			Příspěvek na péči
		příspěvek na živobytí	doplatek na bydlení	mimořádná okamžitá pomoc	
Česká republika	104 484	61 136	34 145	9 203	362 340
Hl. m. Praha	8 823	4 812	2 959	1 052	30 842
Středočeský	9 007	4 897	2 776	1 334	40 160
Jihočeský	4 352	2 528	1 276	548	21 971
Plzeňský	3 888	2 124	1 109	655	20 827
Karlovarský	4 672	2 749	1 464	459	9 770
Ústecký	15 998	10 107	5 144	747	31 265
Liberecký	4 597	2 673	1 504	420	15 826
Královéhradecký	4 120	2 368	1 164	588	20 835
Pardubický	3 768	2 263	1 088	417	18 887
Kraj Vysočina	2 321	1 299	687	335	18 737
Jihomoravský	9 243	5 246	3 046	951	43 492
Olomoucký	6 494	3 886	2 111	497	23 086
Zlínský	3 521	1 966	1 160	395	22 916
Moravskoslezský	23 680	14 218	8 657	805	43 726

Pozn.: včetně zpětně vyplacených dávek; bez humanitární dávky; Součet za kraje nemusí sedět s údaji v tabulce 4.2, protože u některých vyplacených dávek nelze určit kraj.

4-5. Průměrný měsíční počet vyplacených příspěvků na péči podle stupně závislosti a věku osoby v roce 2022

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

tisíce

Věková skupina	Příspěvky na péči celkem	stupeň závislosti			
		I.	II.	III.	IV.
0–17	32,5	12,0	9,4	6,3	4,8
18–59	66,5	16,7	20,1	17,5	12,4
60–69	37,4	10,9	12,9	9,4	4,1
70–79	78,1	23,2	25,6	19,9	9,4
80–89	104,5	28,4	33,7	27,3	15,1
90 a více	41,0	7,0	11,7	13,2	9,1
celkem	360,1	98,2	113,4	93,7	54,8

4-6. Příjemci příspěvku na péči podle pohlaví, stupně závislosti a krajů v prosinci 2022

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

tisíce

ČR, kraje	Příjemci příspěvku na péči celkem	v tom podle stupně závislosti			
		I.	II.	III.	IV.
Muži					
Česká republika	144,0	37,3	45,6	39,5	21,6
Hl. m. Praha	11,6	3,0	3,8	3,2	1,6
Středočeský	16,3	4,1	5,2	4,5	2,5
Jihočeský	8,6	2,1	2,6	2,5	1,3
Plzeňský	8,5	2,0	2,9	2,4	1,2
Karlovarský	4,0	1,1	1,3	1,1	0,6
Ústecký	13,3	3,8	4,5	3,3	1,7
Liberecký	6,5	1,6	2,0	1,9	1,0
Královéhradecký	8,3	2,1	2,8	2,3	1,0
Pardubický	7,6	2,0	2,5	2,1	1,1
Kraj Vysočina	7,4	1,8	2,2	2,1	1,2
Jihomoravský	16,9	4,6	5,2	4,6	2,6
Olomoucký	9,0	2,4	2,7	2,4	1,5
Zlínský	8,8	2,1	2,6	2,5	1,5
Moravskoslezský	17,2	4,6	5,2	4,6	2,7
Ženy					
Česká republika	220,4	61,4	68,5	56,2	34,4
Hl. m. Praha	19,0	5,5	6,0	4,6	2,9
Středočeský	24,2	6,6	7,6	6,2	3,8
Jihočeský	13,6	3,6	4,2	3,6	2,3
Plzeňský	12,6	3,2	4,2	3,3	1,9
Karlovarský	5,9	1,6	1,8	1,5	1,0
Ústecký	17,9	5,5	6,0	4,1	2,3
Liberecký	9,5	2,7	2,9	2,5	1,4
Královéhradecký	13,0	3,3	4,3	3,5	1,9
Pardubický	11,4	3,2	3,8	2,9	1,5
Kraj Vysočina	11,5	3,0	3,4	3,2	2,0
Jihomoravský	26,6	7,8	8,0	6,6	4,2
Olomoucký	14,2	4,2	4,2	3,5	2,3
Zlínský	14,3	3,7	4,3	3,9	2,5
Moravskoslezský	26,8	7,7	7,9	6,7	4,6

4-7. Výdaje na dávky pro osoby se zdravotním postižením (2007–2022)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

mil. Kč

Rok	Dávky pro osoby se zdravotním postižením celkem	Výdaje na dávky podle zákona č. 329/2011 Sb.	v tom		Výdaje na dávky podle vyhlášky MPSV č. 182/1991 Sb.
			příspěvek na mobilitu	příspěvek na zvláštní pomůcku	
2007	2 916	x	x	x	2 916
2008	2 496	x	x	x	2 496
2009	2 470	x	x	x	2 470
2010	1 811	x	x	x	1 811
2011	1 901	x	x	x	1 901
2012	1 553	1 384	1 008	376	169
2013	1 909	1 904	1 116	788	5
2014	1 918	1 917	1 111	805	1
2015	1 929	1 929	1 146	783	0
2016	1 994	1 994	1 167	827	-
2017	1 956	1 956	1 202	754	-
2018	2 625	2 625	1 648	977	-
2019	2 654	2 654	1 721	933	-
2020	2 628	2 628	1 729	899	-
2021	2 561	2 561	1 674	887	-
2022	2 668	2 668	1 764	904	-

Pozn.: meziroční pokles výdajů v roce 2008 byl způsoben zrušením příspěvku na zvýšené náklady a v roce 2010 byl ovlivněn snížením částky příspěvku na provoz motorového vozidla.

Od roku 2018 vzrostla výše příspěvku na mobilitu ze 400 Kč na 550 Kč.

4-8. Počet vyplacených dávek pro osoby se zdravotním postižením (2012–2022)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

tisíce

Rok	Průměrný měsíční počet vyplacených dávek podle zákona č. 329/2011 Sb.	v tom		Celkový roční počet vyplacených příspěvků na zvláštní pomůcku
		příspěvek na mobilitu	příspěvek na zvláštní pomůcku	
2012	210,4	209,8	0,3	3,1
2013	234,3	233,7	0,6	6,9
2014	232,8	232,2	0,6	6,9
2015	240,2	239,6	0,6	6,8
2016	244,3	243,7	0,6	7,2
2017	251,6	251,1	0,5	6,5
2018	257,9	257,3	0,6	7,2
2019	262,2	261,6	0,6	7,6
2020	263,6	263,1	0,6	6,8
2021	255,2	254,7	0,5	6,3
2022	256,0	255,5	0,5	6,3

4-9. Výdaje na dávky pro osoby se zdravotním postižením podle krajů v roce 2022

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

v tis. Kč

ČR, kraje	Výdaje na dávky podle zákona č. 329/2011 Sb.	v tom	
		příspěvek na mobilitu	příspěvek na zvláštní pomůcku
Česká republika	2 668 329	1 763 980	904 349
Hl. m. Praha	205 036	144 294	60 742
Středočeský	295 611	197 026	98 585
Jihočeský	170 307	112 642	57 665
Plzeňský	167 317	112 384	54 933
Karlovarský	67 748	42 531	25 217
Ústecký	221 637	153 151	68 486
Liberecký	139 762	96 033	43 729
Královéhradecký	159 307	101 176	58 131
Pardubický	132 025	89 365	42 660
Kraj Vysočina	135 930	97 717	38 213
Jihomoravský	315 935	215 809	100 126
Olomoucký	163 366	104 338	59 028
Zlínský	171 851	122 661	49 190
Moravskoslezský	322 499	174 854	147 645

4-10. Počet dávek pro osoby se zdravotním postižením podle krajů v roce 2022

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

ČR, kraje	příspěvek na mobilitu ¹⁾ (průměrný měsíční počet vyplacených příspěvků)	příspěvek na zvláštní pomůcku (celkový roční počet vyplacených příspěvků)
Česká republika	255 464	6 257
Hl. m. Praha	20 966	483
Středočeský	28 516	689
Jihočeský	16 307	408
Plzeňský	16 241	387
Karlovarský	6 187	188
Ústecký	22 235	415
Liberecký	13 899	286
Královéhradecký	14 621	383
Pardubický	12 931	318
Kraj Vysočina	14 146	275
Jihomoravský	31 255	739
Olomoucký	15 100	392
Zlínský	17 735	335
Moravskoslezský	25 325	959

¹⁾ včetně zpětně vyplacených dávek

4-11. Držitelé průkazů osob se zdravotním postižením podle krajů v prosinci 2022

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

ČR, kraje	Držitelé průkazů		z toho průkazy					
			TP		ZTP		ZTP/P	
	celkem	z toho do 18 let	celkem	z toho do 18 let	celkem	z toho do 18 let	celkem	z toho do 18 let
Česká republika	421 745	15 931	39 905	565	280 799	5 562	101 041	9 804
Hl. m. Praha	42 392	1 323	5 937	66	26 880	470	9 575	787
Středočeský	46 507	1 974	4 023	56	30 714	634	11 770	1 284
Jihočeský	25 638	846	2 229	33	18 051	306	5 358	507
Plzeňský	25 153	987	1 911	30	17 586	403	5 656	554
Karlovarský	10 124	454	993	17	6 175	127	2 956	310
Ústecký	37 702	1 730	3 681	85	24 085	557	9 936	1 088
Liberecký	22 323	863	1 692	26	15 702	289	4 929	548
Královéhradecký	23 409	956	1 556	16	16 462	424	5 391	516
Pardubický	20 429	781	1 916	17	13 544	290	4 969	474
Kraj Vysočina	21 334	615	1 580	14	15 276	206	4 478	395
Jihomoravský	51 335	1 911	5 864	86	34 185	728	11 286	1 097
Olomoucký	24 058	912	2 464	33	16 059	314	5 535	565
Zlínský	28 200	896	1 773	24	20 125	312	6 302	560
Moravskoslezský	43 063	1 675	4 271	62	25 910	497	12 882	1 116
ostatní	78	8	15	-	45	5	18	3

Pozn.: TP=středně těžké postižení, ZTP= těžké postižení, ZTP/P=zvlášť těžké postižení s potřebou průvodce;

Řádek "ostatní" zahrnuje držitele, u nichž nebyla informace o kraji trvalého bydliště k dispozici.

5. Sociální služby

Hlavním smyslem sociálních služeb je zajištění pomoci při péči o vlastní osobu, zajištění stravování, ubytování, pomoci při zabezpečení chodu domácnosti, ošetřování, pomoc s výchovou, poradenství, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, psycho- a socioterapie a pomoc při prosazování práv a zájmů. Z hlediska uživatelů sociálních služeb se zejména jedná o rozvoj nebo alespoň zachování stávající soběstačnosti, návrat do vlastního domácího prostředí, obnovení nebo zachování původního životního stylu, dále rozvoj schopností a umožnění vést samostatný život, snížení sociálních a zdravotních rizik souvisejících se způsobem života uživatele.

Zásadní změny v oblasti sociálních služeb přinesl zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách ve znění pozdějších předpisů účinný od 1. ledna 2007. Jeho cílem je zajištění pomoci osobám v nepříznivé sociální situaci prostřednictvím nově definovaného spektra sociálních služeb. Pomocí se rozumí takové činnosti, které jsou nezbytné pro sociální začlenění osob a důstojné podmínky života odpovídající úrovni rozvoje společnosti. Obsah základních činností u jednotlivých druhů sociálních služeb stanoví příslušný prováděcí předpis. Sociální služby se poskytují jako služby pobytové, ambulantní nebo terénní.

Na základě zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách byl také nově zřízen **registr poskytovatelů sociálních služeb** (dostupný na <http://iregistr.mpsv.cz/socreg>), který je základním předpokladem k získání přehledu o rozsahu a charakteru sítě sociálních služeb. Pro poskytovatele je zařazení do registru podmínkou k poskytování sociálních služeb a jedním z předpokladů pro čerpání finančních prostředků z veřejných rozpočtů.

Vybrané druhy terénních a ambulantních sociálních služeb

Pečovatelská služba

Pečovatelská služba je terénní nebo ambulantní služba poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, a rodinám s dětmi, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Služba se poskytuje ve vymezeném čase v domácnosti osob a v zařízeních sociálních služeb. Služba obsahuje pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, pomoc při zajištění chodu domácnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu. Bez úhrady se poskytuje rodinám, ve kterých se narodily současně tři nebo více dětí, účastníkům odboje a pozůstalým manželům (manželkám) po účastnících odboje starším 70 let.

➤ Domy s byty s pečovatelskou službou

Domy s pečovatelskou službou jsou domy s byty zvláštního určení¹, které slouží k **nájemnímu** bydlení seniorům, kteří potřebují vzhledem k dlouhodobě nepříznivému zdravotnímu stavu podporu nebo péči jiné osoby, ale v základních životních potřebách jsou soběstační. Podpora a péče je jim poskytována prostřednictvím pečovatelské služby ve vymezeném čase přímo v domácnostech nájemců. Poskytování pečovatelských služeb se neliší od poskytování těchto služeb klientům ve vlastních domácnostech. Rozdíl mezi běžným bydlením a bydlením v domech s pečovatelskou službou je v tom, že soustředění bytů v jednom domě a na jednom místě usnadňuje poskytování sociálních služeb a také dává větší pocit jistoty a bezpečí nájemníkům se sníženou soběstačností při zachování jejich plné svobody a odpovědnosti. Domy s pečovatelskou službou bývají součástí běžné zástavby, což umožňuje udržovat jak rodinné vazby, tak i síť sociálních kontaktů vázaných na místní společenství. Domy s pečovatelskou službou nejsou pobytová zařízení s celodenní péčí a nejsou tedy určeny seniorům, kteří již potřebují komplexní péči.

¹ Byty zvláštního určení jsou byty zvlášť stavebně upravené pro ubytování osob se zdravotním postižením nebo seniorů. Do kategorie bytů zvláštního určení patří domy s pečovatelskou službou, chráněné bydlení. Uzavírání nájemních smluv podléhá zvláštnímu režimu (§ 2300 a § 2301 zákona č. 89/2012 Sb., Občanského zákoníku.)

Osobní asistence

Osobní asistence se poskytuje v přirozeném sociálním prostředí osobám se zdravotním postižením a seniorům, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby, a to v předem dohodnutém rozsahu a čase. Služba obsahuje pomoc při zvládnání běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně, pomoc při zajištění chodu domácnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím a pomoc při prosazování práv a zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Odlehčovací služby

Odlehčovací služby jsou terénní, ambulantní nebo pobytové služby poskytované osobám se sníženou soběstačností z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, o které jinak pečuje osoba blízká v domácnosti. Cílem služby je umožnit pečující osobě nezbytný odpočinek. Služba obsahuje pomoc při zvládnání běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, poskytnutí ubytování, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi jsou terénní, popřípadě ambulantní služby poskytované rodině s dítětem, u kterého existují rizika ohrožení jeho vývoje, nebo je jeho vývoj ohrožen v důsledku dopadů dlouhodobě obtížné krizové sociální situace, kterou rodiče nedokáží sami bez pomoci překonat a u kterého existují další rizika ohrožení jeho vývoje. Služba obsahuje výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje bez úhrady.

Terénní programy

Terénní programy jsou terénní služby poskytované osobám, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy. Služba je určena pro problémové skupiny osob, uživatele návykových látek nebo omamných psychotropních látek, osoby bez přístřeší, osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách a jiné sociálně ohrožené skupiny. Cílem služby je tyto osoby vyhledávat a minimalizovat rizika jejich způsobu života. Služba může být osobám poskytována anonymně.

Kontaktní centra

Kontaktní centra jsou nízkoprahová zařízení poskytující ambulantní, popřípadě terénní služby osobám ohroženým závislostí na návykových látkách. Cílem služby je snižování sociálních a zdravotních rizik spojených se zneužíváním návykových látek. Služba poskytuje sociálně terapeutické činnosti, pomoc při uplatňování práv a podmínky pro osobní hygienu.

Podpora samostatného bydlení

Podporované bydlení je terénní služba poskytovaná osobám se zdravotním postižením nebo chronickým onemocněním, včetně duševního onemocnění, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby; služba se poskytuje v domácnosti osob. Služba obsahuje pomoc při zajištění chodu domácnosti, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Tísňová péče

Tísňová péče je terénní distanční hlasová a elektronická komunikace s osobami, které žijí samostatně, ale jsou kvůli věku nebo nemoci či postižení trvale vystaveny vysokému riziku ohrožení zdraví nebo života, popřípadě náhlého zhoršení zdravotního stavu. Tísňová péče (známá také pod pojmem „nouzové tlačítko“) umožňuje zprostředkování neodkladné pomoci při krizové situaci, např. pádu, nevolnosti apod. Služba se poskytuje za úhradu.

Tlumočnické služby

Tlumočnické služby jsou terénní, popřípadě ambulantní služby poskytované osobám s poruchami komunikace způsobenými především smyslovým postižením, které zamezuje běžné komunikaci s okolím bez pomoci jiné fyzické osoby. Služba obsahuje zprostředkování kontaktu se společenským prostředím a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Tlumočnické služby jsou poskytovány bez úhrady.

Průvodcovské a předčitatelské služby

Průvodcovské a předčitatelské služby jsou terénní nebo ambulantní služby poskytované osobám, jejichž schopnosti jsou sníženy z důvodu věku nebo zdravotního postižení v oblasti orientace nebo komunikace, a napomáhají jim osobně si vyřídit vlastní záležitosti. Služba obsahuje zprostředkování kontaktu se společenským prostředím a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Tyto služby jsou poskytovány za úhradu.

Druhy zařízení sociálních služeb

Domovy pro seniory

Domovy pro seniory poskytují dlouhodobé pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost zejména z důvodu věku, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné osoby. Služba obsahuje poskytnutí ubytování a stravy, pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti, aktivizační činnosti, pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Domovy se zvláštním režimem

Domovy se zvláštním režimem poskytují dlouhodobé pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu chronického duševního onemocnění, závislosti na návykových látkách, osobám s Alzheimerovou nemocí, stařeckou demencí a dalšími typy demencí, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné osoby. Režim v těchto zařízeních při poskytování sociálních služeb je přizpůsoben specifickým potřebám těchto osob. Služba obsahuje poskytnutí ubytování a stravy, pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti, aktivizační činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Domovy pro osoby se zdravotním postižením

Domovy pro osoby se zdravotním postižením poskytují dlouhodobé pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné osoby. Služba obsahuje poskytnutí ubytování a stravy, pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti, pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Azylové domy

Azylové domy poskytují pobytové služby na přechodnou dobu osobám v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení. Služba obsahuje poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, poskytnutí ubytování a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Chráněné bydlení

Chráněné bydlení je pobytová služba poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu zdravotního postižení nebo chronického onemocnění, včetně duševního onemocnění, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Chráněné bydlení má formu skupinového, popřípadě individuálního bydlení. Služba obsahuje poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, poskytnutí ubytování, pomoc při zajištění chodu

domácnosti, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti, pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Týdenní stacionáře

Týdenní stacionáře poskytují pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Služba obsahuje poskytnutí ubytování a stravy, pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu a výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti, pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Terapeutické komunity

Terapeutické komunity poskytují pobytové služby i na přechodnou dobu pro osoby závislé na návykových látkách nebo osoby s chronickým duševním onemocněním, které mají zájem o začlenění do běžného života. Služba obsahuje činnosti poskytnutí stravy, poskytnutí ubytování, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Domy na půl cesty

Domy na půl cesty poskytují pobytové služby zpravidla pro osoby do 26 let věku, které po dosažení zletilosti opouštějí školská zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, popřípadě pro osoby z jiných zařízení pro péči o děti a mládež, a pro osoby, které jsou propuštěny z výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranné léčby. Způsob poskytování sociálních služeb v těchto zařízeních je přizpůsoben specifickým potřebám těchto osob. Služba obsahuje činnosti poskytnutí ubytování, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež poskytují ambulantní, popřípadě terénní služby dětem a mládeži ohroženým sociálním vyloučením. Služba je určena dětem ve věku od 6 do 26 let ohroženým společensky nežádoucími jevy. Cílem služby je zlepšit kvalitu jejich života předcházením nebo snížením sociálních a zdravotních rizik souvisejících s jejich způsobem života, umožnit jim lépe se orientovat v jejich sociálním prostředí a vytvářet podmínky, aby v případě zájmu mohli řešit svoji nepříznivou sociální situaci. Služba může být poskytována osobám anonymně. Služba obsahuje výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje bez úhrady.

Nízkoprahová denní centra

Nízkoprahová denní centra poskytují ambulantní služby, popřípadě terénní služby pro osoby bez přístřeší. Služba obsahuje pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. V nízkoprahových denních centrech hradí osoby úhradu za stravu ve výši stanovené poskytovatelem.

Noclehárny

Noclehárny poskytují ambulantní služby osobám bez přístřeší, které mají zájem o využití hygienického zařízení a přenocování. Služba obsahuje pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí přenocování. Služba se poskytuje za úhradu ve výši stanovené poskytovatelem.

Krizová pomoc

Krizová pomoc je terénní, ambulantní nebo pobytová služba na přechodnou dobu poskytovaná osobám, které se nacházejí v situaci ohrožení zdraví nebo života, kdy přechodně nemohou řešit svoji nepříznivou situaci

vlastními silami. Služba obsahuje poskytnutí ubytování, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, sociálně terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje bez úhrady.

Denní stacionáře

Denní stacionáře poskytují ambulantní služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Služba obsahuje pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti, pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Centra denních služeb

Centra denních služeb poskytují ambulantní služby osobám se sníženou soběstačností z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Cílem služby je posílit samostatnost a soběstačnost osob v nepříznivé sociální situaci, která může vést k sociálnímu vyloučení. Služba obsahuje pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Sociální poradenství

Sociální poradenství poskytuje osobám v nepříznivé sociální situaci potřebné informace přispívající k řešení jejich situace. Základní sociální poradenství je součástí všech druhů sociálních služeb. Odborné sociální poradenství zahrnuje občanské poradny, manželské a rodinné poradny, sociální práci s osobami společensky nepřizpůsobenými, poradny pro oběti trestných činů a domácího násilí, sociálně právní poradenství pro osoby se zdravotním postižením a seniory. Služba obsahuje poradenství, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje bez úhrady.

Sociální rehabilitace

Jedná se o soubor specifických činností směřujících k dosažení samostatnosti, nezávislosti a soběstačnosti osob, a to rozvojem jejich specifických schopností a dovedností, posilováním návyků a nácvikem výkonu běžných činností pro samostatný život. Sociální rehabilitace se poskytuje formou terénních a ambulantních služeb, nebo formou pobytových služeb poskytovaných v centrech sociálně rehabilitačních služeb. Terénní a ambulantní služba obsahuje činnosti nácvik dovedností pro zvládnutí péče o vlastní osobu, soběstačnosti a dalších činností vedoucích k sociálnímu začlenění, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Forma pobytové služby v centrech sociálně rehabilitačních služeb obsahuje poskytnutí ubytování a stravy, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, nácvik dovedností pro zvládnutí péče o vlastní osobu, soběstačnosti a dalších činností vedoucích k sociálnímu začlenění, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Sociálně terapeutické dílny

Sociálně terapeutické dílny jsou ambulantní služby poskytované osobám se sníženou soběstačností z důvodu zdravotního postižení, které nejsou z tohoto důvodu umístitelné na otevřeném ani chráněném trhu práce. Jejich účelem je dlouhodobá a pravidelná podpora zdokonalování pracovních návyků a dovedností prostřednictvím pracovní terapie. Služba obsahuje činnosti: pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, nácvik dovedností pro zvládnutí péče o vlastní osobu, soběstačnosti a dalších činností vedoucích k sociálnímu začlenění a podporu vytváření a zdokonalování základních pracovních návyků a dovedností. Služba se poskytuje za úhradu.

Raná péče

Raná péče je terénní služba, popřípadě doplněná ambulantní formou služby, poskytována dítěti a rodičům dítěte ve věku do 7 let, které je zdravotně postižené, nebo jehož vývoj je ohrožen v důsledku nepříznivého zdravotního stavu. Služba je zaměřena na podporu rodiny a podporu vývoje dítěte s ohledem na jeho specifické potřeby. Služba obsahuje výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje bez úhrady.

Intervenční centra

Intervenční centra poskytují pomoc osobám ohroženým domácím násilím. Na základě zákonné povinnosti kontaktují osobu ohroženou, a to nejpozději do 48 hodin od doručení kopie úředního záznamu o vykázání ze společného obydlí. Služba obsahuje sociálně terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Pokud je poskytována formou pobytových služeb obsahuje poskytnutí ubytování, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy. Součástí služby je zajištění spolupráce mezi intervenčními centry, poskytovateli jiných sociálních služeb, OSPOD, obcemi, útvary Policie ČR a obecní policie, jakož i ostatními orgány veřejné správy. Služba se poskytuje bez úhrady.

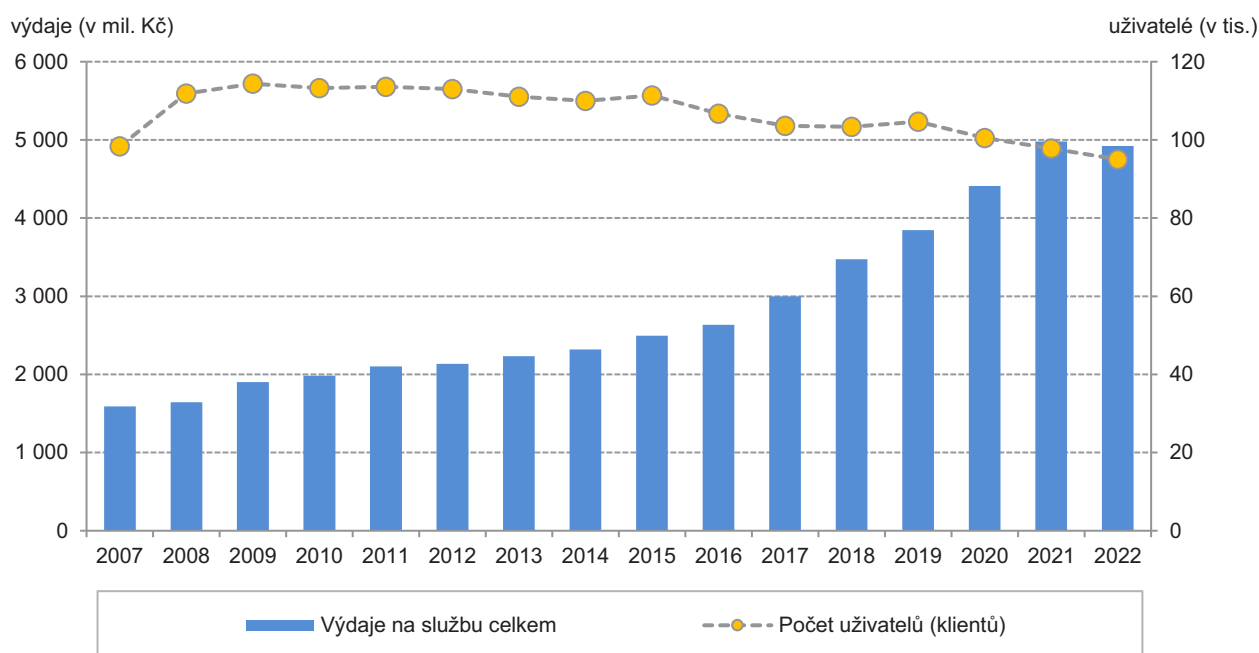
Služby následné péče

Služby následné péče jsou ambulantní nebo pobytové služby poskytované osobám s chronickým duševním onemocněním a osobám závislým na návykových látkách, které absolvovaly ústavní léčbu ve zdravotnickém zařízení, absolvovaly ambulantní léčbu nebo se jí podrobují, nebo osobám, které abstinují. Služba obsahuje sociálně terapeutické činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje bez úhrady.

Terénní a ambulantní sociální služby v roce 2022

Z hlediska výdajů i počtu klientů je nejvýznamnější terénní sociální službou pečovatelská služba. Vývoj údajů za pečovatelskou službu byl poznamenán platností zákona o sociálních službách, který od roku 2007 nově definoval jednotlivé druhy služeb. Někteří dosavadní poskytovatelé pečovatelské služby si tedy mohli svou činnost zaregistrovat jako jiný (příbuzný) druh sociální služby. Plná časová srovnatelnost údajů za veškeré sociální služby je tedy možná až od roku 2007.

Graf 5.1 Pečovatelská služba

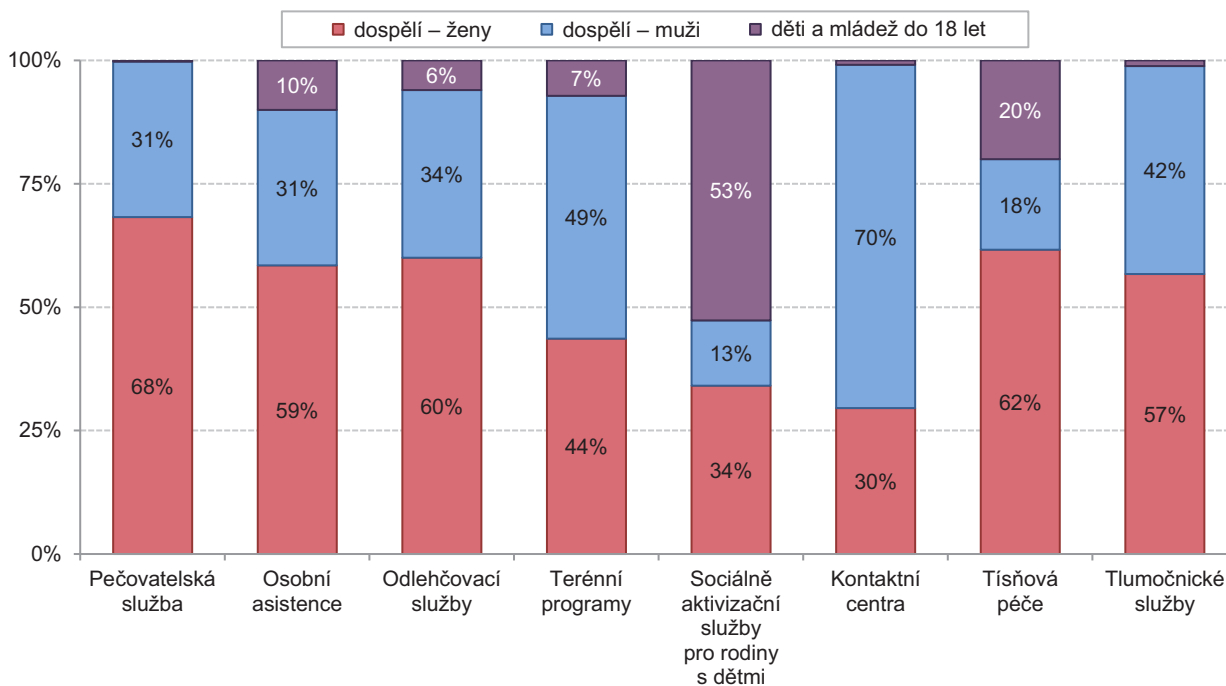
Zdroj dat: MPSV

Výdaje na pečovatelskou službu v roce 2022 dosáhly hodnoty 4,9 mld. Kč, meziročně se snížily o 56 mil. Kč. Průměrná roční úhrada od jednoho klienta vzrostla, z 9 074 Kč na 10 558 Kč. Výši úhrady za jednotlivé úkony stanoví poskytovatel služby, přičemž maximální výše úhrady je dána vyhláškou č. 505/2006 Sb. Počet klientů pečovatelské služby se v posledních letech pohyboval kolem 100 tisíc osob, nicméně již třetím rokem po sobě dochází k poklesu počtu klientů. V roce 2022 bylo evidováno celkem 95 011 uživatelů pečovatelské služby (o 2,8 tis. méně než v přechozím roce).

Struktura uživatelů podle pohlaví a věku se u jednotlivých druhů sociálních služeb výrazně liší. Výraznou převahu žen nad muži je možné pozorovat u sociálních služeb zaměřených z velké části na seniory (mezi nimiž právě výrazně převládají ženy), jako jsou pečovatelská služba, odlehčovací služby a tísňová péče. Muži byli naopak více zastoupeni mezi klienty kontaktních center, terénních programů a služeb podpory samostatného bydlení. Nejvyšší podíl dětí a mládeže do 18 let je mezi klienty sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi (53 %), služeb tísňové péče (20 %), osobní asistence (10 %).

Pečovatelská služba byla nejvíce nedostatkovou terénní sociální službou s 4,6 tisíci neuspokojenými žádostmi za rok 2022. Další nejvíce nedostatkovou sociální službou byla v roce 2022 osobní asistence a odlehčovací služba, u kterých počet neuspokojených žádostí dosahoval 4,1 tisíce, respektive 3,1 tisíce. Rozložení neuspokojených žádostí podle typu sociální služby je rozdílné v jednotlivých krajích. Nejvíce neuspokojených žádostí o pečovatelskou službu v roce 2022 bylo v Moravskoslezském kraji (753) a v Jihočeském kraji, kde šlo o 611 žádostí. Hlavní město Praha se vyznačovalo největším počtem neuspokojených žádostí o službu osobní asistence (2 219 žádostí). Ve Zlínském a Moravskoslezském kraji byl největší nedostatek odlehčovací služby. Počet žádostí nemusí odpovídat skutečnému počtu žadatelů (osob), neboť jedna osoba může podat více žádostí najednou.

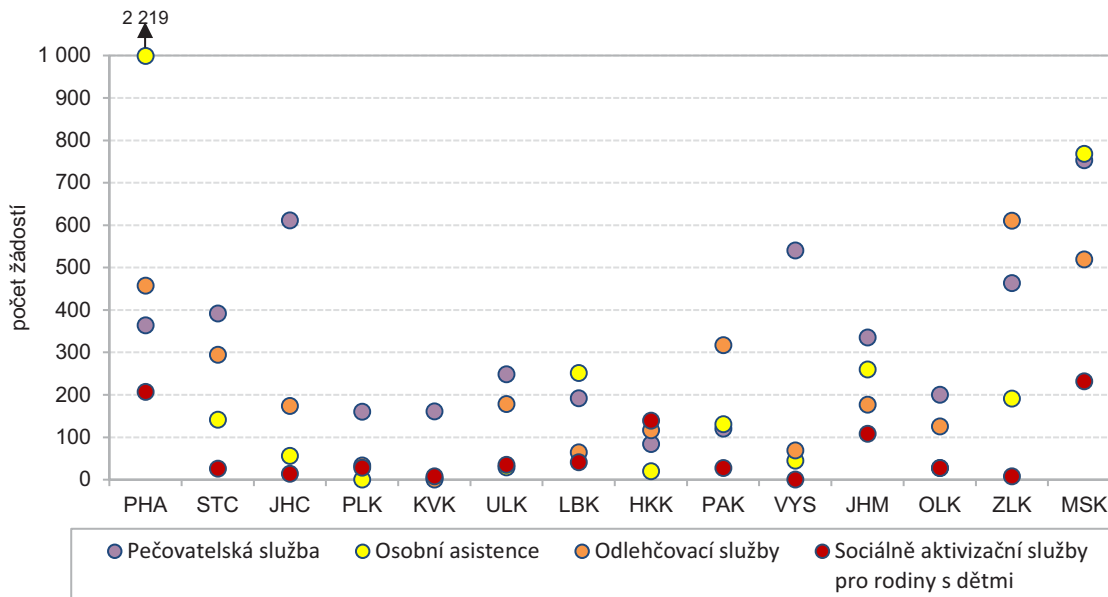
Graf 5.2 Struktura uživatelů vybraných sociálních služeb dle pohlaví a věku v roce 2022

Zdroj dat: MPSV

Graf 5.3 Evidovaný počet neuspokojených žádostí o vybrané sociální služby podle krajů v roce 2022

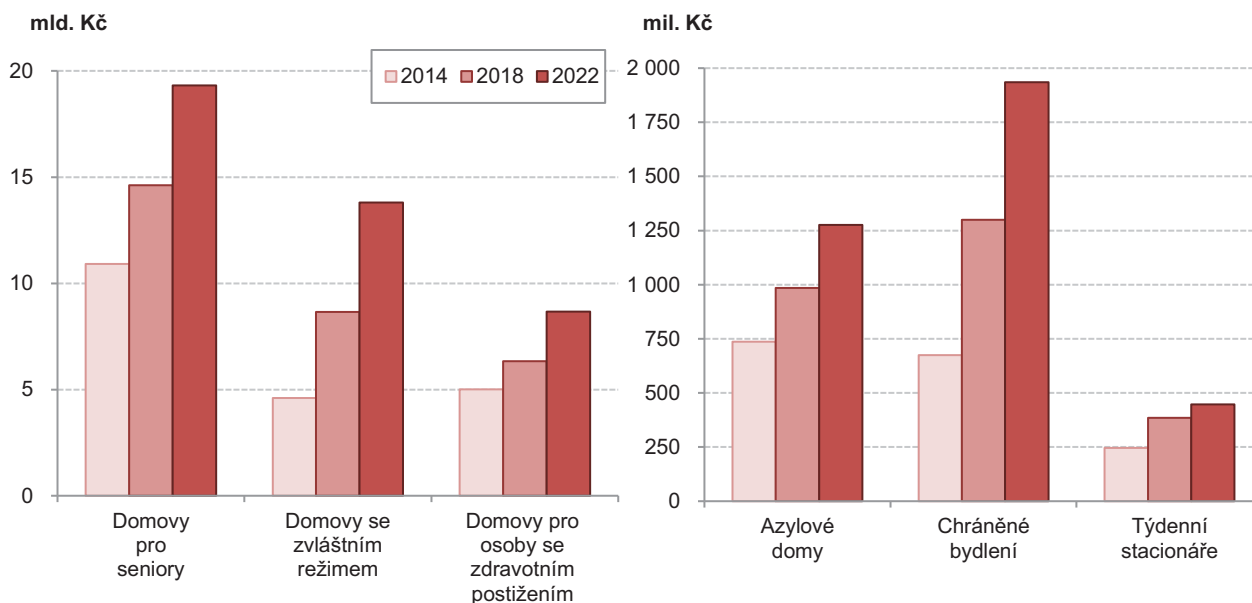
Pozn.: Jedná se o evidované počty neuspokojených žádostí v krajích podle sídla poskytovatele sociální služby nikoliv podle trvalého bydliště žadatele.

Zdroj dat: MPSV

Zařízení sociálních služeb v roce 2022

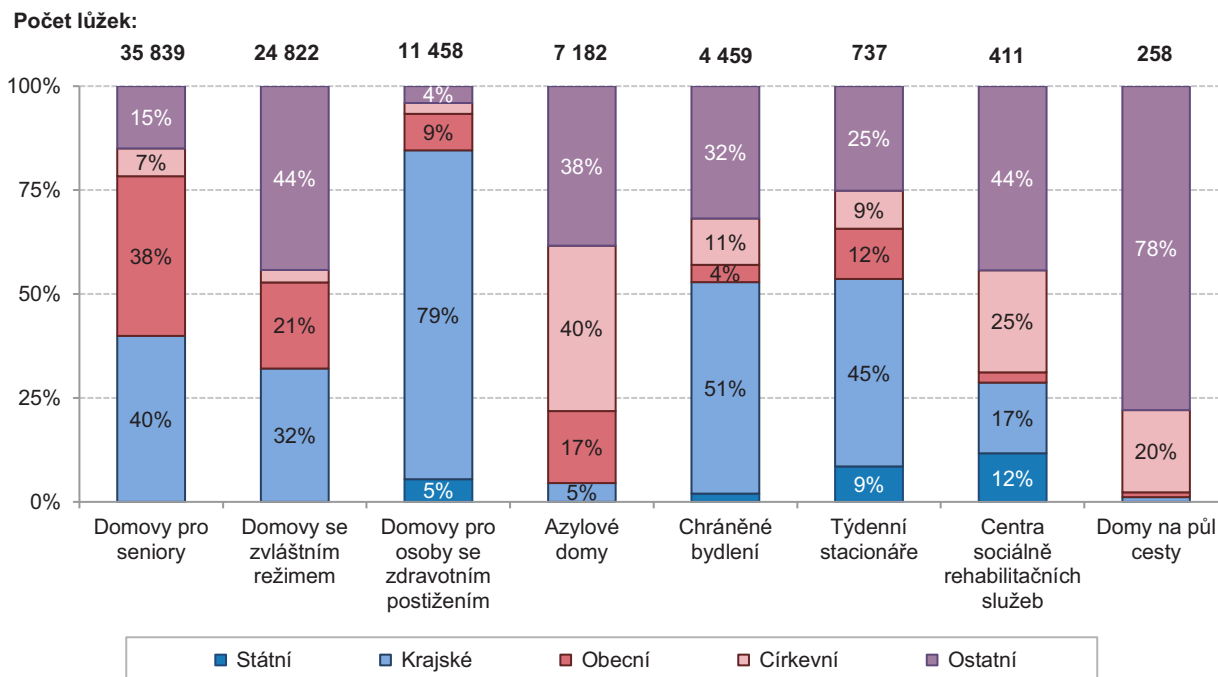
Nejvyšší částky na sociální služby v pobytových zařízeních jsou vydávány v domovech pro seniory. Domovy pro seniory jsou nejčastějším druhem pobytových sociálních služeb a svou kapacitou představují 42 % celkového lůžkového fondu zařízení sociálních služeb. Výdaje na sociální služby v domovech pro seniory se každoročně zvyšují, přestože počty lůžek se příliš nemění, respektive mírně klesají. V roce 2022 dosáhly výdaje na sociální služby v domovech pro seniory 19,3 mld. Kč. K pravidelnému navyšování výdajů dochází také u domovů se zvláštním režimem (výdaje v roce 2022 byly 13,8 mld. Kč), kde je ovšem evidován každoroční růst počtu zařízení i lůžek.

Graf 5.4 Výdaje na vybraná zařízení sociálních služeb

Zdroj dat: MPSV

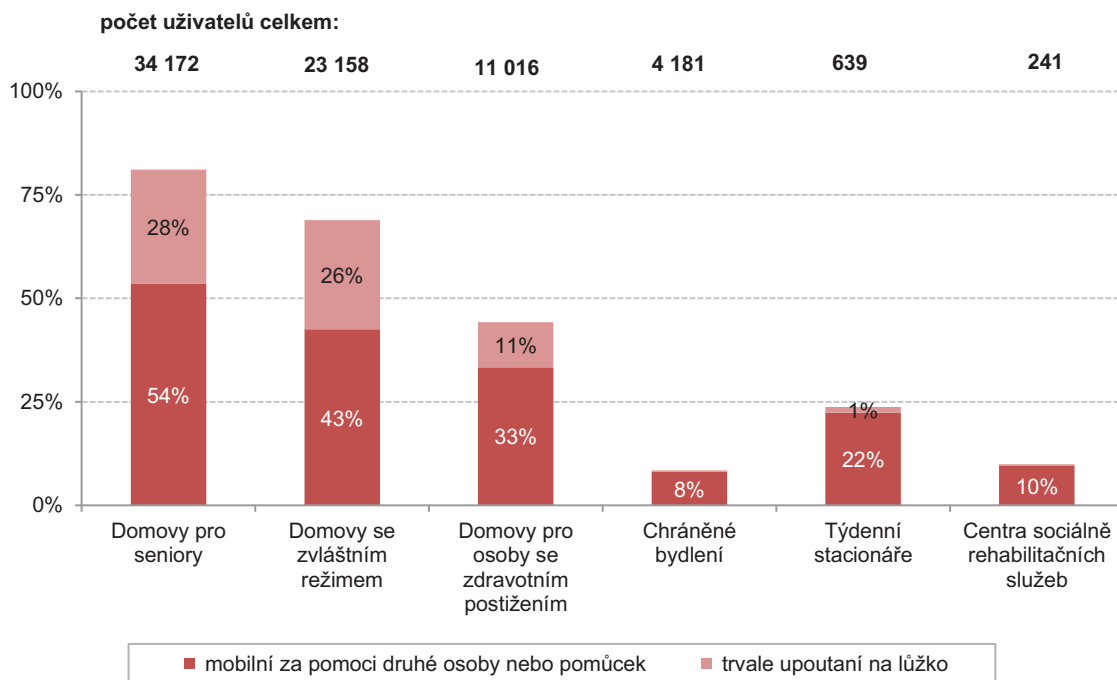
Graf 5.5 Struktura lůžek vybraných zařízení sociálních služeb podle zřizovatele v roce 2022

Zdroj dat: MPSV

Podíl klientů pobytových zařízení sociálních služeb s omezením mobility je pochopitelně závislý na druhu a charakteru poskytované služby a věkové struktuře klientů. Nejvíce uživatelů s pohybovým omezením je vykazováno mezi klienty domovů pro seniory a domovů se zvláštním režimem.

Graf 5.6 Podíl uživatelů vybraných pobytových zařízení sociálních služeb s vážným omezením mobility (stav k 31. 12. 2022)

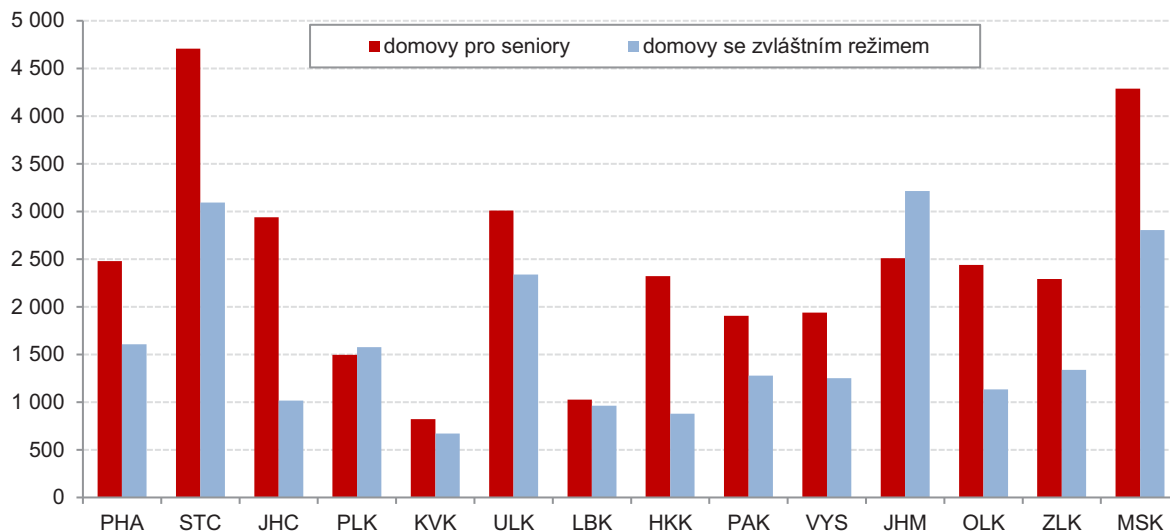

Zdroj dat: MPSV

Celkem bylo v Česku k 31. 12. 2022 v domovech pro seniory 34 tis. osob, v domovech se zvláštním režimem 23 tis. osob. V obou typech zařízení došlo meziročně k nárůstu. Počet klientů v domovech pro seniory je ve všech krajích kromě Jihomoravského a Plzeňského vyšší než v domovech se zvláštním režimem. V domovech pro osoby se zdravotním postižením bylo ke konci roku 2022 11 tis. osob, v azylových domech 5,5 tis. osob. Chráněné bydlení využívaly 4,2 tisíce osob.

Graf 5.7 Počet klientů v domovech pro seniory a domovech se zvláštním režimem podle krajů (stav k 31. 12. 2022)

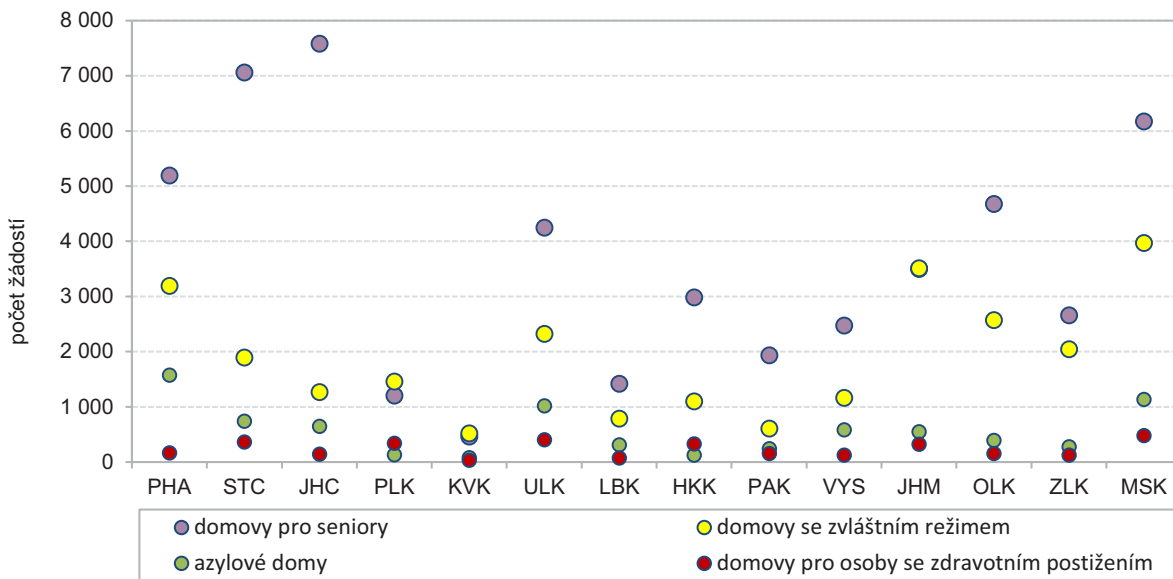
Zdroj dat: MPSV

Ke konci roku 2022 nebylo v České republice uspokojeno 51,5 tisíc žádostí o umístění v domově pro seniory, což je o 7 tisíc žádostí více než v roce 2021. V případě žádostí o umístění v domově se zvláštním režimem došlo rovněž k nárůstu, meziročně o 6 tisíc žádostí. Na konci roku 2022 bylo evidováno 26,4 tisíce neuspokojených žádostí o umístění v domově se zvláštním režimem. Nejvyšší počet neuspokojených žádostí o umístění v domově pro seniory v přepočtu na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let v daném kraji byl evidován v Jihočeském kraji, v případě žádostí o místo v domově se zvláštním režimem šlo o Olomoucký kraj. Nejnižší relativní počet neuspokojených žádostí byl v Karlovarském kraji (umístění v domově pro seniory) a v Pardubickém kraji (umístění v domově se zvláštním režimem).

Při interpretaci dat je důležité si uvědomit, že počet žádostí neodpovídá skutečnému počtu žadatelů, neboť žadatel si zpravidla podává více žádostí o umístění na různá místa, a zároveň se nemusí jednat o žádosti v rámci jednoho kraje.

Graf 5.8 Evidovaný počet neuspokojených žádostí o vybrané pobytové sociální služby podle krajů k 31. 12. 2022

Pozn.: Jedná se o evidované počty neuspokojených žádostí v krajích podle sídla poskytovatele sociální služby nikoliv podle trvalého bydliště žadatele.

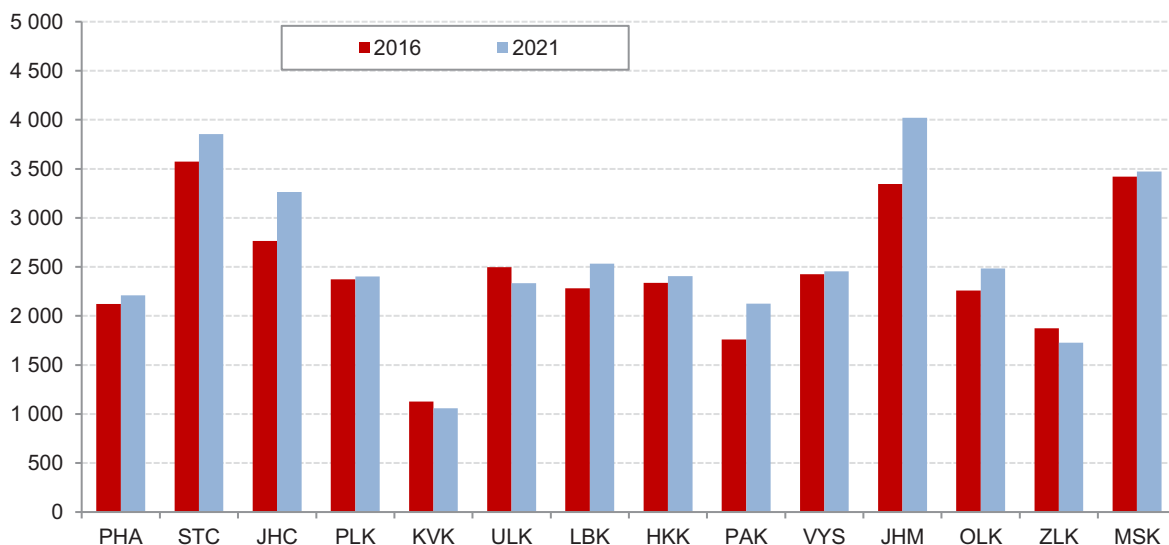
Zdroj dat: MPSV

Domy s pečovatelskou službou

Jak již bylo řečeno v metodickém úvodu, nejedná se o zařízení sociálních služeb, ale o nájemní bydlení v bytech zvláštního určení. Informace byly získány z jednorázové přílohy TOVK k výkazu VI 1-01 za rok 2021. Výkaz je rozepisován vedení všech obcí a městských částí hlavního města Prahy. Předchozí zjišťování proběhlo v roce 2016.

Podle dostupných údajů bylo v Česku v roce 2021 celkem 36 338 bytů v domech s pečovatelskou službou, což je o cca 2 tis. více, než v roce 2016. Ve většině krajů došlo k nárůstu počtu těchto bytů. Nejvíce v Jihomoravském kraji (+ 674) a Jihočeském kraji (+ 497). Ve třech krajích se naopak počet bytů v domech s pečovatelskou službou mezi lety 2016 a 2021 snížil. V Ústeckém kraji to bylo o 161 bytů, ve Zlínském o 145 bytů a v Karlovarském o 70 bytů méně než v roce 2016.

Graf 5.9 Byty v domech s pečovatelskou službou v krajích ČR, 2016 a 2021

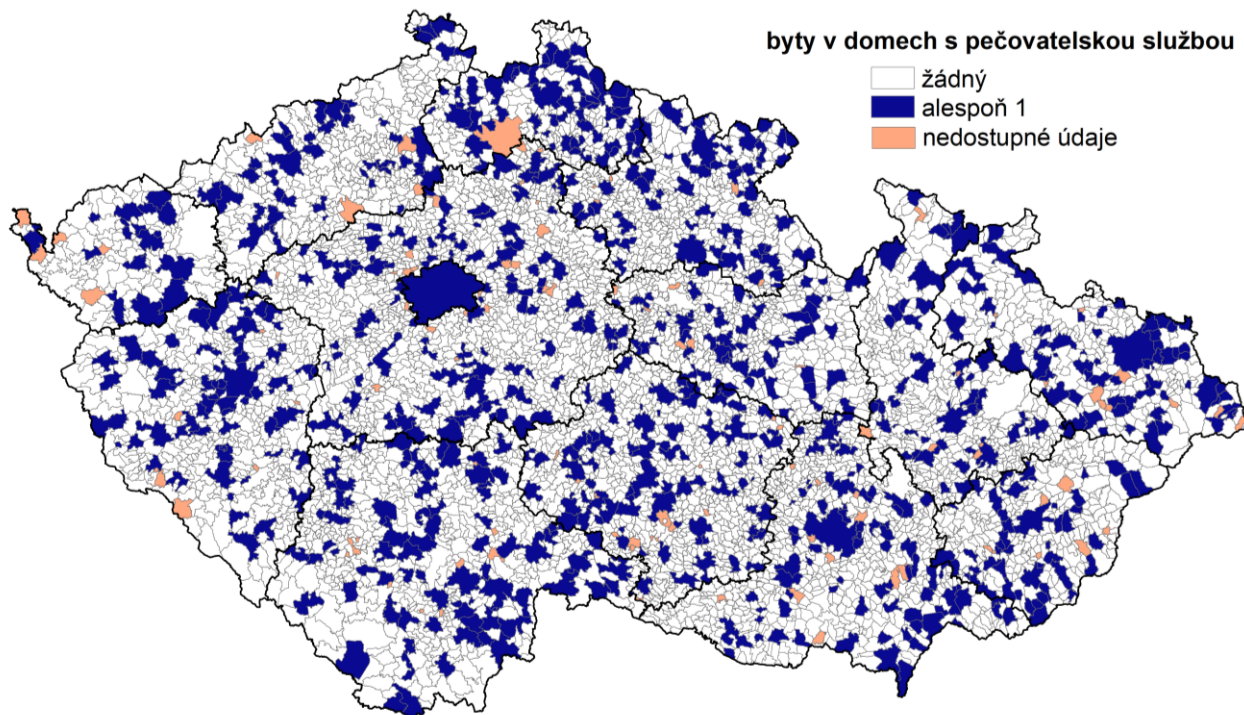
Zdroj dat: ČSÚ, výkaz VI 1-01 TOVK,

Poznámka: Pouze zjištěné údaje. V roce 2021 nebyly zjištěny údaje u 122 obcí (z celkového počtu 6 258 obcí).

Obr. 5.1 Byty v domech s pečovatelskou službou v obcích ČR v roce 2021

Zdroj dat: ČSÚ, výkaz VI 1-01 TOVK

Další informace z oblasti sociálních služeb jsou dostupné na internetových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) <https://www.mpsv.cz/web/cz/socialni-sluzby-1>

Podrobné údaje o počtech zařízení sociálních služeb (a místech v těchto zařízeních) až do úrovně obcí naleznete ve veřejné databázi ČSÚ [VDB \(czso.cz\)](https://vdb.czso.cz).

5-1. Výdaje na vybrané terénní a ambulantní sociální služby (2010–2022)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

tis. Kč

Rok	Pečovatelská služba	Osobní asistence	Odlehčovací služby	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Terénní programy
2010	1 983 648	260 609	437 793	.	.
2011	2 100 586	326 569	519 683	.	.
2012	2 132 883	364 244	517 623	.	.
2013	2 232 959	405 518	534 734	.	.
2014	2 317 002	464 484	549 152	.	.
2015	2 493 019	538 016	644 829	.	.
2016	2 632 793	598 680	709 394	.	.
2017	2 999 743	699 415	678 134	394 217	342 459
2018	3 474 030	880 657	813 408	447 229	405 548
2019	3 846 766	1 054 875	1 051 183	594 133	526 095
2020	4 412 241	1 231 540	1 218 280	604 017	584 674
2021	4 978 872	1 420 574	1 461 173	690 566	609 408
2022	4 922 530	1 485 314	1 509 160	768 721	633 571

Rok	Kontaktní centra	Podpora samostatného bydlení	Tísňová péče	Tlumočnické služby	Průvodcovské a předčitatelské služby
2010	.	17 799	21 143	5 043	5 862
2011	.	32 499	36 273	13 201	6 452
2012	.	33 761	34 887	14 331	6 412
2013	.	35 693	26 307	20 027	7 551
2014	.	53 334	33 087	24 843	7 186
2015	.	54 955	40 207	33 173	11 684
2016	.	67 644	38 299	28 140	10 810
2017	147 573	64 940	44 248	44 355	12 285
2018	183 044	75 208	58 982	46 492	13 573
2019	214 577	111 415	89 271	60 989	18 855
2020	236 068	139 079	102 673	72 704	16 743
2021	260 315	150 248	137 788	89 515	19 714
2022	262 087	156 419	160 293	100 775	21 728

5-2. Počet uživatelů (klientů) vybraných terénních a ambulantních sociálních služeb (2010–2022)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Rok	Pečovatelská služba	Osobní asistence	Odlehčovací služby	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Terénní programy
2010	113 238	5 228	8 421	.	.
2011	113 607	5 677	10 576	.	.
2012	113 041	6 554	11 201	.	.
2013	111 048	7 314	10 779	.	.
2014	109 962	7 835	10 558	.	.
2015	111 375	8 501	11 768	.	.
2016	106 673	8 979	12 632	.	.
2017	103 604	8 743	12 287	32 510	51 919
2018	103 312	9 716	12 807	29 900	76 232
2019	104 658	10 123	13 681	33 131	77 878
2020	100 480	10 191	11 464	27 583	71 484
2021	97 766	10 083	12 563	29 527	58 912
2022	95 011	10 454	14 427	33 184	61 166

Rok	Kontaktní centra	Podpora samostatného bydlení	Tísňová péče	Tlumočnické služby	Průvodcovské a předčitatelské služby
2010	.	243	1 368	3 719	819
2011	.	404	2 595	6 801	662
2012	.	578	2 392	7 235	723
2013	.	585	1 845	7 272	746
2014	.	734	2 193	6 869	537
2015	.	832	2 185	6 853	777
2016	.	938	2 076	4 692	841
2017	22 100	875	3 008	5 929	783
2018	24 103	1 112	4 089	6 114	940
2019	24 526	985	5 209	6 195	1 068
2020	22 432	1 010	5 593	6 287	998
2021	25 123	1 041	5 494	6 167	1 234
2022	25 438	1 076	5 664	7 004	704

5-3. Ekonomické ukazatele vybraných terénních a ambulantních sociálních služeb za rok 2022

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Ukazatel	Pečovatelská služba	Osobní asistence	Odlehčovací služby	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Podpora samostatného bydlení	Tísňová péče	Tlumočnické služby	Průvodcovské a předčitatelské služby
Výše příjmů celkem (v tis. Kč)	4 866 717	1 475 141	1 467 880	755 336	155 527	156 770	100 836	21 684
z toho z úhrad klientů (v tis. Kč)	1 003 138	276 048	382 857	325	12 306	13 976	78	2 284
z toho z úhrad klientů (v %)	20,6 %	18,7 %	26,1 %	0,0 %	7,9 %	8,9 %	0,1 %	10,5 %
Výše výdajů celkem (v tis. Kč)	4 922 530	1 485 314	1 509 160	768 721	156 419	160 293	100 775	21 728
Saldo příjmů a výdajů (v tis. Kč)	-55 813	-10 173	-41 280	-13 385	-892	-3 523	61	-44
Počet uživatelů /klientů (osoby)	95 011	10 454	14 427	33 184	1 076	5 664	7 004	704
Průměrné roční výdaje na jednoho klienta (v Kč)	51 810	142 081	104 607	23 165	145 371	28 300	14 388	30 864
Průměrný roční příjem z úhrad klientů na jednoho klienta (v Kč)	10 558	26 406	26 538	10	11 437	2 468	11	3 244

5-4. Výdaje na vybrané terénní a ambulantní sociální služby podle krajů v roce 2022

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

tis. Kč

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	Pečovatelská služba	Osobní asistence	Odlehčovací služby	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Terénní programy
Česká republika	4 922 530	1 485 314	1 509 160	768 721	633 571
Hl. m. Praha	658 296	453 185	359 784	152 131	268 760
Středočeský	603 885	187 921	177 451	69 957	43 610
Jihočeský	325 870	54 308	100 906	20 126	28 137
Plzeňský	244 997	18 696	36 125	34 579	25 029
Karlovarský	154 320	23 808	6 562	17 397	4 748
Ústecký	283 034	23 537	86 450	65 802	82 003
Liberecký	230 133	81 891	48 910	25 760	3 981
Královéhradecký	330 208	58 059	91 305	53 354	6 802
Pardubický	248 147	105 339	69 729	58 750	9 370
Kraj Vysočina	213 509	37 656	57 508	13 264	4 092
Jihomoravský	599 160	110 101	145 079	43 573	70 956
Olomoucký	348 619	51 118	68 165	30 963	11 639
Zlínský	243 630	59 485	103 134	100 076	15 633
Moravskoslezský	438 722	220 210	158 051	82 987	58 811

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	Kontaktní centra	Podpora samostatného bydlení	Tísňová péče	Tlumočnické služby	Průvodcovské a předčitatelské služby
Česká republika	262 087	156 419	160 293	100 775	21 728
Hl. m. Praha	52 480	34 659	86 175	67 541	4 399
Středočeský	24 870	8 345	18 798	-	-
Jihočeský	19 823	861	-	945	9 066
Plzeňský	9 990	-	2 338	1 668	1 691
Karlovarský	-	-	1 612	-	1 798
Ústecký	48 065	21 036	-	5 190	695
Liberecký	-	21 903	-	1 180	462
Královéhradecký	4 220	6 973	33 068	4 695	1 005
Pardubický	-	6 537	-	-	709
Kraj Vysočina	3 620	829	5 460	6 900	710
Jihomoravský	70 684	1 409	3 317	5 033	1 193
Olomoucký	5 933	6 562	-	1 001	-
Zlínský	5 574	5 070	9 526	2 373	-
Moravskoslezský	16 829	42 235	-	4 247	-

5-5. Výše příjmů celkem za vybrané terénní a ambulantní sociální služby podle krajů v roce 2022

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

tis. Kč

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	Pečovatelská služba	Osobní asistence	Odlehčovací služby	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Terénní programy
Česká republika	4 866 717	1 475 141	1 467 880	755 336	628 136
Hl. m. Praha	653 840	444 918	353 100	149 532	266 867
Středočeský	588 934	182 863	169 612	68 846	43 591
Jihočeský	326 986	55 208	98 260	19 928	28 119
Plzeňský	271 951	17 910	37 955	34 523	24 782
Karlovarský	153 845	23 782	6 437	15 220	4 748
Ústecký	268 142	34 547	81 568	65 410	82 788
Liberecký	226 599	77 684	42 466	25 534	2 817
Královéhradecký	323 280	57 868	91 612	51 013	6 802
Pardubický	236 511	104 370	69 132	58 141	9 167
Kraj Vysočina	211 155	38 447	55 438	13 130	4 079
Jihomoravský	589 583	110 727	139 844	42 473	69 214
Olomoucký	348 049	50 783	67 540	30 900	11 639
Zlínský	244 033	59 730	102 996	98 623	15 515
Moravskoslezský	423 810	216 304	151 920	82 063	58 007

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	Kontaktní centra	Podpora samostatného bydlení	Tísňová péče	Tlumočnické služby	Průvodcovské a předčitatelské služby
Česká republika	261 967	155 527	156 770	100 836	21 684
Hl. m. Praha	52 480	34 477	84 408	67 541	4 399
Středočeský	24 842	8 035	18 345	-	-
Jihočeský	19 823	629	-	945	9 077
Plzeňský	9 986	-	2 307	1 667	1 572
Karlovarský	-	-	1 599	-	1 798
Ústecký	48 065	21 036	-	5 190	695
Liberecký	-	21 903	-	1 128	462
Královéhradecký	4 220	6 899	34 305	4 809	1 044
Pardubický	-	6 537	-	-	709
Kraj Vysočina	3 620	824	5 487	6 900	734
Jihomoravský	70 684	1 634	3 317	5 033	1 193
Olomoucký	5 845	6 562	-	1 001	-
Zlínský	5 574	5 050	7 002	2 374	-
Moravskoslezský	16 829	41 943	-	4 247	-

5-6. Počet uživatelů (klientů) vybraných terénních a ambulantních sociálních služeb podle krajů v roce 2022

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	Pečovatelská služba	Osobní asistence	Odlehčovací služby	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Terénní programy
Česká republika	95 011	10 454	14 427	33 184	61 166
Hl. m. Praha	11 768	2 560	2 325	6 496	24 939
Středočeský	12 528	1 599	1 899	4 527	4 168
Jihočeský	8 808	562	854	1 091	1 979
Plzeňský	7 048	160	250	2 866	2 453
Karlovarský	2 751	159	146	376	343
Ústecký	4 734	556	685	2 400	11 678
Liberecký	3 664	494	445	334	743
Královéhradecký	6 059	466	599	2 418	224
Pardubický	4 421	640	695	1 786	728
Kraj Vysočina	3 858	274	737	507	320
Jihomoravský	9 616	837	1 926	1 663	6 090
Olomoucký	6 992	395	781	2 548	765
Zlínský	4 064	520	1 299	1 215	1 446
Moravskoslezský	8 700	1 232	1 786	4 957	5 290

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	Kontaktní centra	Podpora samostatného bydlení	Tísňová péče	Tlumočnické služby	Průvodcovské a předčitatelské služby
Česká republika	25 438	1 076	5 664	7 004	704
Hl. m. Praha	7 982	125	3 550	2 802	143
Středočeský	1 904	53	401	-	-
Jihočeský	1 205	11	-	81	137
Plzeňský	1 065	-	200	1 396	145
Karlovarský	-	-	67	-	47
Ústecký	4 146	139	-	460	56
Liberecký	-	245	-	54	16
Královéhradecký	326	59	1 216	191	44
Pardubický	-	37	-	-	28
Kraj Vysočina	231	5	132	798	30
Jihomoravský	6 401	17	72	250	58
Olomoucký	309	41	-	122	-
Zlínský	446	27	26	650	-
Moravskoslezský	1 423	317	-	200	-

5-7. Evidovaný počet neuspokojených žádostí o vybrané sociální služby podle krajů v roce 2022

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	Pečovatelská služba	Osobní asistence	Odlehčovací služby	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Terénní programy
Česká republika	4 623	4 142	3 133	900	1 210
Hl. m. Praha	364	2 219	457	207	262
Středočeský	392	141	294	26	-
Jihočeský	611	56	174	14	2
Plzeňský	160	-	33	28	178
Karlovarský	161	4	-	8	-
Ústecký	248	29	178	35	7
Liberecký	192	251	64	41	-
Královéhradecký	84	20	116	139	-
Pardubický	120	131	317	27	-
Kraj Vysočina	540	45	69	-	5
Jihomoravský	335	260	177	108	678
Olomoucký	200	27	125	27	19
Zlínský	463	191	610	8	-
Moravskoslezský	753	768	519	232	59

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	Kontaktní centra	Podpora samostatného bydlení	Tísňová péče	Tlumočnické služby	Průvodcovské a předčitatelské služby
Česká republika	969	107	174	640	48
Hl. m. Praha	487	13	-	554	2
Středočeský	50	11	7	-	-
Jihočeský	5	-	-	81	9
Plzeňský	-	-	150	-	37
Karlovarský	-	-	10	-	-
Ústecký	30	12	-	-	-
Liberecký	-	8	-	-	-
Královéhradecký	-	5	2	-	-
Pardubický	-	-	-	-	-
Kraj Vysočina	-	-	5	-	-
Jihomoravský	391	-	-	-	-
Olomoucký	5	-	-	5	-
Zlínský	-	-	-	-	-
Moravskoslezský	1	58	-	-	-

5-8. Pečovatelská služba v letech 2000–2022

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Rok	Výdaje na službu celkem (v mil. Kč)	Počet uživatelů (klientů)	Průměrná roční úhrada od jednoho uživatele služby (v Kč)
2000	1 540	113 528	1 316
2001	1 588	114 203	1 473
2002	2 255	109 034	1 796
2003	2 051	116 128	1 793
2004	2 148	109 475	1 859
2005	1 593	112 927	2 028
2006	1 637	105 088	2 156
2007	1 591	98 373	4 263
2008	1 643	111 871	4 261
2009	1 903	114 364	5 063
2010	1 984	113 238	5 248
2011	2 101	113 607	5 802
2012	2 133	113 041	6 164
2013	2 233	111 048	6 078
2014	2 317	109 962	6 484
2015	2 493	111 375	6 886
2016	2 633	106 673	7 436
2017	3 000	103 604	7 652
2018	3 474	103 312	7 739
2019	3 847	104 658	8 189
2020	4 412	100 480	8 529
2021	4 979	97 766	9 074
2022	4 923	95 011	10 562

Pozn.: Plně srovnatelné od roku 2007

5-9. Vybraná pobytová zařízení sociálních služeb (stav k 31. 12.)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Rok	Domovy pro seniory	Domovy se zvláštním režimem	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	Azylové domy	Chráněné bydlení	Týdenní stacionáře	Domy na půl cesty
Zařízení							
2012	480	210	212	214	148	67	41
2013	491	228	212	215	161	65	34
2014	500	263	210	211	178	63	35
2015	496	276	212	215	196	60	34
2016	514	307	209	211	205	57	37
2017	519	322	204	214	207	57	36
2018	525	341	204	217	210	51	37
2019	524	349	204	211	210	49	34
2020	524	367	208	214	220	46	27
2021	526	376	207	213	227	46	26
2022	525	396	208	212	222	47	24
Lůžka							
2012	37 477	10 740	13 820	6 534	2 743	951	429
2013	38 091	12 048	13 423	6 661	2 956	897	355
2014	37 327	14 354	12 926	7 002	3 214	845	381
2015	37 200	15 494	12 707	7 311	3 556	836	376
2016	37 247	17 784	12 402	7 111	3 898	779	408
2017	37 037	18 853	12 231	7 199	4 014	868	396
2018	37 048	20 075	11 999	7 265	4 104	820	407
2019	36 688	20 904	11 854	7 122	4 063	782	380
2020	36 465	22 192	11 763	7 256	4 252	772	284
2021	35 842	23 062	11 682	7 204	4 535	766	266
2022	35 839	24 822	11 458	7 182	4 459	737	258
Klienti (uživatelé)							
2012	36 197	10 300	13 334	5 454	2 606	827	314
2013	36 598	11 564	12 956	5 380	2 803	773	283
2014	35 882	13 668	12 500	5 554	2 979	750	285
2015	35 944	14 783	12 206	5 485	3 280	735	248
2016	35 829	16 856	11 997	5 355	3 660	692	228
2017	35 501	17 856	11 815	5 451	3 766	770	259
2018	35 489	18 954	11 630	5 289	3 888	731	276
2019	35 275	19 833	11 472	5 568	3 837	718	228
2020	32 032	18 877	11 042	5 069	3 925	680	189
2021	33 750	21 086	11 068	5 114	4 167	659	200
2022	34 172	23 158	11 016	5 543	4 181	639	179
Výdaje na sociální služby (tis. Kč)							
2012	10 198 414	3 343 796	4 865 623	727 007	477 094	243 895	70 178
2013	10 663 548	3 744 971	4 852 794	663 408	544 016	238 867	56 418
2014	10 907 334	4 598 931	5 010 605	736 391	674 903	246 381	62 755
2015	11 278 162	5 151 772	5 220 070	758 826	787 403	284 653	61 260
2016	11 596 192	6 108 318	5 186 742	749 239	948 125	249 046	61 650
2017	12 859 207	7 322 019	5 748 341	852 799	1 096 813	357 291	70 406
2018	14 610 992	8 649 389	6 332 778	985 105	1 300 139	384 700	93 293
2019	15 558 983	9 735 335	6 948 209	1 030 032	1 400 586	404 899	75 681
2020	18 003 417	11 679 459	7 737 427	1 213 963	1 581 296	420 284	57 892
2021	18 933 236	13 023 314	8 777 905	1 282 683	1 977 892	453 388	62 372
2022	19 319 267	13 801 978	8 672 869	1 276 293	1 935 499	447 116	65 088

5-10. Počet zařízení sociálních služeb a jejich kapacita v roce 2022

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Druh služby (uvedené v § 34 zákona č. 108/2006 Sb.)	Počet služeb celkem	Kapacita služby (počet lůžek)
Centra denních služeb	72	-
Denní stacionáře	264	-
Týdenní stacionáře	47	737
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	208	11 458
Domovy pro seniory	525	35 839
Domovy se zvláštním režimem	396	24 822
Chráněné bydlení	222	4 459
Azylové domy	212	7 182
Domy na půl cesty	24	258
Zařízení pro krizovou pomoc	44	47
Nízkoprahová denní centra	73	-
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	242	-
Noclehárny	80	-
Terapeutické komunity	15	280
Sociální poradny	523	-
Sociálně terapeutické dílny	150	-
Sociální rehabilitace	319	411
Pracoviště rané péče	49	-
Intervenční centra	17	-
Služby následné péče	49	355
Celkem ČR	3 531	85 848

5-11. Počet zařízení sociálních služeb podle zřizovatele v roce 2022

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Druh služby (uvedené v § 34 zákona č. 108/2006 Sb.)	Celkem	v tom:					
		Státní	Krajské	Obecní	nestátní neziskové organizace ¹⁾		Ostatní ²⁾
					celkem	z toho církevní	
Centra denních služeb	72	-	5	12	55	22	-
Denní stacionáře	264	2	31	80	147	63	4
Týdenní stacionáře	47	1	19	7	20	8	-
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	208	5	143	27	29	14	4
Domovy pro seniory	525	-	166	168	113	64	78
Domovy se zvláštním režimem	396	-	127	84	112	27	73
Chráněné bydlení	222	3	102	13	99	34	5
Azylové domy	212	-	9	42	161	81	-
Domy na půl cesty	24	-	1	1	22	5	-
Zařízení pro krizovou pomoc	44	-	1	1	42	11	-
Nízkoprahová denní centra	73	-	-	5	68	36	-
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	242	-	2	15	223	81	2
Noclehárny	80	-	1	18	61	30	-
Terapeutické komunity	15	-	1		14	2	-
Sociální poradny	523	1	26	29	459	84	8
Sociálně terapeutické dílny	150	1	29	4	116	38	-
Centra sociálně rehabilitačních služeb	319	6	9	4	296	60	4
Pracoviště rané péče	49	1	-	2	45	13	1
Intervenční centra	17	-	6	-	11	4	-
Služby následné péče	49	1	1	1	46	6	-
Celkem	3 531	21	679	513	2 139	683	179

¹⁾ zahrnuje spolky a pobočné spolky, nadace a nadační fondy, účelová zařízení církví, obecně prospěšné společnosti, ústavy a školské právnické osoby

²⁾ zahrnuje ostatní právní formy, např. akciové společnosti, společnosti s ručením omezením, družstva, podnikající fyzické osoby apod.

5-12. Kapacita (počet lůžek) zařízení sociálních služeb podle zřizovatele v roce 2022

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Druh služby (uvedené v § 34 zákona č. 108/2006 Sb.)	Celkem	v tom:					
		Státní	Krajské	Obecní	nestátní neziskové organizace ¹⁾		Ostatní ²⁾
					celkem	z toho církevní	
Centra denních služeb	-	-	-	-	-	-	-
Denní stacionáře	-	-	-	-	-	-	-
Týdenní stacionáře	737	63	332	89	253	68	-
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	11 458	627	9 064	1 005	638	301	124
Domovy pro seniory	35 839	-	14 300	13 773	4 371	2 401	3 395
Domovy se zvláštním režimem	24 822	-	7 966	5 132	6 269	757	5 455
Chráněné bydlení	4 459	89	2 268	186	1 709	496	207
Azylové domy	7 182	-	325	1 245	5 612	2 858	-
Domy na půl cesty	258	-	3	3	252	51	-
Zařízení pro krizovou pomoc	47	-	-	-	47	9	-
Nízkoprahová denní centra	-	-	-	-	-	-	-
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	-	-	-	-	-	-	-
Noclehárny	-	-	-	-	-	-	-
Terapeutické komunity	280	-	15	-	265	27	-
Sociální poradny	-	-	-	-	-	-	-
Sociálně terapeutické dílny	-	-	-	-	-	-	-
Centra sociálně rehabilitačních služeb	411	48	70	10	283	101	-
Pracoviště rané péče	-	-	-	-	-	-	-
Intervenční centra	-	-	-	-	-	-	-
Služby následné péče	355	24	6	12	313	42	-
Celkem	85 848	851	34 349	21 455	20 012	7 111	9 181

¹⁾ zahrnuje spolky a pobočné spolky, nadace a nadační fondy, účelová zařízení církví, obecně prospěšné společnosti, ústavy a školské právnické osoby

²⁾ zahrnuje ostatní právní formy, např. akciové společnosti, společnosti s ručením omezením, družstva, podnikající fyzické osoby apod.

5-13. Ekonomické ukazatele vybraných zařízení sociálních služeb podle zřizovatele v roce 2022

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Druh služby (uvedené v § 34 zákona č. 108/2006 Sb.)	Počet služeb	Kapacita služby (počet lůžek)	PŘÍJMY (v tis. Kč)			VÝDAJE (v tis. Kč)		
			Celkem	z toho		Celkem	v tom	
				z úhrad za ubytování, stravu a poskyt. péči	dotace ¹⁾		neinvestiční	investiční
celkem								
Domovy pro seniory	525	35 839	20 131 816	9 586 991	7 561 468	19 319 267	18 819 721	499 546
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	209	11 477	9 021 063	3 137 304	4 799 245	8 672 869	8 384 477	288 392
Domovy se zvláštním režimem	395	24 803	13 957 543	6 669 147	4 516 605	13 801 978	13 588 556	213 422
Denní a týdenní stacionáře	311	737	1 784 611	281 868	1 330 304	1 806 389	1 762 590	43 800
Azylové domy	212	7 182	1 302 176	198 011	857 281	1 276 293	1 245 350	30 943
Chráněné bydlení	222	4 459	2 062 992	575 605	1 333 984	1 935 499	1 905 190	30 309
státní a krajská zařízení sociálních služeb								
Domovy pro seniory	166	14 300	8 390 280	3 872 716	3 391 398	7 796 702	7 445 849	350 854
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	148	9 691	7 562 619	2 691 985	4 134 742	7 485 028	7 202 539	282 489
Domovy se zvláštním režimem	127	7 966	5 451 095	2 308 937	2 331 632	5 170 028	5 034 899	135 129
Denní a týdenní stacionáře	53	395	532 725	74 191	435 565	525 990	525 076	914
Azylové domy	9	325	67 044	6 090	60 407	67 873	66 338	1 534
Chráněné bydlení	105	2 357	1 187 354	333 931	783 058	1 121 303	1 093 039	28 263
obecní zařízení sociálních služeb								
Domovy pro seniory	168	13 773	7 626 238	3 617 368	3 026 060	7 520 840	7 440 686	80 154
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	27	1 005	930 985	250 791	414 896	696 724	695 911	813
Domovy se zvláštním režimem	84	5 132	3 181 241	1 535 377	1 271 657	3 077 145	3 048 875	28 270
Denní a týdenní stacionáře	87	89	393 622	62 676	309 414	389 902	386 483	3 419
Azylové domy	42	1 245	197 096	28 595	145 202	197 721	196 704	1 017
Chráněné bydlení	13	186	107 275	20 631	64 437	82 637	82 637	-
ostatní (nestátní) zařízení sociálních služeb								
Domovy pro seniory	191	7 766	4 115 299	2 096 906	1 144 011	4 001 725	3 933 187	68 538
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	34	781	527 458	194 527	249 607	491 118	486 027	5 090
Domovy se zvláštním režimem	184	11 705	5 325 208	2 824 833	913 316	5 554 805	5 504 782	50 023
Denní a týdenní stacionáře	171	253	858 264	145 002	585 325	890 498	851 031	39 466
Azylové domy	161	5 612	1 038 036	163 326	651 672	1 010 699	982 307	28 392
Chráněné bydlení	104	1 916	768 363	221 043	486 489	731 559	729 514	2 046

¹⁾ jedná se o dotace od státu a dotace od zřizovatele

5-14. Uživatelé (klienti) zařízení sociálních služeb v roce 2022

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Druh služby (uvedené v § 34 zákona č. 108/2006 Sb.)	Počet uživatelů (klientů) k 31. 12. 2021	Pohyb ve sledovaném roce			Počet uživatelů (klientů) k 31. 12. 2022	z toho	
		přijetí	propuštění	zemřelí		trvale upoutaní na lůžko	mobilitní za pomocí druhé osoby nebo technických pomůcek
Týdenní stacionáře	642	167	148	22	639	9	143
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	10 967	1 068	361	658	11 016	1 194	3 676
Domovy pro seniory	33 731	12 761	1 677	10 643	34 172	9 408	18 321
Domovy se zvláštním režimem	20 494	11 810	1 694	7 452	23 158	6 117	9 846
Chráněné bydlení	4 108	771	599	99	4 181	15	340
Azylové domy	5 180	10 760	10 357	40	5 543	1	40
Domy na půl cesty	177	410	408	-	179	-	-
Zařízení pro krizovou pomoc	24	727	736	-	15	-	-
Terapeutické komunity	196	421	387	-	230	-	-
Centra sociálně rehabilitačních služeb	214	785	753	5	241	1	23
Služby následné péče	246	495	474	-	267	-	5
Celkem ČR	75 979	40 175	17 594	18 919	79 641	16 745	32 394

5-15. Počet uživatelů (klientů) sociálních služeb podle krajů v roce 2022

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	Počet uživatelů (klientů) k 31. 12. 2022							
	domovy pro seniory	domovy se zvláštním režimem	domov pro osoby se zdravotním postižením	azylové domy	chráněné bydlení	týdenní stacionáře	terapeutické komunity	domy na půl cesty
Česká republika	34 172	23 158	11 016	5 543	4 181	639	230	179
Hl. m. Praha	2 479	1 606	444	690	265	125	-	32
Středočeský	4 709	3 094	1 512	424	502	138	36	16
Jihočeský	2 939	1 015	532	303	279	70	64	-
Plzeňský	1 495	1 575	1 018	223	262	27	12	8
Karlovarský	821	671	368	120	105	14	-	7
Ústecký	3 010	2 337	1 294	539	499	25	14	9
Liberecký	1 026	964	332	183	140	40	13	10
Královéhradecký	2 322	877	610	193	183	4	-	-
Pardubický	1 904	1 278	598	194	156	28	-	19
Kraj Vysočina	1 939	1 252	484	199	233	23	12	7
Jihomoravský	2 509	3 213	1 083	571	411	112	30	8
Olomoucký	2 439	1 133	893	640	312	6	30	6
Zlínský	2 293	1 338	656	305	280	20	-	23
Moravskoslezský	4 287	2 805	1 192	959	554	7	19	34

5-15. Počet uživatelů (klientů) sociálních služeb podle krajů v roce 2022

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

dokončení

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	Počet uživatelů (klientů) za sledovaný rok					
	nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	nízkoprahová denní centra	noclehárny	zařízení pro krizovou pomoc	denní stacionáře	centra denních služeb
Česká republika	33 396	25 779	56 356	16 189	6 956	3 255
Hl. m. Praha	4 073	6 653	43 125	3 354	749	432
Středočeský	3 144	988	503	1 402	828	30
Jihočeský	2 077	407	388	1 696	322	158
Plzeňský	1 253	695	568	533	236	19
Karlovarský	880	472	366	69	158	30
Ústecký	5 194	1 448	793	1 109	286	37
Liberecký	1 266	689	228	-	228	167
Královéhradecký	2 328	448	425	112	521	151
Pardubický	1 077	6 653	5 239	1 443	303	101
Kraj Vysočina	1 772	-	49	432	749	129
Jihomoravský	3 308	1 804	1 277	2 788	664	149
Olomoucký	1 861	1 514	882	275	462	198
Zlínský	1 524	750	386	242	412	315
Moravskoslezský	3 639	3 258	2 127	2 734	1 038	1 339

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	Počet uživatelů (klientů) za sledovaný rok					
	sociální poradny	sociální rehabilitace	sociálně terapeu- tické dílny	pracoviště rané péče	intervenční centra	služby následné péče
Česká republika	317 977	36 027	4 742	7 685	4 860	2 912
Hl. m. Praha	77 353	7 088	201	1 787	605	755
Středočeský	20 674	2 443	422	478	557	463
Jihočeský	16 066	1 523	632	1 000	318	227
Plzeňský	21 973	5 106	147	200	71	44
Karlovarský	5 056	906	185	87	150	147
Ústecký	30 894	1 777	849	75	661	114
Liberecký	11 281	633	197	363	97	54
Královéhradecký	15 279	1 575	103	589	325	70
Pardubický	10 587	1 727	217	453	303	-
Kraj Vysočina	34 486	4 255	137	310	160	65
Jihomoravský	21 645	3 771	247	676	765	411
Olomoucký	11 852	1 129	79	917	130	46
Zlínský	8 974	1 798	470	169	256	99
Moravskoslezský	31 857	2 296	856	581	462	417

5-16. Evidovaný počet neuspokojených žádostí v zařízeních sociálních služeb podle krajů k 31. 12. 2022

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	domovy pro seniory	domovy se zvláštním režimem	azylové domy	domovy pro osoby se zdravotním postižením	sociální poradny	chráněné bydlení	nocle- hárny	sociální rehabili- tace	nízko- prahová zařízení pro děti a mládež	raná péče
Česká republika	51 548	26 381	7 778	3 184	3 281	2 375	1 836	1 052	900	631
Hl. m. Praha	5 194	3 193	1 572	163	351	176	409	241	15	281
Středočeský	7 056	1 891	738	359	171	98	157	16	22	18
Jihočeský	7 583	1 266	646	143	749	160	22	2	464	91
Plzeňský	1 203	1 455	128	336	114	105	-	16	22	-
Karlovarský	460	519	77	32	115	44	28	58	17	11
Ústecký	4 246	2 319	1 015	401	684	122	84	31	56	-
Liberecký	1 416	784	311	69	39	57	59	4	34	41
Královéhradecký	2 983	1 097	122	329	513	116	226	18	57	5
Pardubický	1 930	602	238	155	82	38	71	34	4	17
Kraj Vysočina	2 471	1 163	581	126	22	163	6	24	31	-
Jihomoravský	3 500	3 508	549	322	146	298	49	140	80	103
Olomoucký	4 677	2 571	393	151	20	261	139	6	2	10
Zlínský	2 658	2 045	276	122	85	172	25	181	-	-
Moravskoslezský	6 171	3 968	1 132	476	190	565	561	281	96	54

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	služby následné péče	zařízení pro krizovou pomoc	denní stacio- náře	centra denních služeb	nízko- prahová denní centra	terapeu- tické komunity	týdenní stacio- náře	sociálně terapeu- tické dílny	intervenční centra	domy na půl cesty
Česká republika	551	383	59	288	472	166	125	124	61	78
Hl. m. Praha	82	321	7	73	174	-	8	18	3	1
Středočeský	27	3	-	26	13	66	22	9	2	2
Jihočeský	54	25	-	9	-	10	20	3	-	-
Plzeňský	81	-	-	-	-	-	-	2	-	-
Karlovarský	-	-	-	20	-	-	-	1	11	-
Ústecký	1	6	2	22	34	64	1	10	-	34
Liberecký	18	-	10	7	27	26	5	-	-	5
Královéhradecký	-	4	-	4	24	-	-	3	-	-
Pardubický	-	11	23	4	1	-	2	-	3	14
Kraj Vysočina	28	-	-	12	-	-	4	6	-	1
Jihomoravský	101	-	3	27	7	-	53	16	-	4
Olomoucký	59	13	4	15	43	-	4	9	42	-
Zlínský	16	-	10	43	-	-	-	8	-	-
Moravskoslezský	84	-	-	26	149	-	6	39	-	17

5-17. Počet bytů v domech s pečovatelskou službou v roce 2016 a 2021

Zdroj dat: ČSÚ, výkaz VI 1-01 TOVK

ČR, kraje	2016	2021
Česká republika	34 156	36 338
Hl. m. Praha	2 122	2 209
Středočeský	3 573	3 855
Jihočeský	2 765	3 262
Plzeňský	2 374	2 402
Karlovarský	1 128	1 058
Ústecký	2 496	2 335
Liberecký	2 283	2 532
Královéhradecký	2 337	2 406
Pardubický	1 759	2 125
Kraj Vysočina	2 424	2 453
Jihomoravský	3 345	4 019
Olomoucký	2 258	2 483
Zlínský	1 873	1 728
Moravskoslezský	3 419	3 471

Poznámka: Pouze zjištěné údaje. V roce 2021 nebyly zjištěny údaje u 122 obcí (z celkového počtu 6 258 obcí)

6. Evropský systém jednotných statistik sociální ochrany (ESSPROS)

Evropský systém jednotných statistik sociální ochrany (The European System of integrated Social PROtection Statistics – ESSPROS) byl určen Eurostatem v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 458/2007 ze dne 25. dubna 2007, o Evropském systému jednotné statistiky sociální ochrany (ESSPROS), jako specifický nástroj vzájemně srovnatelného statistického sledování sociální ochrany v členských státech EU. Pro využití tohoto systému v ČR byla v roce 2000 na základě dohody mezi ČSÚ a MPSV ustavena meziresortní pracovní skupina pod gescí MPSV, která řeší jeho zavádění v podmínkách ČR. ESSPROS se člení na Základní systém odpovídající standardním informacím o příjmech a výdajích v oblasti sociální ochrany a moduly poskytující doplňkové statistické informace. Veškeré transakce, které spadají do rámce ESSPROS, by měly být účetně podchyceny. V případech, kdy není účetnictví v potřebné míře k dispozici, je možné využít údajů ze statistických a jiných administrativních zdrojů, výjimečně i odborných odhadů.

V základním systému ESSPROS je sociální ochrana definována jako souhrn intervencí ze strany veřejných nebo soukromých institucí, jejichž cílem je ulehčit domácnostem a jednotlivcům zátěž vyplývající z předem určených rizik a potřeb, pokud tak nečiní jiná souběžná reciproční nebo individuální úmluva. Seznam rizik a potřeb, které jsou považovány za funkce sociální ochrany, je stanoven následovně:

nemoc/zdravotní péče – peněžní podpora vyplácená v souvislosti s tělesnou nebo duševní nemocí, kromě invalidity; zdravotní péče zaměřená na udržení nebo zlepšení zdravotního stavu osob v systému sociální ochrany bez ohledu na původ nemoci;

invalidita – peněžní nebo naturální podpora (kromě zdravotní péče), jejímž důvodem je nemožnost tělesně nebo duševně postižených osob vykonávat ekonomickou nebo sociální činnost;

stáří – peněžní nebo naturální podpora (kromě zdravotní péče) v souvislosti se stářím;

pozůstalí – peněžní nebo naturální podpora v souvislosti s úmrtím člena rodiny;

rodina/děti – peněžní nebo naturální podpora (kromě zdravotní péče) při výdajích spojených s těhotenstvím, narozením a adopcí dítěte, výchovou dětí a péčí o ostatní členy rodiny;

nezaměstnanost – peněžní nebo naturální podpora v souvislosti s nezaměstnaností;

bydlení – pomoc poskytovaná na náklady spojené s bydlením;

sociální vyloučení jinde neklasifikované – peněžní nebo naturální podpora (kromě zdravotní péče) konkrétně určená k odstranění nebo zmírnění sociálního vyloučení, pokud není poskytována v rámci některé z ostatních funkcí sociální ochrany.

Základní systém řeší sociální ochranu poskytovanou ve formě plateb, náhrad a přímo poskytovaného zboží a služeb domácnostem a jednotlivcům. Metodika výpočtu výdajů na sociální ochranu podle systému ESSPROS je odlišná od metodiky používané k vyjádření výdajů na dávky sociálního zabezpečení používané v ostatních kapitolách této publikace.

Výdaje na sociální ochranu podle základního systému ESSPROS v roce 2021

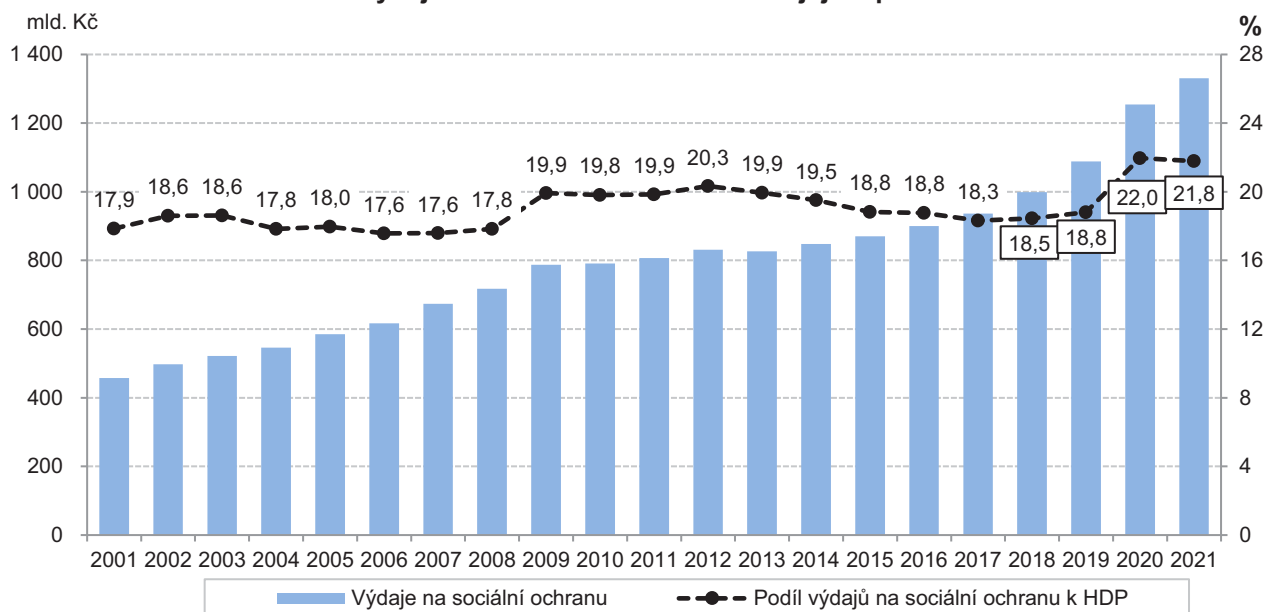
Vzhledem k tomu, že do výpočtu výdajů na sociální ochranu podle systému ESSPROS jsou zahrnuty údaje z mnoha datových zdrojů, jsou informace za mezinárodní srovnání dostupné s dvouletým zpožděním.

Vývoj výdajů na sociální ochranu v Česku má dlouhodobě rostoucí tendenci. V roce 2021 dosáhly tyto výdaje hodnoty 1 330,9 mld. Kč (včetně administrativních nákladů), což byl oproti předchozímu roku nárůst o 77 mld. Kč. Jejich podíl na hrubém domácím produktu (HDP) od roku 2012, kdy dosáhl 20,3 %, klesal až do roku 2017 a dále opět mírně rostl. V roce 2020 vzhledem k výraznému nárůstu výdajů v souvislosti s pandemií

Covid-19, dosahovaly výdaje na sociální ochranu podle systému ESSPROS 22 % HDP, v roce 2021 došlo k mírnému poklesu tohoto podílového ukazatele a výdaje na sociální ochranu tvořily 21,8 % HDP.

Graf 6.1 Výdaje na sociální ochranu v ČR a jejich podíl k HDP

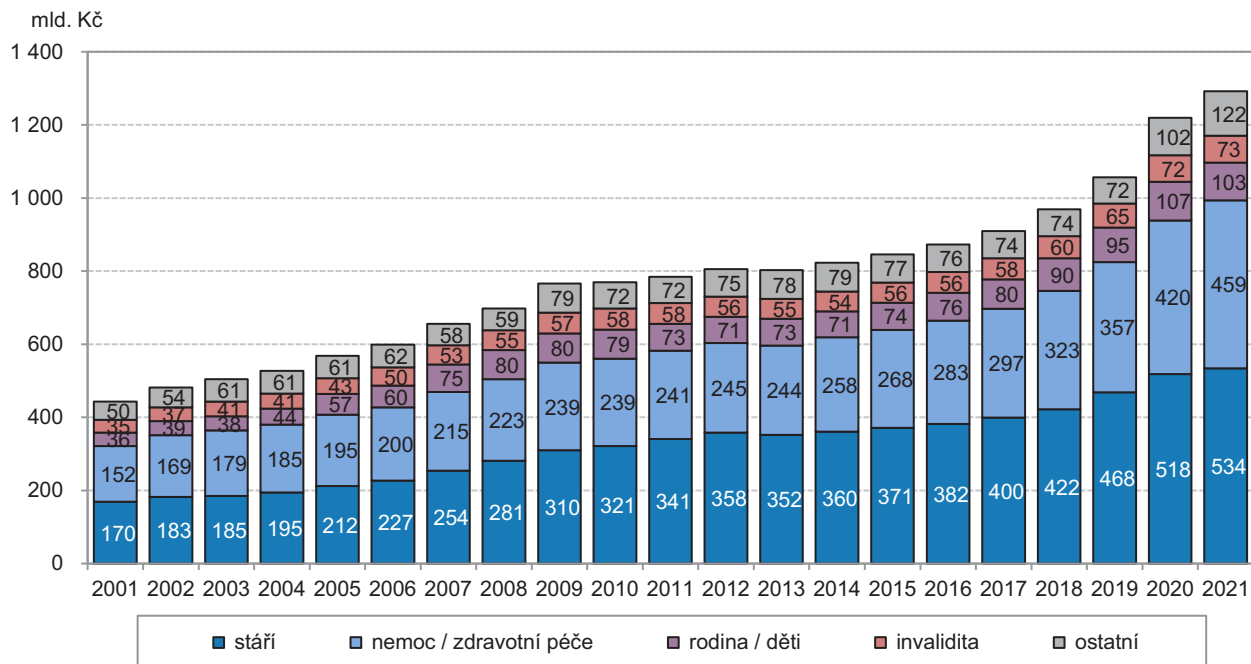

Pozn.: Výdaje na sociální ochranu včetně administrativních nákladů.

Zdroj dat: MPSV

V rámci výdajů České republiky na sociální ochranu jsou nejvyšší částky v členění základního systému ESSPROS vypláceny na funkci sociální ochrany **stáří**, která v roce 2021 tvořila 41 % výdajů (534 mld. Kč). Druhou výdajově nejvýznamnější funkcí sociální ochrany je **nemoc/zdravotní péče**, na níž bylo spotřebováno 36 % (459 mld. Kč) celkových výdajů. Řádově nižší jsou hodnoty výdajů na funkce **rodina/děti** nebo **invalidita**, které představují 8 %, respektive 6 % výdajů na sociální ochranu.

Graf 6.2 Výdaje na sociální ochranu v ČR podle základního systému ESSPROS

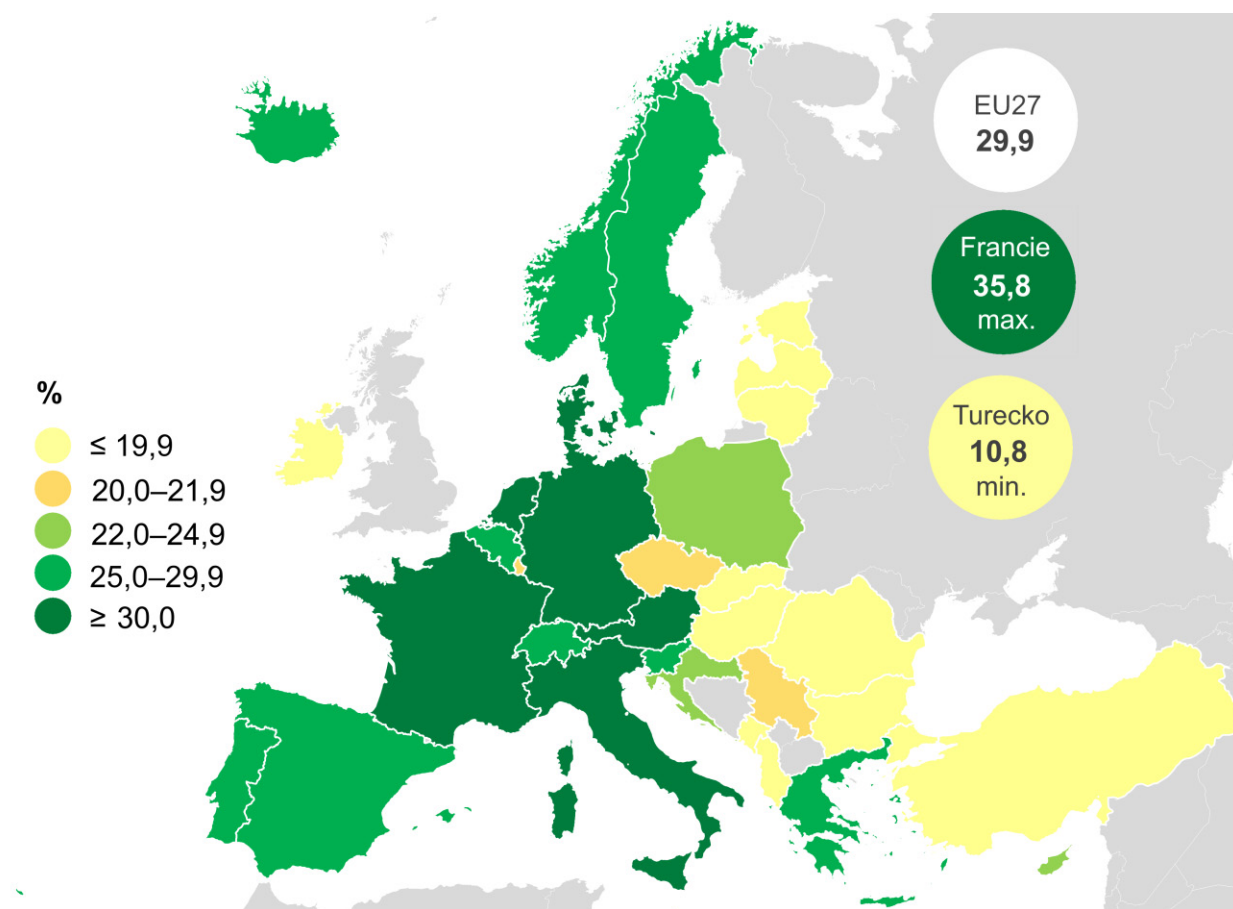
Pozn.: Výdaje nezahnují administrativní náklady

Zdroj dat: MPSV

Mezinárodní srovnání výdajů na sociální ochranu podle základního systému ESSPROS v roce 2021

Podíl výdajů na sociální ochranu z celkového objemu HDP dané země se v jednotlivých zemích Evropské Unie značně liší. Nejnižší podíl na HDP v rámci zemí EU, méně než 20 %, vydávaly v roce 2020 Irsko, Rumunsko, Maďarsko, Malta, Bulharsko, Slovensko a všechny tři pobaltské země. Mezi 20 % a 24,9 % HDP tvořily výdaje na sociální ochranu v Česku, Polsku, Chorvatsku, Lucembursku a na Kypru. Španělsko, Portugalsko, Řecko, Švédsko a Slovinsko vydávalo na sociální ochranu částky v hodnotě 25 až 29,9 % HDP. Výdaje na sociální ochranu odpovídající 30 až 34,9 % HDP byly v roce 2021 evidovány v Belgii, Dánsku, Nizozemsku, Finsku, Itálii, Německu a Rakousku. Nejvyšší výdaje na sociální ochranu vydala Francie, celkem 35,8 % HDP.

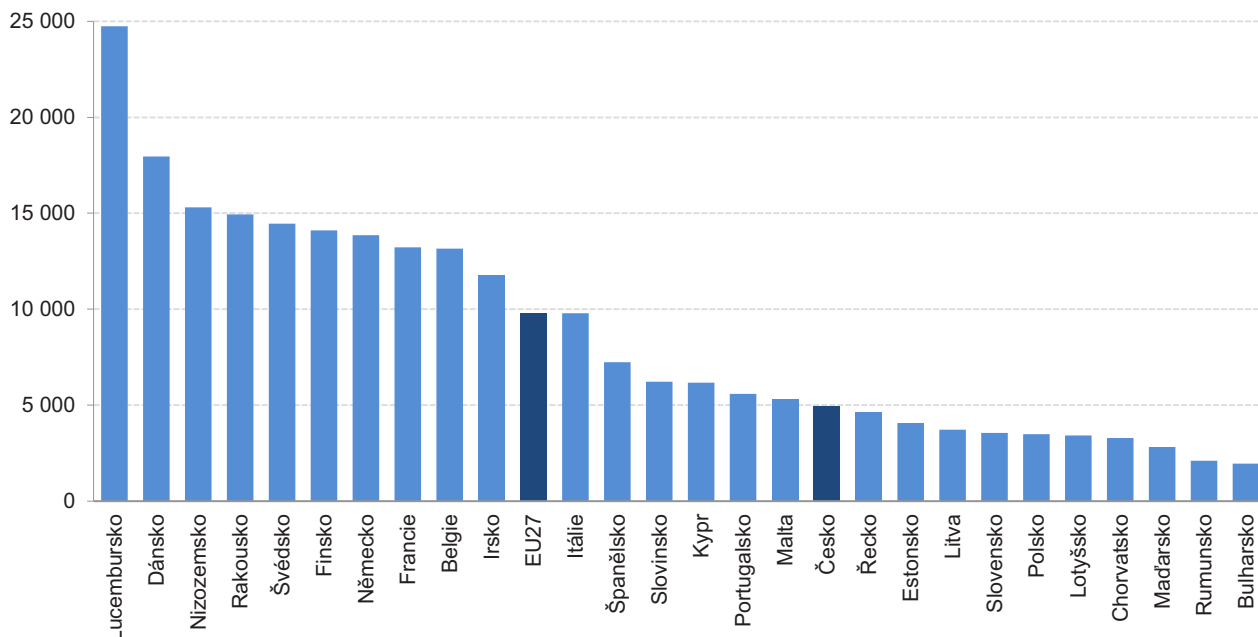
Obr 6.1 Podíl výdajů na sociální ochranu k HDP ve vybraných evropských zemích (v %), 2021

Zdroj dat: Eurostat: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/social-protection/database> údaje k 10. 11. 2023

Bezmála 5 000 euro na jednoho obyvatele vydává Česká republika na sociální ochranu, téměř o polovinu méně než jsou průměrné výdaje v Evropské Unii (EU 27). Podobný objem výdajů v přepočtu na jednoho obyvatele jako v České republice, je na sociální ochranu vynakládán Řecku, Portugalsku a na Maltě. Více než 1,5násobek průměrných výdajů EU 27 vydalo v roce 2021 Rakousko, Nizozemsko a Dánsko a více než 2,5násobek Lucembursko. Naopak méně než třetinu průměrných výdajů v EU 27 vynaložilo na sociální ochranu v témže roce v přepočtu na jednoho obyvatele Bulharsko, Rumunsko, Maďarsko.

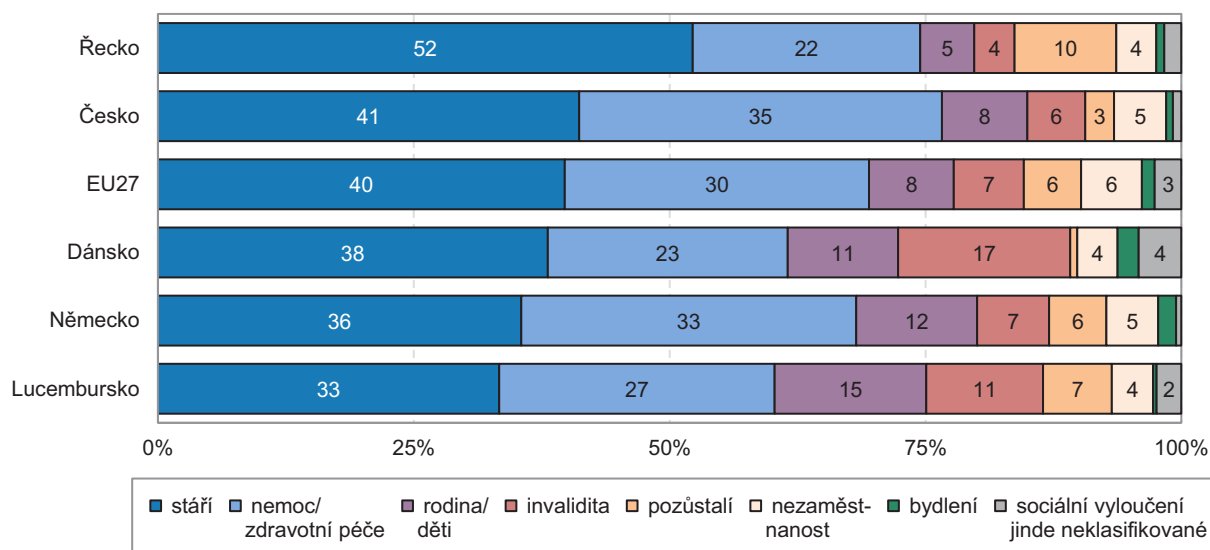
Graf 6.3 Výdaje na sociální ochranu v zemích Evropské Unie, v eurech na 1 obyvatele, 2021

Zdroj dat: Eurostat: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/social-protection/database> údaje k 10. 11. 2023

Struktura výdajů podle funkcí sociální ochrany se v jednotlivých zemích poměrně výrazně odlišuje. Většina států vynakládá největší část celkových výdajů na sociální ochranu na funkci **stáří** (40 až 50 %). V Řecku tvořily v roce 2021 výdaje na **stáří** dokonce 52 %. Mezi státy, které vydají třetinu nebo více celkových výdajů na sociální ochranu na funkci **nemoc/zdravotní péče**, patří Irsko, Nizozemsko, Chorvatsko, Česko, Slovinsko a Lotyšsko. Nejvyšší podíl výdajů na funkci **invalidita** byl v roce 2021 v Dánsku (17 %), nejnižší pak v Řecku, Rumunsku, Polsku, na Maltě a na Kypru (méně než 5 %). Na funkci **pozůstalí** vynaložilo největší část (v porovnání s ostatními státy) celkových výdajů na sociální ochranu Řecko, Španělsko, Itálie (mezi 9 a 10 %). Poměrně vysoký podíl výdajů (15 %) na funkci **rodina/děti** byl v roce 2021 v Polsku a Lucembursku, dále v Estonsku (13 %), naopak nízký (méně než 5 %) v Itálii, Nizozemsku a na Kypru. V Česku je oproti průměru EU vydáváno více na funkci **nemoc/zdravotní péče**, naopak méně na **pozůstalé**. Výdaje na funkci **stáří** tvoří v Česku podobný podíl z celkových výdajů na sociální ochranu jako je průměr EU.

Graf 6.4 Struktura výdajů podle funkcí sociální ochrany ve vybraných evropských zemích, 2021

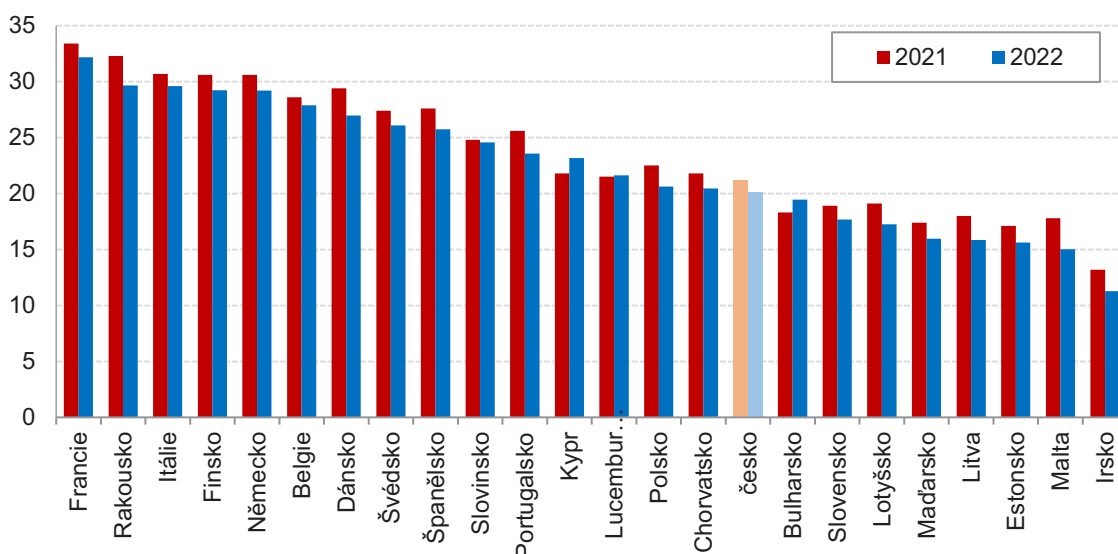

Zdroj dat: Eurostat: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/social-protection/database> údaje k 10. 11. 2023

Odhad za rok 2022 za vybrané státy EU

V roce 2022 vzrostly výdaje na dávky sociální ochrany ve většině členských států EU, pro které jsou dostupné první odhady za rok 2022. Zatímco absolutní výdaje na sociální ochranu v místních měnách ve většině členských zemích vzrostly, v relativním vyjádření (jako podíl na HDP) naopak došlo k poklesu. Je to dáno tím, že HDP vzrostl více než výdaje na sociální dávky, vzhledem k výjimečným výdajům v roce 2020 a 2021 v důsledku pandemie covid-19. Výdaje na dávky sociální ochrany jako procento HDP klesly ve všech členských státech (s dostupnými odhady), kromě Bulharska a Kypru. Nejvyšší výdaje na dávky sociální ochrany vyjádřené jako procento HDP byly podle předběžných dat ve Francii (32 %), Rakousku a Itálii (v obou 30 %), naopak nejnižší v Irsku (11 %), na Maltě (15 %), Estonsku, Lotyšsku a Maďarsku (16 %). V Česku bylo v roce 2022 vydáno na sociální ochranu 20 % HDP. Uvedené údaje nezahrnují administrativní výdaje, nelze je tedy srovnávat s údaji v tabulkách za předchozí roky.

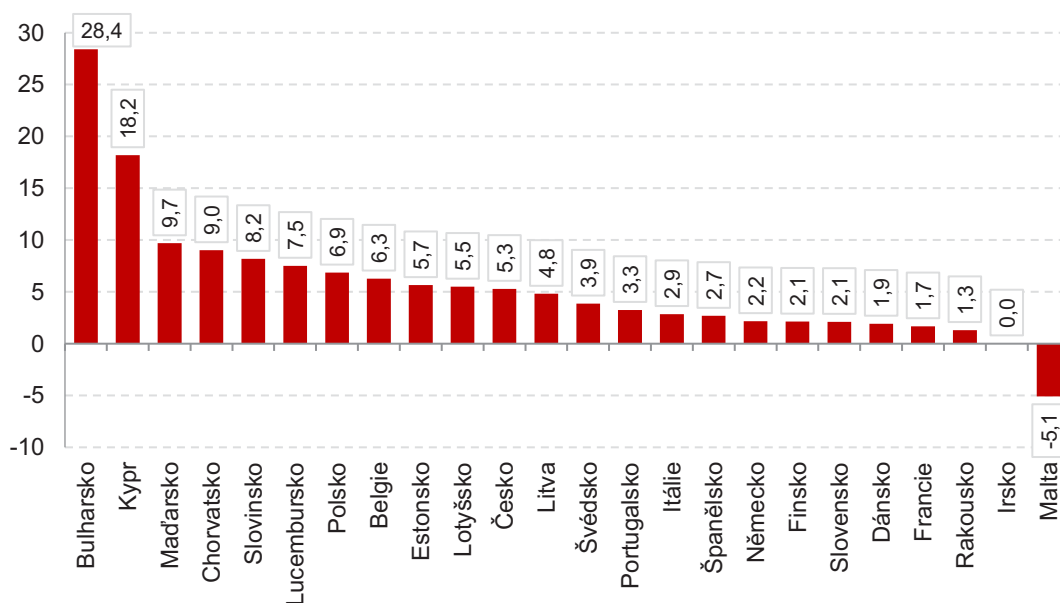
Graf 6.5 Podíl výdajů na sociální ochranu k HDP ve vybraných zemích EU (v %), 2021

Pozn.: Výdaje nezahrnují administrativní náklady.

Zdroj dat: Eurostat: (<https://ec.europa.eu/eurostat/web/social-protection/database/early-estimates>) údaje k 11. 11. 2023

Graf 6.6 Změna ve výdajích na sociální ochranu v národní měně mezi roky 2022 a 2021 (v %)

Pozn.: Výdaje nezahrnují administrativní náklady.

Zdroj dat: Eurostat: (<https://ec.europa.eu/eurostat/web/social-protection/database/early-estimates>) údaje k 11. 11. 2023

Další informace o vývoji výdajů na sociální ochranu podle evropského statistického systému ESSPROS jsou dostupné na internetových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) <https://www.mpsv.cz/web/cz/vyvoj-vydaju-na-socialni-ochranu-podle-evropskeho-statistickeho-systemu-esspros> .

Mezinárodní srovnání výdajů na sociální ochranu v rámci zemí EU a další podrobné informace jsou k dispozici na internetových stránkách Eurostatu <https://ec.europa.eu/eurostat/web/social-protection/database>

Metodika jednotných statistik sociální ochrany ESSPROS je dostupná rovněž na stránkách Eurostatu: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/social-protection/methodology>.

6-1. Výdaje na sociální ochranu v ČR podle základního systému ESSPROS (1995–2021)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

mil. Kč

Rok	Výdaje na sociální ochranu celkem ¹⁾	v tom podle funkcí sociální ochrany							
		nemoc/ zdravotní péče	invalidita	stáří	pozůstalí	rodina/ děti	nezaměst- nanost	bydlení	sociální vyloučení jinde neklasifi- kované
1995	247 079	91 866	18 412	86 406	12 016	29 442	5 618	43	3 277
1996	286 424	105 696	22 382	101 726	14 193	31 434	7 341	688	2 965
1997	325 646	112 736	25 817	123 576	16 308	32 589	9 395	938	4 287
1998	358 102	120 068	28 634	140 002	17 484	32 626	10 908	1 818	6 563
1999	387 163	128 129	30 661	150 247	18 204	33 904	14 444	2 458	9 116
2000	413 601	139 075	32 037	160 644	18 663	34 984	14 309	2 710	11 178
2001	442 839	151 884	35 302	169 625	20 632	36 452	14 406	2 720	11 818
2002	482 036	168 804	37 479	182 541	22 120	38 738	16 513	3 038	12 803
2003	504 382	178 920	40 685	185 229	22 589	38 477	20 836	2 904	14 742
2004	526 791	185 298	41 430	194 507	22 739	44 164	20 877	2 623	15 153
2005	568 244	195 067	43 056	212 206	23 670	56 795	19 767	2 547	15 136
2006	598 714	199 876	49 829	227 174	24 864	59 762	18 618	2 389	16 202
2007	655 341	215 487	52 512	254 174	26 741	74 809	22 060	2 205	7 353
2008	698 133	222 767	54 823	281 441	27 182	79 616	23 666	2 194	6 444
2009	766 060	239 254	57 176	310 322	28 297	80 013	39 283	2 896	8 819
2010	769 172	239 185	57 710	321 475	27 824	79 091	31 020	4 307	8 560
2011	784 724	241 461	57 509	340 972	28 575	73 093	27 291	5 589	10 234
2012	805 532	245 410	55 624	358 033	28 696	71 150	25 987	7 501	13 132
2013	802 706	244 390	54 848	352 051	28 719	72 953	26 774	10 310	12 661
2014	823 310	258 317	54 331	360 486	28 523	71 132	24 807	12 203	13 512
2015	845 759	268 119	55 834	371 288	29 003	73 708	22 714	12 409	12 684
2016	872 730	283 086	56 289	381 663	28 687	76 157	22 661	12 259	11 928
2017	909 274	297 457	57 961	399 707	29 418	80 125	23 135	11 131	10 338
2018	969 070	323 378	60 402	422 177	30 231	89 504	23 890	9 675	9 813
2019	1 056 828	356 531	65 292	468 188	31 260	94 609	22 734	8 747	9 467
2020	1 218 929	419 639	72 020	518 488	33 795	106 527	50 032	8 660	9 767
2021	1 291 947	459 423	73 458	533 912	36 546	103 331	66 137	8 407	10 733

¹⁾ celkové výdaje nezahrnují administrativní náklady

Pozn.: Údaje jsou zpracovány dle metodiky Eurostatu pro Základní systém ESSPROS.

6-2. Výdaje na sociální ochranu ve vybraných evropských zemích v mld. eur (2012–2021)

Pramen: Eurostat, údaje k 10. 11. 2023

mld. EUR

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
EU27	3 270,2	3 347,4	3 409,7	3 491,8	3 574,9	3 669,0 p	3 771,8 p	3 920,8 p	4 261,4 p	4 382,0 p
Belgie	114,6	118,0	120,9	124,3	125,8	128,4	132,2	137,3	150,5	152,4 p
Bulharsko	7,0	7,4	7,9	8,1	8,4	8,8	9,5	10,2	11,5	13,4
Česko	33,0	31,8	30,8	31,9	33,2	35,6	38,9	42,4	47,4	52,1
Dánsko	85,7	89,2	91,3	92,0	91,9	94,5	96,1	98,1	102,5	105,2
Estonsko	2,7	2,8	3,0	3,3	3,6	3,8	4,2	4,6	5,3	5,4
Finsko	60,2	63,3	65,6	67,2	68,8	69,1	70,2	72,1	75,9	78,2
Francie	706,8	724,6	741,4	753,0	765,9	781,3	796,6	814,4	881,0	896,0 p
Chorvatsko	9,5	9,4	9,5	9,7	10,2	10,6	11,2	11,8	12,2	13,0
Irsko	42,3	41,3	41,4	42,3	43,1	44,8	46,4	48,9	57,9	59,1
Itálie	468,8	474,8	482,4	491,4	494,5	501,1	511,0	524,9 p	570,6 p	578,6 p
Kypr	4,1	4,1	3,5	3,6	3,7	3,7	3,8	4,3	5,4	5,6
Litva	5,4	5,4	5,6	5,8	6,0	6,4	7,2	8,1	9,7 p	10,4 p
Lotyšsko	3,2	3,3	3,4	3,6	3,8	4,0	4,4	4,8 p	5,3 p	6,4
Lucembursko	9,9	10,5	10,9	11,2	11,4	12,2	12,9	13,6	15,6	15,8
Maďarsko	21,2	21,2	20,9	21,4 b	21,8	23,1	23,9	24,3	25,2	27,3
Malta	1,4	1,5	1,6	1,6	1,7	1,8	1,9	2,1	2,6	2,7
Německo	792,9	822,0	851,1	888,4	928,1	963,8	998,6	1 043,5	1 116,8	1 152,6 p
Nizozemsko	205,1	208,3	210,1	209,2	211,7	216,4	223,4	233,9	261,2	268,4
Polsko	73,5	77,2	79,4	83,5	89,6	94,6	98,1	112,8	124,4	131,8
Portugalsko	44,4	47,0	46,5	46,2	46,8	48,3	49,3	51,5	55,1	58,0
Rakousko	92,7	95,8	99,1	102,6	106,4	108,3	112,0	116,3	129,4	133,8
Rumunsko	20,5	21,5	22,2	23,4	24,9	27,7	30,7	34,1	39,1	40,2
Řecko	53,8	47,9	46,2	46,4	46,4	45,4 p	45,8 p	46,6 p	48,7 p	49,1 p
Slovensko	13,1	13,6	14,1	14,4	14,9	15,4	16,1	16,8	18,3	19,4
Slovinsko	9,0	9,0	9,0	9,2	9,4	9,7	10,2	10,8	12,3 p	13,1 p
Španělsko	264,9	264,8	263,5	266,3	265,6	272,2	283,9	300,3 p	336,3 p	343,2 p
Švédsko	124,8	131,7	128,7	131,8	137,1	137,9	133,3	132,4	141,1	150,5 p
Albánie	.	.	.	.	.	.	1,5 p	1,7 p	1,8 p	2,0 p
Bosna a Hercegovina	.	2,8	2,9	3,0	3,2	3,3	3,4	3,6	3,9	4,0
Černá Hora	.	.	.	.	0,7	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9 p
Island	2,6	2,7	3,1	3,5	4,2	5,1	5,3	5,5	5,8	6,4
Norsko	95,2	96,5	95,5	94,7	95,2	98,3	98,9	100,7	99,1	110,3
Severní Makedonie	.	.	.	1,3	1,4	1,5	.	.	.	.
Srbsko	7,6	8,0	7,8	7,4	7,5	7,6	8,3	9,0	10,3	10,8
Švýcarsko	133,2	137,6	142,8	167,9	169,3	169,9	166,3	178,2	204,5	204,3
Turecko	84,6 b	87,0	85,1	92,6	100,7	92,9	78,6	85,3	81,4	74,7
Velká Británie	604,5	587,2	628,5	721,8	629,3	620,6	622,1 p	.	.	.

Pozn.: Údaje jsou zpracovány dle metodiky Eurostatu pro Základní systém ESSPROS.

p = předběžný údaj, b = break in time series (přerušení v časové řadě)

6-3. Výdaje na sociální ochranu ve vybraných evropských zemích v eurech na 1 obyv. (2012–2021)

Pramen: Eurostat, údaje k 10. 11. 2023

EUR

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
EU27	7 417	7 574	7 692	7 860	8 030	8 229 p	8 445 p	8 771 p	9 526 p	9 805 p
Belgie	10 322	10 574	10 786	11 024	11 099	11 286	11 566	11 948	13 044	13 153 p
Bulharsko	952	1 016	1 095	1 126	1 185	1 248	1 347	1 460	1 661	1 952
Česko	3 144	3 024	2 926	3 027	3 146	3 359	3 663	3 974	4 431	4 959
Dánsko	15 320	15 892	16 183	16 193	16 046	16 390	16 586	16 878	17 586	17 961
Estonsko	2 035	2 131	2 272	2 529	2 737	2 887	3 207	3 458	3 969	4 073
Finsko	11 111	11 641	12 003	12 261	12 525	12 543	12 733	13 061	13 725	14 112
Francie	10 800	11 017	11 180	11 314	11 478	11 676	11 861	12 085	13 038	13 223 p
Chorvatsko	2 222	2 198	2 237	2 312	2 443	2 568	2 741	2 901	3 009	3 288
Irsko	9 203	8 933	8 880	9 005	9 069	9 314	9 538	9 909	11 606	11 743
Itálie	7 873	7 883	7 935	8 091	8 157	8 278	8 457	8 788 p	9 600 p	9 785 p
Kypr	4 700	4 797	4 119	4 213	4 312	4 328	4 394	4 859	6 083	6 175
Litva	1 824	1 821	1 913	2 014	2 085	2 253	2 573	2 883	3 472 p	3 725 p
Lotyšsko	1 549	1 654	1 712	1 838	1 933	2 046	2 301	2 495 p	2 766 p	3 417
Lucembursko	18 613	19 303	19 661	19 651	19 636	20 466	21 173	21 892	24 823	24 751
Maďarsko	2 135	2 138	2 121	2 173 b	2 226	2 360	2 448	2 491	2 588	2 815
Malta	3 285	3 417	3 589	3 682	3 801	3 912	3 963	4 114	5 090	5 293
Německo	9 858	10 193	10 509	10 875	11 270	11 661	12 045	12 558	13 429	13 854 p
Nizozemsko	12 238	12 394	12 456	12 349	12 432	12 631	12 965	13 484	14 973	15 309
Polsko	1 930	2 030	2 088	2 197	2 360	2 492	2 584	2 972	3 284	3 492
Portugalsko	4 225	4 496	4 470	4 460	4 531	4 685	4 790	5 002	5 355	5 595
Rakousko	11 001	11 302	11 595	11 873	12 183	12 315	12 668	13 095	14 512	14 939
Rumunsko	1 023	1 074	1 114	1 179	1 264	1 416	1 577	1 762	2 027	2 102
Řecko	4 874	4 370	4 242	4 283	4 306	4 224 p	4 263 p	4 350 p	4 550 p	4 650 p
Slovensko	2 421	2 507	2 594	2 649	2 744	2 829	2 953	3 088	3 352	3 563
Slovinsko	4 359	4 349	4 360	4 472	4 551	4 708	4 911	5 172	5 865 p	6 229 p
Španělsko	5 663	5 680	5 668	5 733	5 714	5 843	6 066	6 371 p	7 100 p	7 237 p
Švédsko	13 106	13 723	13 278	13 453	13 813	13 708	13 101	12 882	13 633	14 452 p
Albánie	.	.	.	.	.	.	541 p	587 p	651 p	704 p
Bosna a Hercegovina	.	739	765	819	916	938	980	.	.	.
Černá Hora	.	.	.	.	1 188	1 225	1 249	1 312	1 526	1 533 p
Island	8 167	8 426	9 447	10 539	12 404	14 930	15 111	15 315	15 767	17 172
Norsko	18 968	18 996	18 596	18 248	18 183	18 635	18 612	18 835	18 431	20 399
Severní Makedonie	.	.	.	626	659	701	.	.	.	.
Srbsko	1 058	1 113	1 095	1 041	1 057	1 087	1 193	1 291	1 487	1 576
Švýcarsko	16 657	17 007	17 444	20 278	20 222	20 101	19 528	20 781	23 678	23 475
Turecko	1 125 b	1 143	1 102	1 184	1 270	1 156	966	1 033	976	888
Velká Británie	9 490	9 156	9 729	11 085	9 592	9 395	9 360 p	.	.	.

Pozn.: Údaje jsou zpracovány dle metodiky Eurostatu pro Základní systém ESSPROS.

p = předběžný údaj, b = break in time series (přerušeni v časové řadě)

6-4. Výdaje na sociální ochranu ve vybraných zemích v PPS* na 1 obyvatele (2012–2021)

Pramen: Eurostat, údaje k 10. 11. 2023

PPS* na obyvatele

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
EU27	7 417	7 574	7 692	7 860	8 030	8 229 p	8 445 p	8 771 p	9 526 p	9 805 p
Belgie	8 958	9 254	9 505	9 747	9 614	9 675	9 870	10 198	11 288	11 440 p
Bulharsko	2 049	2 235	2 465	2 512	2 628	2 675	2 830	2 952	3 270	3 769
Česko	4 548	4 638	4 819	4 875	4 985	5 193	5 390	5 735	6 391	6 894
Dánsko	10 591	11 084	11 212	11 280	10 986	11 426	11 649	11 755	12 237	12 477
Estonsko	2 914	2 962	3 120	3 450	3 666	3 749	4 028	4 216	4 877	4 870
Finsko	8 829	9 118	9 374	9 634	9 801	9 928	10 046	10 165	10 700	10 906
Francie	9 619	10 005	10 120	10 232	10 412	10 554	10 690	11 021	11 982	12 227 p
Chorvatsko	3 280	3 308	3 438	3 583	3 798	3 955	4 133	4 328	4 559	4 913
Irsko	7 389	7 044	6 825	6 926	6 887	6 958	7 029	7 131	7 993	8 015
Itálie	7 538	7 488	7 426	7 582	7 746	7 905	8 100	8 535 p	9 365 p	9 627 p
Kypr	4 737	4 895	4 300	4 474	4 701	4 703	4 712	5 176	6 493	6 591
Litva	3 044	3 059	3 227	3 388	3 440	3 664	4 054	4 498	5 261 p	5 488 p
Lotyšsko	2 276	2 436	2 489	2 692	2 781	2 914	3 190	3 379 p	3 733 p	4 478
Lucembursko	13 261	13 878	13 904	13 981	13 840	14 353	14 965	14 879	16 126	16 159
Maďarsko	3 763	3 822	3 811	3 832 b	3 806	3 795	3 928	3 920	4 241	4 485
Malta	4 077	4 108	4 277	4 338	4 474	4 520	4 553	4 724	5 660	5 923
Německo	9 433	9 656	9 941	10 180	10 577	10 951	11 337	11 663	12 442	12 758 p
Nizozemsko	10 645	10 762	10 687	10 596	10 473	10 728	11 013	11 153	12 479	12 689
Polsko	3 588	3 761	3 814	4 038	4 452	4 482	4 577	5 220	5 860	6 152
Portugalsko	4 945	5 386	5 338	5 326	5 322	5 415	5 574	5 760	6 076	6 371
Rakousko	9 780	10 059	10 197	10 408	10 573	10 572	10 809	11 071	12 228	12 692
Rumunsko	2 170	2 182	2 247	2 349	2 591	2 855	3 125	3 493	4 099	4 274
Řecko	5 132	4 835	4 861	4 970	5 031	5 003 p	5 066 p	5 126 p	5 342 p	5 524 p
Slovensko	3 695	3 840	3 933	3 999	3 797	3 739	3 761	3 915	4 161	4 349
Slovinsko	5 154	5 147	5 138	5 268	5 313	5 511	5 696	5 986	6 776 p	7 069 p
Španělsko	5 719	5 803	5 872	5 987	5 937	6 116	6 264	6 609 p	7 162 p	7 332 p
Švédsko	9 447	9 491	9 538	9 817	9 832	9 787	9 783	9 818	10 159	10 438 p
Albánie	.	.	.	.	.	.	1 093 p	1 135 p	1 237 p	1 308 p
Bosna a Hercegovina	.	1 463	1 518	1 639	1 851	1 852	1 911	.	.	.
Černá Hora	.	.	.	.	2 342	2 371	2 396	2 541	2 868	2 915 p
Island	7 081	7 057	7 347	7 478	7 606	8 196	8 450	8 941	10 261	10 629
Norsko	10 643	11 054	11 354	11 274	11 263	11 843	12 064	12 148	12 588	13 093
Severní Makedonie	.	.	.	1 437	1 518	1 596	.	.	.	.
Srbsko	2 303	2 286	2 312	2 268	2 302	2 271	2 395	2 558	2 853	2 958
Švýcarsko	10 035	10 648	10 944	11 417	11 485	11 465	11 567	11 879	12 959	13 227
Turecko	1 861 b	1 923	2 049	2 204	2 389	2 418	2 433	2 512	2 525	2 487
Velká Británie	7 741	7 599	7 556	7 734	7 398	7 731	7 654 p	.	.	.

Pozn.: Údaje jsou zpracovány dle metodiky Eurostatu pro Základní systém ESSPROS.

p = předběžný údaj, b = break in time series (přerušení v časové řadě)

* PPS je standard kupní síly (Purchasing Power Standard), více na https://www.czso.cz/csu/czso/evropsky_srovnavaci_program

6-5. Podíl výdajů na sociální ochranu k HDP ve vybraných evropských zemích (2012–2021)

Pramen: Eurostat, údaje k 10. 11. 2023

v % HDP

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
EU27	28,7	29,1	28,9	28,6	28,5	28,1 p	27,9 p	28,0 p	31,6 p	29,9 p
Belgie	29,7	30,0	30,0	29,8	29,2	28,8	28,7	28,7	32,7	30,0 p
Bulharsko	16,5	17,6	18,4	17,7	17,3	16,8	16,8	16,6	18,7	18,9
Česko	20,3	19,9	19,5	18,8	18,7	18,3	18,5	18,8	22,0	21,9
Dánsko	33,6	34,5	34,4	33,7	32,5	32,1	31,8	31,7	32,9	30,7
Estonsko	15,0	14,9	14,9	16,1	16,6	16,0	16,3	16,4	19,2	17,4
Finsko	29,9	31,0	31,7	31,8	31,6	30,5	30,1	30,1	31,9	31,2
Francie	33,8	34,2	34,5	34,2	34,3	34,0	33,7	33,4	38,0	35,8 p
Chorvatsko	21,2	21,0	21,5	21,4	21,5	21,2	21,2	21,2	24,1	22,2
Irsko	24,2	23,0	21,2	16,1	16,0	15,0	14,2	13,7	15,4	13,6
Itálie	28,9	29,4	29,6	29,7	29,2	28,9	28,8	29,2 p	34,3 p	31,8 p
Kypr	20,8	22,9	20,1	19,9	19,3	18,3	17,6	18,5	24,6	22,3
Litva	16,3	15,4	15,3	15,7	15,4	15,1	15,8	16,5	19,5 p	18,5 p
Lotyšsko	14,3	14,6	14,4	14,8	14,9	14,7	15,2	15,6 p	17,5 p	19,3
Lucembursko	21,2	21,4	21,1	20,7	20,3	21,0	21,4	21,7	24,3	21,9
Maďarsko	21,1	20,7	19,7	19,0 b	18,8	18,2	17,6	16,6	18,3	17,8
Malta	18,7	18,3	17,8	16,4	16,4	15,3	14,7	14,5	19,6	17,9
Německo	28,9	29,2	29,1	29,4	29,6	29,5	29,7	30,0	32,8	31,9 p
Nizozemsko	31,4	31,5	31,3	30,3	29,9	29,3	28,9	28,8	32,8	30,8
Polsko	19,1	19,9	19,5	19,4	21,1	20,3	19,7	21,2	23,7	22,9
Portugalsko	26,4	27,6	26,9	25,7	25,1	24,6	24,0	24,0	27,5	26,8
Rakousko	29,1	29,6	29,7	29,8	29,8	29,3	29,1	29,3	34,0	33,0
Rumunsko	14,7	15,0	14,7	14,6	14,9	14,9	14,9	15,2	17,7	16,6
Řecko	28,6	26,6	26,1	26,3	26,6	25,7 p	25,5 p	25,4 p	29,5 p	27,1 p
Slovensko	17,8	18,2	18,4	17,9	18,3	18,2	17,9	17,8	19,6	19,4
Slovinsko	24,7	24,6	23,9	23,8	23,2	22,6	22,2	22,2	26,2 p	25,1 p
Španělsko	25,7	25,9	25,5	24,7	23,8	23,4	23,6	24,1 p	30,1 p	28,1 p
Švédsko	29,0	29,8	29,3	28,9	29,4	28,7	28,3	27,8	29,4	27,8 p
Albánie	.	.	.	.	.	.	12,1 p	12,2 p	13,9 p	13,1 p
Bosna a Hercegovina	.	20,7	20,9	20,3	20,8	20,2	19,7	19,8	22,2	19,9
Černá Hora	.	.	.	.	18,7	17,7	16,7	16,5	22,7	19,2 p
Island	22,8	22,5	23,0	22,1	22,1	23,4	24,0	25,1	30,6	29,5
Norsko	23,9	24,4	25,2	27,1	28,4	27,6	26,5	27,6	30,7	26,6
Severní Makedonie	.	.	.	14,3	14,2	14,5	.	.	.	.
Srbsko	22,6	21,9	22,0	20,7	20,3	19,4	19,4	19,5	21,9	20,2
Švýcarsko	24,9	25,9	26,1	26,8	27,2	27,6	27,1	27,7	31,4	29,7
Turecko	12,4 b	12,1	12,0	11,9	12,8	12,2	11,9	12,6	13,0	10,8
Velká Británie	28,6	28,0	27,2	27,3	25,9	26,3	25,7 p	.	.	.

Pozn.: Údaje jsou zpracovány dle metodiky Eurostatu pro Základní systém ESSPROS.

p = předběžný údaj, b = break in time series (přerušeni v časové řadě)

6-6. Podíl výdajů podle funkcí sociální ochrany v zemích EU v roce 2021

Pramen: Eurostat, údaje k 10. 11. 2023

v % celkových výdajů na sociální ochranu

	nemoc/ zdravotní péče	invalidita	stáří	pozůstalí	rodina/ děti	nezaměst- nanost	bydlení	sociální vyloučení jinde neklasifikované
EU27	29,7 p	6,9 p	39,8 p	5,6 p	8,3 p	5,9 p	1,3 p	2,6 p
Belgie	28,6 p	9,2 p	39,5 p	5,5 p	7,4 p	6,7 p	0,8 p	2,4 p
Bulharsko	29,2	8,6	44,4	4,9	8,5	2,8	0,0 p	1,6
Česko	35,4	5,7	41,2	2,8	8,3	5,1	0,7 p	0,8
Dánsko	23,5	16,8	38,1	0,7	10,8	3,9	2,1 p	4,2
Estonsko	29,6	10,9	40,3	0,3	12,8	5,5	0,3 p	0,3
Finsko	23,2	9,1	42,5	2,4	10,3	6,5	2,9 p	3,2
Francie	30,8 p	6,1 p	38,4 p	4,7 p	6,7 p	7,2 p	1,9 p	4,2 p
Chorvatsko	35,5	9,0	34,2	7,7	9,1	2,8	0,0 p	1,7
Irsko	41,2	5,0	27,9	2,5	8,3	10,7	3,9 p	0,5
Itálie	22,9 p	5,3 p	47,4 p	8,5 p	4,1 p	6,5 p	0,1 p	5,2 p
Kypr	27,6	3,4	39,9	6,1	4,7	11,7	1,8 p	4,9
Litva	30,3 p	7,8 p	36,5 p	2,1 p	11,2 p	10,1 p	0,4 p	1,7 p
Lotyšsko	33,3	8,0	39,7	1,5	11,0	5,5	0,3 p	0,6
Lucembursko	26,9	11,4	33,4	6,7	14,8	4,0	0,4 p	2,4
Maďarsko	32,2	5,0	42,4	4,3	10,6	2,3	2,3 p	1,1
Malta	32,7	3,4	36,8	6,3	5,2	13,4	0,8 p	1,5
Německo	32,7 p	7,0 p	35,5 p	5,6 p	11,8 p	5,1 p	1,8 p	0,5 p
Nizozemsko	36,0	8,7	37,9	3,3	4,6	2,7	1,7 p	5,2
Polsko	25,8	4,9	44,1	6,7	15,0	1,9	0,1 p	1,5
Portugalsko	27,9	6,8	46,2	7,5	5,1	5,8	0,0 p	0,9
Rakousko	27,2	5,4	42,8	5,0	8,5	9,1	0,2 p	1,7
Rumunsko	26,9	4,9	50,6	4,3	11,9	0,7	0,1 p	0,7
Řecko	22,2 p	3,9 p	52,3 p	9,9 p	5,3 p	3,9 p	0,8 p	1,7 p
Slovensko	32,3	7,4	40,5	4,4	10,3	4,0	0,2 p	0,9
Slovinsko	34,3 p	5,0 p	38,4 p	4,8 p	7,5 p	6,7 p	0,1 p	3,3 p
Španělsko	29,0 p	6,2 p	39,0 p	9,0 p	5,6 p	9,2 p	0,5 p	1,6 p
Švédsko	29,4 p	8,9 p	43,9 p	0,8 p	10,1 p	3,7 p	1,4 p	1,9 p

Pozn.: Údaje jsou zpracovány dle metodiky Eurostatu pro Základní systém ESSPROS.

p = předběžný údaj

6-7. Příjemci důchodů celkem ve vybraných zemích k 31.12. (2012–2021)

Pramen: Eurostat, údaje k 10. 11. 2023

v tis. fyzických osob

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
země EU									
Belgie	2 705,6	2 741,9	2 807,2	2 862,3	2 904,1	3 003,5	3 057,2	3 098,9	.
Bulharsko	2 188,7	2 181,5	2 179,9	2 183,5	2 171,5	2 160,2	2 138,0	2 114,9	2 058,1
Česko	2 916,0	2 920,9	2 931,6	2 950,0	2 953,3	2 953,7	2 995,3	2 979,6	2 956,0
Dánsko	1 535,3 o	1 538,1 o	1 539,6 o	1 539,0 o	1 540,5 o	1 541,6 o	1 525,5 o	1 530,0 o	1 488,3 o
Estonsko	413,2	414,1	416,8	422,0	417,6	420,2	425,2	426,8	.
Finsko	1 513,1	1 525,3	1 541,0	1 558,9	1 585,6	1 600,2	1 612,5	1 617,6	1 621,4
Francie	18 616,0	18 853,0	18 946,0	19 138,0	19 214,8	20 036,3 o	20 428,5 o	20 839,5 o	20 923,0 o
Chorvatsko	1 217,7	1 223,7	1 228,0	1 233,4	1 232,7	1 236,3	1 241,1	1 241,1	1 232,6
Irsko	865,8	883,5	909,6	939,0	971,8	1 003,2	1 035,5	1 065,9	1 085,5
Itálie	16 108,7	15 964,0	15 864,4	15 730,0	15 692,6	15 633,7	15 645,3	15 645,6	15 682,5
Kypr	150,1	154,0	157,5	159,5	161,0	163,4	167,0	169,9	172,0
Litva	945,3	945,2	936,3	934,9	934,2	936,0	933,8	921,1	919,1
Lotyšsko	602,4	598,3	593,7	589,3	585,8	583,8	581,7	579,1	572,6
Lucembursko	161,9	167,9	174,9	180,7	185,8	191,6	198,1	205,1	212,2
Maďarsko	2 222,1	2 190,1	2 169,8	2 191,1	2 163,1	2 156,6	2 170,4	2 138,0	2 105,1
Malta	81,5	83,7	86,0	88,4	91,1	91,9	93,8	97,1	100,0
Německo	23 062,1 o	23 084,2 o	23 238,9 o	23 311,1 o	23 315,8 o	23 359,6 o	23 547,5 o	23 615,2 o	23 645,2 o
Nizozemsko	4 076,8	4 138,7	4 177,0	4 199,6	4 221,6	4 246,2	4 257,6	4 327,9	4 391,1
Polsko	9 611,4	9 560,8	9 575,4	9 627,2	9 684,1	10 079,9	10 335,2	10 509,9	10 470,0
Portugalsko	3 034,1	3 014,1	3 014,5	3 007,2	2 981,5	2 905,7	2 915,2	2 920,7	2 888,3
Rakousko	2 425,4	2 427,6	2 413,2	2 428,4	2 440,7	2 459,1	2 489,0	2 522,0	2 543,3
Rumunsko	5 388,5	5 345,8	5 289,8	5 247,4	5 230,4	5 192,9	5 140,8	5 122,1	5 044,0
Řecko	2 661,4	2 685,9	2 686,6	2 591,0	2 545,3	2 513,8	2 475,2	2 437,8	2 419,5 p
Slovensko	1 381,0	1 403,5	1 415,2	1 436,6	1 449,8	1 475,7	1 450,2	1 783,8	1 804,0
Slovinsko	631,2	636,9	636,9	640,0	639,9	644,1	648,9	664,4	666,3
Španělsko	9 251,9	9 374,3	9 448,3	9 558,6	9 665,0	9 782,5	9 886,0	9 898,6	10 006,6
Švédsko	2 586,6	2 625,1	2 662,1	2 694,4	2 705,6	2 715,9	2 743,0	2 754,9	2 765,5
Albánie	.	.	.	.	.	647,7	662,7	676,5	683,4
Bosna a Hercegovina	625,7	640,6	646,5	658,4	663,8	670,8	680,8	687,6	689,9
Černá Hora	121,3	123,0	125,3	120,7	127,3	129,0	129,1	128,3	127,4 p
Island	62,6	64,5	66,4	68,6	71,0	74,2	77,0	80,8	82,4
Norsko	1 234,0	1 294,7	1 333,9	1 373,1	1 415,2	1 461,2	1 505,6	1 540,7	1 453,8 b
Severní Makedonie	.	.	310,8	317,2	322,8	.	.	.	.
Srbsko	1 694,7 o	1 708,2 o	1 711,2 o	1 697,1 o	1 692,1 o	1 684,3 o	1 673,5 o	1 656,9 o	1 626,8 o
Švýcarsko	2 837,3 o	2 881,6 o	2 915,4 o	2 959,3 o	3 000,4 o	3 037,8 o	3 072,0 o	3 111,3 o	3 145,2 o
Turecko	11 782,2 o	12 009,1 o	12 536,4 o	12 898,2 o	13 260,7 o	13 766,1 o	14 089,1 o	14 287,7 o	14 624,1 o
Velká Británie	15 442,4	15 545,1	15 640,1 p	15 543,7 p	15 641,6 p	15 724,6 p	.	.	.

Pozn.: Údaje jsou zpracovány dle metodiky Eurostatu – ESSPROS, modul příjemci důchodů.

p = předběžný údaj, o = odhad, b = break in time series (přerušení v časové řadě)

6-8. Příjemci starobních důchodů ve vybraných zemích k 31.12. (2012–2021)

Pramen: Eurostat, údaje k 10. 11. 2023

v tis. fyzických osob

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
země EU									
Belgie	1 817,4	1 856,2	1 908,6	1 952,7	1 991,4	2 074,8	2 129,6	2 170,2	.
Bulharsko	1 800,7	1 799,6	1 802,8	1 804,1	1 794,0	1 786,0	1 770,9	1 755,4	1 702,3
Česko	2 429,1	2 444,2	2 458,7	2 480,4	2 489,7	2 496,9	2 544,8	2 533,4	2 511,1
Dánsko	1 188,4 o	1 200,8 o	1 212,6 o	1 220,7 o	1 228,6 o	1 233,0 o	1 206,8 o	1 192,1 o	1 134,6 o
Estonsko	306,1	306,3	307,3	312,4	311,8	311,9	313,0	313,8	.
Finsko	1 234,1	1 257,1	1 285,6	1 312,9	1 349,4	1 370,2	1 386,9	1 398,7	1 408,5
Francie	15 726,0	15 932,0	16 082,0	16 227,0	16 254,0	16 444,0	16 782,7 o	16 972,1 o	17 062,3 o
Chorvatsko	770,3 o	795,3 o	813,4 o	830,7 o	843,1 o	859,5 o	877,9 o	890,9 o	893,8 o
Irsko	538,6	547,2	562,8	584,2	605,6	621,4	644,5	666,2	684,2
Itálie	12 904,6	12 752,8	12 644,9	12 502,0	12 463,7	12 336,5	12 285,6	12 322,4	12 392,0
Kypr	121,4	125,2	128,5	132,1	134,4	137,1	140,8	143,8	146,1
Litva	728,1	727,4	722,8	721,4	717,9	720,4	717,8	709,5	716,4
Lotyšsko	492,9	487,4	481,9	475,8	472,1	468,4	466,1	463,3	455,2
Lucembursko	108,7	114,1	120,2	125,6	130,8	136,7	143,2	150,0	156,5
Maďarsko	2 037,1	2 022,9	2 014,7	2 045,7	2 027,3	2 031,7	2 053,6	2 028,8	1 996,9
Malta	59,3	61,1	63,3	65,6	68,0	68,3	70,0	73,0	75,6
Německo	18 661,9 o	18 720,6 o	19 074,1 o	19 283,6 o	19 358,6 o	19 455,3 o	19 687,5 o	19 828,0 o	19 902,5 o
Nizozemsko	3 249,8	3 317,8	3 373,1	3 397,6	3 422,1	3 444,9	3 452,2	3 514,7	3 577,9
Polsko	6 669,4	6 688,4	6 808,9	6 907,5	6 906,9	7 439,1	7 768,5	8 016,1	8 079,7
Portugalsko	2 318,4	2 308,2	2 319,8	2 326,7	2 318,0	2 313,9	2 320,9	2 337,7	2 313,4
Rakousko	1 840,6	1 867,5	1 879,1	1 906,0	1 932,9	1 966,9	2 011,0	2 060,3	2 105,1
Rumunsko	4 114,0	4 110,5	4 112,6	4 129,4	4 180,3	4 187,0	4 180,9	4 217,4	4 170,2
Řecko	2 164,3	2 154,1	2 152,1	2 087,4	2 049,4	2 021,7	1 987,7	1 956,3	1 942,7 p
Slovensko	1 041,4	1 064,5	1 078,4	1 097,1	1 113,3	1 135,3	1 113,5	1 432,3	1 437,5
Slovinsko	500,9	509,6	512,9	519,1	523,7	531,9	539,9	558,2	564,2
Španělsko	6 120,3	6 228,5	6 306,5	6 418,3	6 535,0	6 667,0	6 781,0	6 838,5	6 954,3
Švédsko	2 167,3	2 215,7	2 263,3	2 309,1	2 339,0	2 371,1	2 419,0	2 442,4	2 466,4
Albánie	.	.	.	.	.	515,1	531,7	546,8	559,4
Bosna a Hercegovina	346,7	366,0	381,1	393,2	404,0	417,3	432,5	443,3	436,6
Černá Hora	80,0	81,1	84,2	80,7	86,4	87,6	88,2	88,3	87,9 p
Island	39,0	40,5	42,1	43,7	45,4	47,5	49,4	51,3	53,2
Norsko	882,7	938,5	964,8	1 000,7	1 035,9	1 068,4	1 099,8	1 130,3	1 038,9 b
Severní Makedonie	.	.	220,1	228,0	234,2	.	.	.	.
Srbsko	1 200,2	1 230,5	1 238,7	1 237,8	1 240,5	1 243,5	1 246,0	1 239,6	1 215,8
Švýcarsko	2 198,4 p	2 249,1 p	2 289,7 p	2 335,2 p	2 374,5 p	2 412,9 p	2 452,7 p	2 487,7 p	2 519,4 p
Turecko	8 043,3	8 204,7	8 533,7	8 810,6	9 094,3	9 513,7	9 848,9	10 034,9	10 252,5
Velká Británie	13 216,6 o	13 245,5	13 251,9 p	12 994,7 p	13 059,8 p	12 934,6 p	.	.	.

Pozn.: Údaje jsou zpracovány dle metodiky Eurostatu – ESSPROS, modul příjemci důchodů.

p = předběžný údaj, o = odhad, b = break in time series (přerušení v časové řadě)

6-9. Příjemci invalidních důchodů ve vybraných zemích k 31.12. (2012–2021)

Pramen: Eurostat, údaje k 10. 11. 2023

v tis. fyzických osob

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
země EU									
Belgie	626,1	645,2	672,8	701,3	716,8	743,0	772,8	798,4	.
Bulharsko	281,4	281,1	279,0	278,0	276,0	273,1	260,7	254,0	249,0
Česko	399,1	393,5	394,3	395,4	393,0	388,7	384,1	380,3	377,1
Dánsko	268,3 o	258,7 o	249,6 o	242,7 o	237,7 o	235,4 o	242,5 o	260,2 o	268,4 o
Estonsko	98,2	99,6	101,9	102,2	98,7	101,3	105,5	106,4	.
Finsko	241,9	232,5	222,0	214,0	206,0	201,2	197,5	193,6	187,9
Francie	2 474,0	2 486,0	2 510,6	2 524,2	2 598,7	2 518,1 o	3 739,5	3 773,5	3 779,3
Chorvatsko	198,3 o	181,7 o	169,5 o	159,2 o	148,4 o	138,3 o	126,7 o	116,6 o	107,4 o
Irsko	160,9	167,7	175,5	183,0	192,7	199,8	206,1	212,9	214,1
Itálie	1 452,3	1 453,7	1 463,1	1 473,5	1 476,4	1 561,9	1 643,6	1 623,0	1 604,0
Kypr	8,7	8,9	9,1	12,7	15,5	15,6	15,6	15,2	15,2
Litva	170,2	170,8	166,8	166,3	168,1	166,5	166,3	160,7	149,1
Lotyšsko	92,0	94,5	96,3	98,8	99,5	101,2	101,7	102,2	103,8
Lucembursko	17,6	17,9	18,5	18,8	18,6	18,3	18,2	18,1	18,5
Maďarsko	4,2	0,0	.	.	.	.	.	.	.
Malta	7,6	7,6	7,7	7,7	7,7	7,8	7,9	7,8	8,0
Německo	2 192,3 o	2 260,3 o	2 255,5 o	2 277,4 o	2 269,0 o	2 256,7 o	2 239,3 o	2 218,5 o	2 204,4 o
Nizozemsko	775,5	779,3	767,8	768,2	768,1	771,8	777,6	787,6	789,8
Polsko	1 426,0	1 366,2	1 302,4	1 221,3	1 184,2	1 093,7	1 044,2	1 004,4	1 013,6
Portugalsko	360,4	348,1	339,4	329,1	317,7	252,0	259,3	249,3	240,0
Rakousko	276,2	258,9	240,2	234,0	227,4	219,8	212,5	204,8	194,2
Rumunsko	658,0	628,1	590,5	547,0	494,4	462,3	430,5	384,4	367,8
Řecko	114,4	127,3	132,6	126,8	122,2	121,6	117,6	113,1	108,2 p
Slovensko	245,7	248,7	251,7	253,9	256,3	261,9	256,4	299,1	294,8
Slovinsko	35,0	33,5	31,7	29,9	27,2	25,3	23,8	23,7	21,9
Španělsko	1 151,0	1 150,8	1 158,4	1 167,7	1 172,6	1 174,5	1 177,2	1 158,8	1 158,2
Švédsko	373,6	364,1	353,7	339,4	320,8	299,6	282,8	269,6	256,9
Albánie	.	.	.	.	.	70,2	70,5	69,6	68,2
Bosna a Hercegov.	82,9	78,7	70,1	70,0	65,2	59,4	54,1	50,7	59,9
Černá Hora	10,8	10,5	10,4	10,0	9,9	9,6	9,2	8,5	7,9 p
Island	19,0	19,5	20,0	20,7	21,2	21,9	22,6	23,2	23,4
Norsko	305,9	311,9	314,7	318,2	325,9	339,2	352,2	357,6	390,5 b
Severní Maked.	.	.	13,8	12,4	11,1	.	.	.	.
Srbsko	122,9	112,0	110,0	101,4	100,6	96,1	87,7	83,7	83,0
Švýcarsko	332,4 o	324,1 o	312,8 o	308,3 o	303,3 o	298,8 o	295,5 o	292,3 o	292,4 o
Turecko	819,3	806,0	831,4	839,7	847,1	856,4	864,4	852,9	853,6
Velká Británie	2 116,1 o	2 183,0	2 277,6 p	2 459,7 p	2 504,6 p	2 724,1 p	.	.	.

Pozn.: Údaje jsou zpracovány dle metodiky Eurostatu – ESSPROS, modul příjemci důchodů.

p = předběžný údaj, o = odhad, b = break in time series (přerušení v časové řadě)

Seznam zkratk

ČR – Česká republika

ČSSZ – Česká správa sociálního zabezpečení

ČSÚ – Český statistický úřad

ESSPROS – Evropský systém jednotných statistik sociální ochrany

EU – Evropská unie

HDP – hrubý domácí produkt

MF – Ministerstvo financí

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí

OSVČ – osoba samostatně výdělečně činná

OZP – osoba se zdravotním postižením

PPS – Purchasing Power Standard (standard kupní síly)

SÚIP – Státní úřad inspekce práce

ÚP ČR – Úřad práce České republiky

ÚZIS ČR – Ústav zdravotnických informací a statistiky České republiky

Zkratky krajů České republiky

PHA – Hlavní město Praha

STC – Středočeský kraj

JHC – Jihočeský kraj

PLK – Plzeňský kraj

KVK – Karlovarský kraj

ULK – Ústecký kraj

LBK – Liberecký kraj

HKK – Královéhradecký kraj

PAK – Pardubický kraj

VYS – Kraj Vysočina

JHM – Jihomoravský kraj

OLK – Olomoucký kraj

ZLK – Zlínský kraj

MSK – Moravskoslezský kraj

Mapa okresů České republiky

Značky použité v tabulkách publikace

- ležatá čárka na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval
- . tečka na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý
- x ležatý křížek na místě čísla značí, že zápis není možný z logických důvodů
- 0 nula se používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky